

פרשת אמור

שעורו השבועי של מו"ר שליט"א
ובו דברים חוצבי להבות מהזוה"ק
מוסר ורמזים מפרשת השבוע

מצות עשה – וקדשתו
באור הפטרת אמור

בהוצאת
ישיבת "נהר שלום" מקובלים
תכב"ץ – ירושלים
התשפ"א
להשיג בטל: 02-6222560

לעילוי נשמת

מורנו ורבנו שר התורה ועמוד ההוראה
גאון ישראל ותפארתו
הרועה הנאמן פוסק הדור
ראש ממשלת התורה
מדין הראשל"צ הגאון כמוהר"ר

עובדיה יוסף

זצוקלה"ה זיע"א
נפטר ג' בחשון התשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

חוברת זו הוקדשה
לעילוי נשמת

הרבנית
שולמית רחל בת מזל ע"ה
נפטרה ז"ך אלול התשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

שיעור שבועי ממורנו ורבנו שליט"א

פרשת אמור

התשפ"א

מצות עשה – וקדשתו

מצות עשה לחלוק כבוד לכהן שנאמר (ויקרא כא, ה) "וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב, קדש יהיה לך".

א. צריך לנהוג כבוד בכהן להקדימו בכל דבר שבקדושה לפתוח בתורה ראשון, ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון והוא מצות עשה דאורייתא לדעת רוב הפוסקים [א].

ב. כהן קורא בתורה ראשון מדין וקדשתו, ואף כהן ע"ה קודם לקרות לחכם ואין בזה בזיון לכבוד התורה שכך המנהג [ב].

ג. מצוה להקדים את הכהן בכל מקום שיראה חשוב ומכובד, לכן כשעומדים ליטול ידים יקדים את הכהן [ג]. אמנם אין חיוב להפסיד זמן וממון עבור הקדמת הכהן, לכן אם ממתין בבנק או בקופת חולים אין חייב להקדימו, ואם נותן לו להקדימו יקיים מצוה בתנאי שכולם מסכימים לוותר על תורם [ד].

ד. כהן קודם ללוי ולישראל, לתת לו צדקה, בד"א בזמן שהם שווים בחכמה, אבל ישראל ת"ח וכהן ע"ה חכם קודם, ואם שניהם חכמים רק הישראל יותר חכם כהן קודם [ה]. ואם הישראל יותר ת"ח וגם יש לו מעלה שהוא בן ת"ח הישראל קודם [ו].

ה. כשיש דרשה או עצרת התעוררות ויש כמה חכמים לדרוש יש להקדים את הכהן שיהיה ראש המדברים [ז], אמנם אם ישראל חכם ממנו החכם קודם.

ו. ב' חזנים שווים כהן קודם ללוי ולוי קודם לישראל [ח]. וכן לענין להוציא את הרבים ידי חובה בקידוש של שב"ק מצוה להקדים את הכהן [ט].

ז. מצוה ליתן לכהן בסעודה מנה יפה תחילה, וכן לאחר שחולק בכל דבר עם הכהן מצוה לישראל לומר לכהן טול איזה

שתרצה. [י]

עינים והארות

[ג] גמ' נדרים (סב:) אמרו וקדשתו לכל דבר שבקדושה... וליטול מנה יפה. וכתב הרמב"ם (פ"ב מהלכות כלי המקדש ה"ב) צריך כל אדם מישראל לנהוג בהן כבוד הרבה ולהקדים אותם לכל דבר שבקדושה. והרא"ש בנדרים (שם) פירש בכל דבר שיראה גדול ומקודש. וכ"כ לדינא בס' קיצור שלוחן ערוך (ס' קמ"ד ס"ח).

[ד] כן הביא בספר ברכת נפתלי (עמוד נב) לידידנו הרה"ג נפתלי יונה שליט"א בשם הגר"ש אלישיב וצוק"ל ע"ש.

[ה] רמב"ם (פ"ח מהלכות מתנות עניים ה"ז) וכתב עוד בהלכה י"ח כמה דברים אמורים בשניהן שווין בחכמה וכו'.

[ו] רי"ח הטוב בשו"ת רב פעלים (ח"ב או"ח ס' טל)

[ז] גמ' נדרים (סב:) אמרו וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון וכו'. ופירש הרא"ש (שם) להיות ראש המדברים בכל קיבוץ עם לדבר ולדרוש תחילה. וכ"כ רש"י בגיטין (נמ:); לפתוח ראשון בכל דבר כבוד בין בתורה בין בישיבה הוא ידבר בראש. וכ"כ המ"ב (ס' רא ס"ק יג) וכתבו הפוסקים דבכלל לפתוח ראשון הוא להיות ראש המדברים בכל קבוץ עם ולדרוש תחלה וה"ה בישיבה ידבר בראש, וכן ראינו למו"ר ראש הישיבה מרן ר' יהודה צדקה וצוק"ל שתמיד היה מקדים את הגאון ר' יעקב כהן וצוק"ל חתנו של המקובל האלקי כמוה"ר יהושע שרהבני וצוק"ל.

[ח] כ"כ המ"ב (ס' נג ס"ק לו) אם שני חזנים שווים כהן קודם ללוי לוי לישראל ות"ח קודם לע"ה אפילו הוא כהן וכ"ש לוי. וכ"כ הכף החיים (ס"ק מב) וכ' שכן כתב הא"ר ופמ"ג.

[ט] מ"ב (ס' רא ס"ק יג).

[י] גמ' בגיטין (נמ:); וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון

[א] מ"ע מהתורה לקדש את הכהנים כדתיב "וקדשתו" וקבלו הו"ל שר"ל לכל דבר דבקדושה. שו"ע (ס' רא סעיף ב). וכ"כ בשו"ת כתב סופר (או"ח ס' טו) וכן דעת המג"א (ס' רא ס"ק י"ד).

וכתב השדי חמד (מערכת כ אות צב) וז"ל שדעת הרבה מדרבנן בתראי מסכמת להלכה ולמעשה דהעיקר הוא דהכהנים בזה"ז הם כהנים וראים ובקדושתם וחזקתם הם עומדים לכל דבר מדיני כהונה וכו'. וכ"כ בערוך השולחן (או"ח סעי' קבח).

וכתב המש"ב לעיני במג"א שמצדד שהלימוד "וקדשתו" הוא מדאורייתא ולא אסמכתא בעלמא אמנם אם רוצה הכהן לכבד ישראל בכוס של ברכת המזון יכול, רק אינו יכול לכבד ישראל לעלות ראשון לתורה.

וכן צריך להזהר שהישראל יתן לכהן מנה ראשונה לפני כל המסובין.

וכתב עוד שם שטוב להקדים הלוי ג"כ לישראל אם שווים בחכמה, וכן בנתינת הצדקה והראיה שהרי מקדימים אותו בקריאת התורה גם כן לפני ישראל.

וכתב הרמ"א בדרכי משה (ס' קבח) ובנה"ה בשו"ע שאסור להשתמש בכהן אפי' בזמן הזה דהוי כמועל בהקדש אם לא מחל על כך, וכ"כ המרדכי.

[ב] שולחן ערוך (ס' קלה סעיף ד) מנהג הפשוט שאפילו כהן עם הארץ קודם לקרות לפני חכם גדול ישראל, והוא שהכהן יודע לקרות, שאם אינו יודע לקרות היאך יברך על התורה. וכתב המש"ב (ס"ק י"ב) ואין כאן בזיון לכבוד התורה דכיון שכן המנהג אין כאן בזיון.

ה. כהן שמחל על כבודו, כבודו מחול ולכן כהן שמרצונו הטוב משמש קהל הלומדים ומניש להם תה וכדומה אם מחול על כבודו מותר (יא).

ט. אין מכבדים במים אחרונים (יב).

י. המבייש ומבזה כהן ביטל מצוה עשה, והמבזה כהן בושתו יותר גדולה מאיש אחר (יג).

יא. מי שמספר לשון הרע על כהן וגינהו בזה בפניו עובר ג"כ על מצות עשה דוקדשתו (יד).

יב. דעת הבאר היטב דלכהן מותר להשתמש בכהן חבירו בלי מחילתו (טו), ולמחצית השקל אסור אא"כ מחול (טז). ולמעשה בביאור הלכה צדד להקל מ"מ בשרות בזוי בודאי נכון להזהר (יז).

יג. אשת כהן ובת כהן אין צריך להקדימם דאינם בכלל כי אתם אלהיך הוא מקריב (יח).

יד. כהן שנשא גרושה, לא ישא כפיו ואין נוהגין בו קדושה אפילו לקרות בתורה ראשון; ואפילו גירשה או מתה, פסול עד שידור הנאה על דעת רבים, מהנשים שהוא אסור בהם (יט).

טו. נטמא למת שאינו משבעה מתי מצוה, פסול מן הדוכן וכל מעלות הכהונה, עד שישוב ויקבל שלא יטמא עוד למתים (כ).

טז. כהן חלל אין לכבדו בתורת כהן דדינו כזרובא (כא).

יז. כהן פצוע דכא מצוה לכבדו אף שאסור לבא בקהל (כב).

מאמרי הזוהר בשבת רשב"י

רבי שמעון במערה

(זוהר חדש כי תבא ע"ג ע"א)

רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, אָזַל לִיָּה וְעָרַק לְמַדְבְּרָא דְלוּד, וְאַתְגַּנְיִז בְּחַד מְעַרְתָּא, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה רִשְׁבִּי הֵלֵךְ לוֹ וְנִסְתַּתֵּר בְּבֵית הַמְדַרְשׁ כַּמְבוּאָר בְּמִסְכַּת שַׁבַּת ל"ג

שר"ש גינה את המלכות וגזרו עליו שיהרג, ואח"כ שתקפה הגזירה ברח למדבר של לוד, שכידוע מקום זה נקרא פקיעין

עינוים והארות

בכל מקום דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתבי יהודה בן גרים גבייהו. פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו, תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות, רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר, כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן. תקנו שווקין להושיב בהן זונות, מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות. רש"י ביאר שהיה בן לגר וגיורת לכן נקרא יהודה בן גרים, וסיפר הדברים לתלמידיו או לאביו ואמו ולא להשמיען למלכות ונשמעו על ידו למלכות. אמרו, יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לציפורי, שמעון שגינה יהרג. אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכזוא דמיא וכרכי.

כי תקיף גזירתא, אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. אזלו טשו במערתא. איתרחיש ניסא, איברי להו חרובא ועינא דמיא, והוו משלחי מנייהו, והוו יתבי עד צוארייהו בחלא וכולי יומא גרסי, בעידן צלווי, לבשו מיכסו ומצלו והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא. אמר, מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר ובטיל גזירתיה. נפקו, חזו אינשי דקא כרבי זורעי. אמרו מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם, חזרו למערכתכם. הדור אזור, איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי, משפט

ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון, ופרש"י ליטול מנה יפה ראשון – אם בא לחלוק עם ישראל בכל דבר לאחר שיהלקו בשוה אומר לו ברור וטול איזה שתרצה. וכ"כ הר"ן (נדרים סב:).

[יא] שו"ת יביע אומר (ח"ו ס' יא)

[יב] גמ' ברכות (מו:): ולא בידים מוזהמות – פרש"י בנטילת מים אחרונים.

[יג] כ"כ הרמ"א בחו"מ (ס' תכ סעיף כד) והמבזה כהן בושתו יותר גדולה מאיש אחר.

[יד] חפ"ז חיים (פתיחה עשין ט).

[טו] סימן קכח ס"ק פג.

[טז] סימן קכח ס"ק עה.

[יז] (שם) והביא שכן דעת ישועות יעקב וכ"כ במגן גיבורים בשם ההפלאה.

[יח] כ"כ בספר כבוד כהן ששאל את ר' חיים קנייבסקי שלימ"א והשיב לו וקדשתו יש רק במי שראוי לעבודה.

[יט] שו"ע (ס' קכח סעיף מ).

[כ] שו"ע (שם סעיף מא).

[כא] מנחת חינוך (מצוה רסט).

[כב] מנחת חינוך (מצוה רסט).

[כג] מעשה נפלא זה נתבאר במס' שבת, כי רשב"י בחי' שבת. ובדרך ל"ג כי יום שמחתו ביום ל"ג. וז"ל: ואמאי קרו ליה ראש המדברים

עיניים והארות

הקודש שנתנו שם ואמר גזור אני על העליונים שירדו ועל התחתונים שיעלו וכן הוות ליה (על ארסו הכותי שירד למטה לארץ וארסו המת יעלה ויחיה וכן היה) מי עבר קומי מגדלא (כשעבר לפני המגדל) שמע קליה דספרא אמר (שמע קול סופר אחד שהיה אומר לך נעג וקלס) הא (הא) בר יוחאי מדכי טבריא א"ל יבא עלי אם לא שמעתי שטבריא עתידה להימחר אפי' כן לא הימנין הוות (לאחר כל הערכות שטכתי ואפי' כן אין אתה מאמין) מיד נעשה גל של עצמות.

* * *

יהודה בן גרים: דעת תוס' דהוה אדם גדול ומוכיח ממסכת מועד קטן, ובענף יוסף בשם ספר בן יוחאי כתב דלא היה אדם גדול ואינו אותו שמוזכר במו"ק, וברש"י פ"י ונקרא בן גרים שהיה בן גר וניורת, וכתב עלה בהגהות יעב"ץ דבכל אופן הוה להם להזהר לא לדבר בגנות המלכות בפניו כמשאז"ל גיורא עד עשרה דרי לא תבזי ארמאי קמיה.

* * *

כתב רבינו מהרח"ו זלה"ה (שע"ה הגלגוליס, הקדמה ל"ו) וז"ל, נחור אחי אברהם נתגלגל באחאב המלך ולכן עבד ע"ז וכו' ולפי שעבד ע"ז נתגלגל ביהודה בן גרים, והרגו הרשב"י ע"ה בהסתכלות עיניו בו, עכ"ל.

* * *

גשרים ליטול מהם מכס: בספר בן יהוידע (שס) כתב, יש להקשות אמאי נקט ר"י גשרים קודם מרחצאות ור"ש נקיט להיפך וז"ל דר"י אתא לשבוחי דגשרים יש לישראל צורך טפי מרחצאות ואם אין מרחצאות לא איכפת להם כי בגלותן אין מתנהגין בתענוגי הנוף, אבל כשאין גשרים צריך לעבור במעבורת ויש בזה סכנת מים בזמן שיש רוח קשה, משא"כ גשר, אך רשב"י שבא לגנותם נקט מרחצאות ברישא יען כי נעשין להתענג בהן גופן, אבל גשרים ההרוחה מהמכס היוצא להם יש תועלת גם לישראל משום דהכל הולך לחיל לשומרי העיר ואם אין חילול איש את רעהו חיים בלעו.

* * *

וספר דבריהם: בחפ"ן חיים (ה"ל לה"ל כלל ז') הקשה מדוע נענש בסוף הרי רשב"י אמר זאת באפי תלתא והיה מותר לו לספר זאת, ומכאן מוכיח דהיתר של אפי תלתא אינו באופן שמדבר בפני יראי ה' שנוהרים בלשון הרע.

* * *

בענין מה שאמרו בגמרא כי הוי מקשה רשב"י קושיא והוי מפרק ליה ר"פ י"ב פירוקי ואחרי צאתם מן המערה הוי מקשה ר"פ קושיא הוה מפרק רשב"י כ"ד פירוקי – הנה נודע מהאר"י ז"ל כי הפלפולים הם לפרק ולשבר הקלי' הסובבים לפרי. וא"כ, הקושיות הם הדינים, והתירוצים הם המיתוקים. בתחילה ר"פ היה ממתק אותם ע"י י"ב צירופי הוי"ה י"ב תשובות י"ב צירופים למתק הדינים, ורשב"י אח"כ היה ממתק את הדין בשרשו בשם ארנ"י שיש לו כ"ד צירופים שבהם מקשמים את השכינה כנגד כ"ד קישוטי כלה. ועוד אפשר לתרץ כי ר' פנחס היה מושך התירוצים והמיתוקים משם הוי"ה שהוא ז"א, ורשב"י לאחר צער המערה, היה מושך כ"ד קישוטי כלה, י"ב מא"א וי"ב מז"א כנודע מכוונות ליל שבועות.

* * *

בהגהות ניצוצי אורות (סוף הקדמת הזוהר ק"ז ע"ג): כתב, דע כי רשב"י ע"ה היה ניצוץ מרע"ה ודורו היה בבחינת דור דעה ולכן התחיל ספר הזוהר במלת בריש שהוא ר"ת רבי שמעון בן יוחאי, ולכן זכה רשב"י לראות מעלת דור המדבר הנזכר בזוהר (פ' שלח לך) ואמר שם

רשעים בגיהנם שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערתכם. נפקו, כל היבא דהוה מחי רבי אלעזר, הוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. בהדי פניא דמעלי שבתא, חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, הני למה לך, אמר להו לכבוד שבת. ותיסגו לך בחד, חד כנגד זכור וחד כנגד שמור. אמר ליה לבריה, חזי כמה חביבין מצות על ישראל, יתיב דעתייהו.

שמע רבי פנחס בן יאיר התניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה, הוה קא אריך ליה לבישריה. חזי דהוה ביה פילי בגופיה, הוה קא בכי, וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה, אמר לו, אוי לי שראיתך בכך. אמר לו, אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחאי קושיא, הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי. לסוף, כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא, הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחאי עשרין וארבעה פירוקי. אמר, הואיל ואיתרחיני ניסא איזיל אתקין מילתא. דכתיב ויבא יעקב שלם, ואמר רב שלם בגופו שלם כממונו שלם בתורתו, ויחן את פני העיר אמר רב מטבע תיקן להם, ושמואל אמר שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר מרחצאות תיקן להם, אמר איכא מילתא דבעי לתקוני, אמרו ליה איכא דוכתא דאית בה ספק טומאה ואית להו צערא לכהנים לאקופי, אמר איכא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה, אמר ליה ההוא סבא כאן קיצי' בן זכאי תורמסי תרומה, עבד איהו נמי הכי כל היבא דהוה קשי טהריה, וכל היבא דהוה רפי צייניה, אמר ההוא סבא טיהר בן יוחי בית הקברות אמר לו אילמלי (לא) היית עמנו ואפילו היית עמנו ולא נמנית עמנו יפה אתה אומר עכשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו יאמרו זונות מפרכסות זו את זו, תלמידי חכמים לא כל שכן ירב ביה עיניה ונת נפשיה, נפק לשוקא חזייה ליהודה בן גרים, אמר עדיין יש לזה בעולם, נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות. ע"כ.

* * *

בירושלמי שביעית (פ"ט ה"א) מסופר בשינויים שונים מגירסת הבבלי וכך מובא: ר"ש בן יוחי עביד טמיר במערתא - (היה נטמן צמעה מפני גזירת המלכות) תלת עשר שנין במערת הרובין דתרומה (י"ג שנים צמעה שנקראת ע"ש הנס שנכר אלון חובין) עד שהעלה גופו חלודה, לסוף (תלת עשר שנין אמר לינה נפק חמי מה קלא עלמא וכו' איני יואל ללאות ולשמע מה קול צעולס) נפק ויתייב ל"י על פומא דמערתא חמא חד צייד צייד ציפרין פרס מצודתיה שמע ברת קלא אמרה דימוס (חסד כלאמרינו כאלה"ק יאל דימוס, וכששמע הנת קול אמרה דימוס ניילו הלפור ואמר אם לפור מצלעדי שמיא לא נלכד וניילוד כ"ש כר נש' ויאל) ואישתיובת אמר ציפורי מבלעדי שמיא לא יבדא כ"ש בר נשא, כד חמא דשרבן מיליאי (שהדכריס נחיס דמית הקיסר ולא היה לו פחד) אמר ניהות ניהמי בהדין דימוסין דטבריא, אמר צריבין אנן לעשות תקנה כמו שעשו אבותינו הראשונים (אמר נלך ונלך ללאות צהדין דימוסין דטבריא כד היא נקראת ע"ש המרחצאות מחמי טבריא) ויחן את פני העיר שיהו עושין אימילוסין ומוכרין בשוק אמר נידכי טבריא והוה נסב תורמוסין ומקצי' ומקליק (משליך) וכל הן דהוה מיתא הוה מייף וסלק ליה מן לעיל (וכל מקום שהיה עומאת מה היה קף ועולה למעלה וסילק לטהר המקום), חמתיה חד כותי אמר לינא אול מפלין בהדין סבא דיהוראי נסב חד מית אול ואטמריה הן דרכי אתא לגבי ר"ש בן יוחי א"ל לא דכית אתר פלן איתא ואנא מפיך לך מן תמן (לאהו כותי אחד ואמר אני אלך ואשחק צהדין סבא דיהודאי ולקח מת א' וסעמינו במקום שטיהר וכו' אללו וא"ל ולא עסקת ופנית הכל ממקום פלוני כד ואלאך שאלויא מת אחד מס) צפה ר"ש בן יוחי ברוח

ונסתתר שם במערה אחת [נד] הוא ור"א בנו. **אתרְחיש לון נפא ונפּק להו, חד חרובא, וחד מעיינא דמיא נעשה להם נס וצמח להם בפעם אחת ולא אחרי שבעים שנה,** עץ חרוב אחד ומעיין אחד של מים. **אכלי מההוא חרובא** והיו אוכלים מאותו עץ חרוב. ובמדרש תלפיות ענף חרוב מובא שביום שב"ק נהפך להם החרוב לתמרים, **ושְתאן מאנזן מיין** והיו שותים מאותם מים, וכן שמעתי שהמעין ביום שב"ק נהפך ליין, ועוד שמעתי שהיה העץ מוציא חלות ג"כ לכבוד שבת. **הוה אליהו ז"ל אתי לון בכל יומא תרי זמני ואליהו לון** והיה אליהו הנביא זכור לטוב בא אליהם בכל יום שתי פעמים ולימד אותם סודות התורה. **ולא ידע אינש בהו** ולא ידע שום אדם היכן הם.

יומא חד הוה חפימא בבי מדרשא שואלין, ואמרין יום אחד היו החכמים בבית המדרש שאלו ואמרו, **קללות שבתורת פהנים** בפרשת בחוקותי, **אנזן היו פנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה** בפרשת כי תבא **פנגד בית שני ונלות אחרון.**

עיונים והארות

בשנת תקע"ט וכ"כ בספר "לבנת הספיר" להר"ר דוד בנו של הר"ר יהודה החסיד שחיברו בשנת ה' אלפים פ"ה ליצירה ע"ש. וג"כ היא אחת מעשרה דברים שנבראו בע"ש בין השמשות. ומשה רבינו השיג בה השנות גדולות כמ"ש ושמתוך בנקרת הצור, ותרנומו במערת טנרא, ושם נגלה למשה רבינו אורות של י"ג מידות של רחמים כמ"ש שאמר לו השי"ת אני אעביר כל טובי על פניך, ומפרש בתרגום יונתן, כל מכילת טובי קדמך והם היו"ג מכילן דרחמי. וכן אליהו הנביא היה שם כמ"ש רש"י במלכים א' יט, "ויבא שם אל המערה" והיא נקרת הצור שעמד בה משה, ואם היה נשאר בה פתח אפי' כמלא נקב המחט לא היה העולם יכול לסבול האור שלה, וע"ז אמרו בשיר בר יוחאי במערת צורים שעמדת. וכן רשב"י שהיה ניצוץ ממש רבינו אמר לאחר צאתו מן המערה, אנא חמי בעיני תליסר מכילין גליפין קמאי ונהרין כבוצינין, ולעתיד לבא משיח צדקנו ג"כ יתגלה ויצא ממערה זו. וא"ת והרי משה רבנו לא נכנס לא"י, באותו זמן פקיעין היה מחוץ לארץ ישראל.

ובמעשה זה יש כמה הארות, במדרש תלפיות מערכת חרוב כתב, כי עץ החרוב, בשבת היה נהפך לתמרים, ומעיד שכן שמע איש מפי איש עד הרשב"י זיע"א. ובספר שפתי צדיק כתב מה דאיתא בגמ' שלא היה להם במערה רק חרוב ומים, במה אמרו קידוש היום ואולי מפני שרשב"י תלמידו של ר"ע והוא סובר במשנה ה' פ"ו דברכות, אפי' אכל שלק והוא מזונו מברך ג' ברכות שזוהו סעודתו ע"כ. י"ל שרשאין לקדש על החרובין כמו שמקדשים על הפת ומסתם היה בחרובין שלהם כל הטעמים כמו כמון. ועל מה היו מקדשים במדבר, מסתמא על כוס מן והיו חושבים אותו ליין. (ועי' בגליוני הס"ס לר"י אנג' נצרות מ"ח).

כתב הבא"ח, חרוב גימט' גבורה, ומים הם חסדים, וממתקים את הגבורות. ועוד, חרוב מים ר"ת מ"ח שהם מ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם. ע"כ.

ועוד צריך לידע איך אכלו ר"ש ובנו מהחרוב, הרי היה ערלה, עי' ברע"ב במס' ערלה פ"א מ"ב, והעולה מאליו חייב בערלה, ודוקא במקום יישוב אבל במקום יערות ומדברות לא. וכן פסק הרמב"ם הל' מעשר שני ונמע רבעי פ"י ה"ו. ועוד י"ל דעין שנעשה ע"י נס אין בו דין ערלה.

דלא הוה כדרא דמדברא אלא דרא דידיה עד דייתי מלכא משיחא שהוא ג"כ ניצוץ מרע"ה ולכן עשה ספרא דצניעותא ה' פרקים כנגד חמשה חומשי תורה, ולכן ברח מפני הקיסר באמרם שמעון שגינה יהרג כמו שברח משה מפני פרעה ושם השיג שלימותו במדבר וכן השיג רשב"י שלמותו במערה במדברא דלוד כי שם נגלה אליו אלוקים.

* * *

ובספר הגלגולים (פ"ה) כתב, רשב"י ע"ה היה גלגול משה רבינו ע"ה ור"א בנו היה הנער שהיה משרת בפסל מיכה שהוא בן גרשום בן משה כדברי רז"ל, והיה הנער בן י"ג שנים ובעבור זה ישב ר"א י"ג שנים במערה.

"בראשית ר"ת אור תורת רבי שמעון בן יוחאי ברא אלהים" ברא ר"ת רבי אלעזר בנו.

* * *

בספר שער יששכר (מלמד ימי סגן לויס ג' לסוטה עמ' ס"ח) כתב: וגם תראה לפלא כי גם ל"ג בעומר בנימטריא משה, שהוא פמירת רשב"י, שהיה שורש נשמת משה רבינו ע"כ לעולם אותו יום בשבוע שחל בו ל"ג בעומר אז חל בו באותו יום בימי הסוכות, אח"כ, יום ד' אושפיזא דמשה רבינו.

* * *

בסו"ס הלולא רבא (תיקוניס, ליוולנו, תלמ"ח) הביא כמה רמזים בענין זה, אמרו חז"ל בשגם הוא בשר, בשגם זה משה, ובנימט' משה, והנה "בשגם" באתב"ש הוא אותיות רשב"י, ורמזו שרשב"י ניצוץ מרע"ה, ואפשר עוד לרמז, משה נוטריקון שמעון הוא משה.

ובספר דברי יחזקאל [להרה"ק משינאווא] (ל"ג נעומת) כתב לפרש הפסוק (תהלים ל"ב י"ז) "שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו", דראשי תיבות "שתולים בבית יהוה, שמעון בן יוחאי, דמבקשים אנחנו מהבורא יתברך שמו, דאורות הקדושים של רשב"י וחבריו, השתולים בבית ה' בעולם העליון, בחצרות אלקינו, לאותן העומדים מרחוק מבית ה', שהם "בחצרות אלקינו", כמו החצר הוא לפני הבית, כן העומדים מנגד "יפריחו" יוריהו ויופיעו בתוכנו.

[נד] דע לך, כי המערה הנמצאת בפקיעין שהיו בה רשב"י ור"א בנו, במערה זו עמד בה משה רבינו ע"ה, ואליהו הנביא זל"ש, כן כתב בספר הלולא רבא להרב מוה"ר שלמה וענונו מחכמי המערב נדפס

ולכאורה אנחנו רואים כי בקללות שבתורת פהנים, אית בהו הבטחות, ונחביבו דקב"ה לישראל יש בהם הבטחות וגם אהבה וחביבות של הקב"ה לישראל, דכתיב, שכתוב וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. וכתוב ועוד כתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים וכו'. אבל קללות שבמשנה תורה, לית בהו הבטחות אין בהם הבטחות, ולית בהו נחמה כלל כמא דכתיב בקללות קדמאין, ולא הוו ידעי וגם אין בהם דברי נחמה לעם ישראל כלל כמו שכתוב הבטחות ודברי נחמה בקללות הראשונות, ולא היו יודעים מה הטעם.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, תכל על גריעותא דבר יוחאי, חבל על חסרונו של בר יוחאי שרשב"י היה מסביר לנו ההבדל, כי רשב"י היה דואג על צער השכינה מאד והיה רוצה למהר את הגאולה, וגם שתהיה הגאולה ברחמים, ולכן כנראה שהשיג בזה השגות וגילו לו מן השמים איך תהיה הגאולה בדור האחרון. **ולית מאן דינדע מניה. ואלו ידעי, לית רשו לנלאה ליה** ועתה אין מי שיודע ממנו היכן הוא, וגם אם היו יודעים אין רשות לגלות אותו ואת מקומו.

ר' יוסי ב"ר יהודה, קם יומא חד בעפרא קם יום אחד בבוקר, חמי כל אנון עופין דאנון הוו טאסן, ושפנינא חדא אזלא בתרייהו וראה כל אותם עופות שהיו פורחים ויונה אחת עפה אחריהם. קם על רגלוי ואמר יונה הנאמנת עוד מימי המבול, דיוקנא דעמא קדישא, לך יאות טופנא קם על רגליו ואמר יונה יונה הנאמנת עוד מימי המבול, דיוקנא דעמא קדישא, לך יאות ולך נאה, הדיוקן והצורה של העם (כה) הקדוש שנמשלו ליונה ולך נאה לעשות את השליחות של עם ישראל, זיל ועביר לי שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו תמן וכי ועשי לי שליחות אחת לבן יוחאי במקום שהוא שם.

אסתתרא יהוא שפנינא וקמת קמיה הסתובבה וחזרה אותה היונה ועמדה לפניו. כתב פתקא חדא ואמר מה דאמר כתב ר"י פתק אחד ובו השאלה שנשאלה מפי החכמים ואמר מה שאמר. וקמת שפנינא ונטלת בפומיה, ואזלת לגביה דר"ש, ושויאת ליה בכנפי ועמדה היונה ולקחה בפיה את הפתק והלכה אצל רשב"י ושמה לו את הפתק בכנף מעילו.

עינים והארות

עם ישראל אפי' שמתרחקים וכו' יודעים בכ"ז לחזור לאבינו שבשמים. היונה מכירה בתבואה שנקצרה בשבת ואינה אוכלת ממנה וכן היונה אינה תולשת מהמחובר בשבת מבואר בעיון יעקב"ב במסכת סוטה (לה:), שהיונה מכירה בתבואה שנקצרה בשבת ואינה אוכלת ממנה! ובספר "פרדס יוסף" (ויחי אות ג) הביא בשם היעב"ץ מופת חותך לקדושת יום השבת, שהיונה אינה תולשת בשבת מן המחובר, והוה שאנו מזמרים בשבת: "יונה מצאה בו מנוח".

[כה] כבראשית פ' נח פרק ח' פסוק י"א מובא ברש"י שם אומר אני שזכר היה. א"כ יש יונה זכר, וכנראה שכאן היה זכר, כן משמע מהלשון. ובמסכת ברכות דף נ"ג ע"ב כנסת ישראל נמשלה ליונה דכתיב כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ, מה יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל אינם ניצולים אלא במצוות. וכן הוא בגמ' שבת דף מ"ט ע"א ושם בתוס' ד"ה כנפיה מגינות עליה אומר ר"י דאמרינן במדרש כל העופות כשהן יגעין נינוחין ע"ג סלע, והיונה בשעה שהיא יגעה פורחת באחת ונינוחת באחת. וכן היונה אפי' שמתרחקת הרבה בודקת אם יכולה לחזור ויודעת לחזור. כן

אֶסְתַּפֵּל בְּהֵוֹא פְתָקָא וּבְכָה הסתכל והתבונן ר"ש באותו הפתק וקרא את השאלות הנז' ובכה, **הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ בְּנוֹ.**

וְאָמַר רַשְׁבִּי, בְּכִינָא עַל פְּרִישׁוֹתָנָא מִן חֲבֵרְיָא אני בוכה על הפרישות וההתרחקות בעל כרחנו מן החברים, אע"פ שהיה אליהו הנביא זכ"ל לומד עמו כל יום עדין זכות גדולה היה ביותר ללמוד ולעמול עם כל החברים בבית המדרש על התורה, **וּבְכִינָא עַל מְלִין אֱלִין, דְּלֹא אֶתְגַּלְיִין לְהוּ** וגם אני בוכה על דברים אלו שלא התגלו ונתפרשו להם, ואין להם חכם גדול שיפרש להם **מַה יַעֲבֹדוּן דְּרִי בְּתַרְאִי, אִי יִשְׁגִּיחוּן בְּהֵאִי** מה יעשו הדורות האחרונים אם ישגו ויתבוננו בזה, פ"י שאין להם דברי הבטחה ונחמה בקללות שבמשנה תורה שזה כנגד הגלות אחרונה, וח"ו שלא יתיאשו מן הגאולה שלא רואים שום פסוק שירמוז על הגאולה והנחמה כמו שמובא על הקללות שבפ' בחוקותי.

אֲדַהְכִי, אַתָּא אֱלִיהוּ ז"ל בתוך כך בא אליהו הנביא זכור לטוב, **חַמִּי דְּבַכִּי** ראה את ר"ש שבוכה על צער השכינה, **אָמַר, בְּשְׁלִיחוֹתָא אַחְרָא הוּינָא זְמִין הַשְׁתָּא** אמר בשליחות אחרת הייתי מזומן עתה, ולא לבא אליך, **וְשִׁדְרַנִּי קַב"ה לְשַׁכְּכָא דְּמַעֲיָד** אבל שלחני הקב"ה להשקוט את דמעתיך. **אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, לָא הוּהּ אַצְטְרִיד הַשְׁתָּא לְגַלְתָּא לְצַדִּיקָא מְלִין אֱלִין** אהה רבי אהה רבי, לא היה צריך עתה לגלות לצדיקים אלו את הדברים האלו, מטעם שמפורש בקללות האחרונות מתי תבא הגאולה, ועדיין לא הגיע הזמן לגלות לחברים את זמנה.

אֲבָל בכל זאת שלחו לי מן השמים כדי לעשות לך נחת רוח ושלא תצטער **בְּךָ אָמַר קַב"ה** וכך אמר הקב"ה להשיב על שאלתכם,

בְּקָלְלוֹת קְדָמָאִין אִית ל"ב קְרָאִי, וּכְלָהוּ לְקָבִיל שְׁבִילֵי דְאֹרְרִיתָא בקללות ראשונות יש ל"ב פסוקים וכולם כנגד הל"ב נתיבות ושבילים של התורה שמקורם מן החכמה. **בְּקָלְלוֹת בְּתַרְאִי אִית בְּהוּ נ"ג קְרָאִי, לְקָבִיל פְּרִשְׁיִין וְאֹרְרִחִין דְאֹרְרִיתָא** בקללות אחרונות יש בהם נ"ג פסוקים מלבד פסוק אחד של נחמה כנגד ג"ן פרשיות ודרכים שבתורה.

בְּגָלוֹת קְדָמָאִה דְּבֵית רַאשׁוֹן, עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֲנׁוּן שְׁבִילִין סְתִימִין דְּסִתְרָא בגלות הראשונה של בית ראשון עברו ישראל על אותם שבילים סתומים שבסתר, (כי שביל הוא צדדי ולא כמו אורחין שהוא כביש גלוי כמו שכתוב בגלות האחרונה), ולכן לא היה ענשם גדול, **אֶתְגַּלְיִ חוּבֵייהוּ, וְאֶתְגַּלִּי קִיצָא דִּילְהוֹן, וְנַחְמָתָא וְאַבְטָחוֹתָא דִּילְהוֹן** נתגלו עוונותיהם ונתגלה הקץ [נון] שלהם כלומר סוף הצרות ונתגלתה הנחמה וההבטחות שלהם. אמנם **בְּגָלוֹת בְּתַרְאִה דְּבֵית שְׁנִי, עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל ג"ן פְּרִשְׁיִין אֹרְרִחִין דְאֶתְגַּלְיִין** בגלות אחרונה שגלו בבית שני עברו ישראל על ג"ן פרשיות שהם הדרכים הגלויים שבתורה וכידוע שזה חמור מאד, ואז **אֶסְתִּים חוּבֵייהוּ וְאֶסְתִּים קִצְיִיהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּהוּ הַבְּטָחוֹת וְנַחְמוֹת** נסתם עוונם, ולכן גם נסתם קיצם ולא כתוב בהם הבטחות ונחמות.

[נון] איתא במדרש, ובגמ' יומא ט' ע"ב, בשם רבי יוחנן ורבי אלעזר, שלהם, לכן נתגלה קיצם. אבל אחרונים מגלים מעשיהם הטובים ראשונים היו מסתירים את מעשיהם הטובים ומגלים את העוונות ומסתירים את עוונותיהם, לכן לא נתגלה קיצם.

אֲדַהְכִי, עֵבֶר חַד רוּחָא, וְאַפְרִישׁ לוֹן בְּתוֹךְ כֶּךָ עֵבֶר רוּחַ אֶחָד וְהַפְרִיד בְּנֵיהֶם בֵּין אֵלֵיהוּ לַר"שׁ,
 וְסָלִיק אֵלֵיהוּ גּוֹ גְּלַגְלָא דְנוֹרָא, וְאַשְׁתָּאֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכִי, וְאַדְמוּד
 אֶפִּיתָהּ דְּמַעֲרָתָא וְעָלָה אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא תוֹךְ גִּלְגַּל שֶׁל אֵשׁ וְנִשְׁאֵר רִשְׁבִי וּבְכָה וְנִרְדַּם בְּפִתַח הַמַּעְרָה.
 אֲדַהְכִי, אַתָּא אֵלֵיהוּ ז"ל, אָמַר, קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן אַתָּעַר מִשְׁנַתְךָ, וְפָאָה
 חוּלְקָךְ, דְּקַב"ה פְּעִי בִּיקְרָךְ בְּנֵתִים בַּא אֵלֵיהוּ זְכוּר לְטוֹב וְאָמַר קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן הַתְּעוֹרֵר מִשְׁנַתְךָ אֲשֶׁר־
 חִלְקָךְ שֶׁהַקְּב"ה רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ. כָּל הַבְּטָחוֹת וְהַנְּחֻמוֹת דִּישְׂרָאֵל, בְּהֵנִי קְלָלוֹת בְּתִיבֵי כָל
 הַהֲבַטְחוֹת וְהַנְּחֻמוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּאֵלּוֹ קְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנַת תּוֹרָה כְּתוּבוֹת.

פּוֹק וְחַוִּי, מִלְּפָא דִּרְחִים לְבִרְיָה וְאַע"ג דְּלִטְיָה וְאַלְקִיָּה רַחֲמֵי דְּמַעוּי עָלֶיהָ
 צָא וְרָאָה מֶלֶךְ שְׂאוּהֵב אֶת בְּנוֹ, וְאֶפִּילוֹ שְׁקִילֵל אוֹתוֹ וְהִכָּה אוֹתוֹ, אֶהְבֵּה גְּדוּלָה שֶׁבְּמַעוּי עָלָיו. כִּד אַחֲוִי
 רוּגְזָא תַּקִּיף, פְּדִין רַחֲמֵנוּתָא עָלֶיהָ כְּאִשֶׁר מֵרָאָה רוּגוּ וְתוֹקֵף חֹזֵק אִז כֶּךָ גּוֹדֵל הַרְחַמְנוֹת שְׁלוֹ עָלָיו.
 פְּדִי קַב"ה, אַע"ג דְּלִיט, מְלוּי בְּרַחֲמֵי כֶּךָ הַקְּב"ה אֶפִּילוֹ שְׁקִילֵל דְּבִרְוִי הֵם בְּאֶהְבֵּה. אַתְּחִיזִין
 בְּאַתְּגִּלְיָא לְוֹטִין, וְאַנּוֹן טְבוּן סְגִיָּא, בְּגִין דְּאַלִּין קְלָלוֹת בְּרַחֲמֵי הוּוּ נֵרָאִים
 בְּגִלּוּי כְּלָפֵי חוּץ כְּקְלָלוֹת אֲבָל הֵם טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת וְחֻשׁוֹבוֹת לְפִי שְׂאֵלוֹ הַקְּלָלוֹת בְּאֶהְבֵּה הִיוּ. מַה דְּלָא הוּוּ
 כִּן בְּאַנּוֹן קְדָמָאִין, דְּכִלְהוּ הוּוּ בְּדִינָא תַּקִּיף מַה שֶׁלֹּא הִיָּה כִּן בְּאוֹתָם קְלָלוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שְׁבַתוֹרַת
 כְּהַנִּים שְׁכוּלָם הִיוּ בְּדִין קֶשֶׁה.

בְּאַלִּין אֵית דִּינָא וְרַחֲמֵי בְּאֵלּוֹ הַקְּלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנַת תּוֹרָה יֵשׁ דִּין וְאַהְבָּה, כְּאַפָּא דִּרְחִים עַל
 בְּרִיָּה כְּמוֹ אָבָא שְׂאֶהְבְּתוּ עַל בְּנוֹ, וְרַצוּעָה דְּמִלְּקִיּוֹתָא נְקִיט בִּידֵיהָ וְרַצוּעָה שֶׁל מַלְּקוֹת
 לֹקַח בִּידוֹ, אֲבָל לֹא לְהַכּוֹת מִמֶּשׁ, אֲלֹא עֵבִיד נְהִימוּ סְגִיָּא, וְקָלִין רַבְּרִבִּין, וְמִלְּקִיּוֹתָא
 כְּלִיָּין בְּרַחֲמֵי עוֹשֶׂה צַעֲקָה גְּדוּלָה וְקוֹלוֹת גְּדוּלִים אֲבָל הַמְּכּוֹת כְּלוּלוֹת בְּרַחֲמִים.

וְקִשְׂיָא מִכָּל אַנּוֹן קְלָלוֹת, דָּא הוּוּ דְּכְתִיב וְתַתְּבוּנָן וְתֵרָאָה שְׁקִשָּׁה מִכָּל אוֹתָם הַקְּלָלוֹת זֶה הוּוּ
 שְׁכֻתוֹב, גַּם כָּל חָלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה יַעֲלֶם ה'
 עָלֶיךָ עַד הַשְּׁמֹדֵךְ. הָכָא אַנּוֹן הַבְּטָחוֹת דְּאַפָּא עַל בְּרִיָּה, בְּרַחֲמֵי סְגִיָּא כִּאֵן
 נִרְמְזוֹת הַהֲבַטְחוֹת שֶׁל הָאָבָא עַל בְּנוֹ בְּאֶהְבֵּה גְּדוּלָה. יַעֲלָה לָא כְּתִיב יַעֲלָה, שְׁפִי שִׁיבִיא הַקְּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל
 אֶת הַקְּלָלוֹת מִמֶּשׁ לֹא כְּתוּב, אֲלֹא יַעֲלֶם, יַכְּבֹּשׁ לוֹן, וְיַכְּסִי לוֹן בְּנוֹקְבָא דְּדוּכְתִיָּהוּ,
 דְּלֹא יִפְקוֹן לְבַר, וְיִהוּן כְּבוּשִׁין וְכִסְפִּין בְּנוֹקְבֵיָּהוּ אֲלֹא יַעֲלֶם פִּי הַעֲלָמָה, דְּהִינּוּ, שֶׁהַקְּב"ה
 יַכְּבוֹשׁ אוֹתָם וְיַכְּסֶה אוֹתָם בְּנִקְבַּ שֶׁבְּמִקּוֹמָם שֶׁלֹּא יֵצְאוּ לְחוּץ וְיִהְיוּ נַעֲלָמִים וְכַבּוּשִׁים וּמְכּוּסִים בְּנִקְבֵי חוּרֵיהֶם.

וְאָמַר עַד הַשְּׁמֹדֵךְ, מַה דְּלֹא יְהִי לְעָלָם וְלְעָלְמֵי עָלְמֵי עַד הַשְּׁמֹדֵךְ פִּי מַה שֶׁלֹּא יְהִי לְעוֹלָם
 וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים, דְּהָא אוּמֵי קַב"ה, דְּלֹא יִשְׁיַעֲי יֵת יִשְׂרָאֵל לְעָלָם וְלְעָלְמֵי
 עָלְמִין, וְדוּכְרִנִּיהוּן יְהִי קִיִּים תְּדִירָא שְׁהֵרִי נִשְׁבַּע הַקְּב"ה שֶׁלֹּא יִכְלֶה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם
 וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים וְזַכְרוֹנָם יְהִי קִיִּים לְעוֹלָם. דְּכְתִיב כַּמ"ש, כִּן יַעֲמֹד וְרַעְכָּם וְשְׁמָכֶם. שְׁכֻמוֹ הַשְּׁמִים

החדשים והארץ החדשה עומדים לפני, אותו דבר לא ימחה שם ישראל לעולם וְכִתִּיב, ועוד כתוב כֹּה אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מְלִמְעָלָה כו' פי' כמו שאי אפשר למדוד את גובה השמים ולחקור את יסוד הארץ כך אני לא אמאס בישראל על עוונותם.

וְהוֹאִיל וּבְאוֹמָאָה אִיהוּ דְלָא יִשְׁתִּיעוּן יִשְׂרָאֵל וכיון ובשבועה הוא שלא יכלו ישראל לעולמים, זְמִינָא דִּיהוּן פֶּל מִכְתָּשִׁין וּמְרַעִין טְמִירִין וּמְכוּסִין, דְלָא יִפְקוּן לְבַר לְאַבְאָשָׁא לֹון עתידיים ישראל שיהיו כל המכות וכל המחלות נסתרות ומכוסות שלא יצאו לחוץ להרע להם, עַד זְמִנָּא דִּישְׁתִּיעוּן מִן עֲלָמָא, מַה דְלָא יְהֵא לְעָלַם וּלְעֲלָמֵי עֲלָמִין עַד הַזְמַן שיכלו ישראל ח"ו מן העולם, מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים.

סוּפָא דְכְלָהוּן וְסִיּוּמָא דִּילְהוּן הַסוּף של כל הקללות והסיוסם שלהם, וְהִשִּׁיבְךָ ה' מְצָרִים בְּאַנְיּוֹת בְּדַרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַפְרְתָם שָׁם לְאִיבִידָא לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְהָ. הָכָא הַבְּטָחוֹת וְנַחֲמוֹת, דְזְמִין קב"ה לְמַעַבְדָא לְיִשְׂרָאֵל בְּסוּף יוֹמֵיָא כֵּאֵן יש הבטחות ונחמות שעתיד הקב"ה לעשות לישראל באחרית הימים שהרי כתוב והתמכרתם ולא כתוב ונמכרתם אלא כאלו אתם נמכרים ולא ממש ח"ו. וְהִשִּׁיבְךָ ה' מְצָרִים בְּאַנְיּוֹת, אַבְטָחוֹתָא לְאַתְבָּא וּלְמַעַבְדָא נְסִין וְאַתִּין דְעַבְדָא קב"ה בְּמְצָרִים, בְּיוֹמֵין קְדָמָאִין שהוא הבטחה לשוב ולעשות נסים ואותות לישראל כמו שעשה הקב"ה ביציאת מצרים בימים הראשונים, כלומר לנסים הגדולים שהיו באותה תקופה של מצרים כְּד"א כַּמ"ש (מיכה ז טו) כִּימֵי יַעֲתִיד מְאַרְץ מְצָרִים אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

בְּאַנְיּוֹת, הָכָא אִיהוּ כְּמַה דְאָמַרְתָּ, דְאֵת דְרִישׁ באניות, כֵּאֵן הפירוש הוא כמו שאמרת, שאתה רשב"י דורש ע"ד הסוד שאות א' נחלפת לאות ע' בחילוף אותיות אחה"ע ואז יצא בְּעַנְיּוֹת, שְׁתַּכְלֶה פְרוּטָה מִן הַפִּים. אָבַל, זְמִינִין פֶּל בְּנֵי עֲלָמָא לְמִיתֵי עַלִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל עַל סְפִינָן דִּימָא אַבַל יש פי' אחר, והוא שעתידיים כל בני העולם לבא על ישראל באניות של הים, וְיַחֲשְׁבוּן לְשִׁיעָאָה לֹון מִן עֲלָמָא, וְכְלָהוּ טְבִיעִין גּוֹ יִמָּא, כְּמַה דְעַבְדָא בְּיוֹמֵין קְדָמָאִין ויחשבו לבלות אותם מן העולם וכולם יטבעו בתוך הים כמו שעשה הקב"ה בימים הראשונים בים סוף.

וְתַמָּן אִיהוּ חֲדוּה סְגִיָּאָה ושם הוא הרמז לשמחה גדולה. כְּתִיב הָכָא בְּאַנְיּוֹת כתוב כֵּאֵן בגלות האחרונה והשיבך ה' מצרים באניות, וְכִתִּיב הָתָם וכתוב שם בענין הכשדיים (ישעיה מג יד) בְּאַנְיּוֹת רְנָתָם. מַה לְהֶלֶן מַה שֶׁם רְנָה אָף כֵּאֵן רְנָה הנה אף כֵּאֵן בגלות האחרונה שכתוב באניות יהיה שם שמחה.

בְּדַרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא תוֹסִיף עוֹד לְרֵאוֹתָהּ. פי' מִן יוֹמָא דְאֵתְבְּרִי עֲלָמָא, לָא גִלִּי גְבוּרַתִּיהָ קב"ה לְאַתְחֻזָּאָה בְּעֲלָמָא וְשַׁעֲתָא דְרַעוֹתָא אֲלָא בְּהַהוּא דְרַךְ מִן הַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם לֹא גִילָה גְבוּרָתוֹ הַקְּב"ה שֶׁתִּרְאֶה בְּעוֹלָם, כְּלוּמַר שְׁעֵדִיין לֹא הָיוּ נְסִים גְּדוּלִים כְּלוּ

בעולם כמו שיהיה בגאולה האחרונה ושעת רצון לא היתה עדיין באותה הדרך של העתיד. **כִּי כֹּאֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם, בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ שִׁיִּצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וּבְהִיְהוּא גְּוֹנָא יַעֲבִיד לָךְ וּבאוֹתוֹ אופֵן יַעֲשֶׂה לָךְ הַקב"ה לעתיד.**

דְּהָא לְבַתֵּר, מְכַל שְׂאָר סְטָרִין יִתְכַנְשׁוּן עַלְיֵיהוּ דִישְׂרָאֵל, וַיִּחְשְׁבוּן יִשְׂרָאֵל דְּבִזְמָנָא דָּא יִתְאַבְדּוּן שהרי אח"כ מכל צדדי העולם יתקבצו האומות עליהם על ישראל ויחשבו ישראל שבזמן הזה יאבדו, **וְאֲנִין זְבִינִין לְבַעְלֵי דְרַבִּיִּהוֹן, וַיְהִיו נִמְכָּרִים לְשׁוֹנְאֵיהֶם הַח"ד** זה שכתוב **וְהַתְּמַכְרְתֶם שָׁם, וְנִמְכְּרְתֶם לָא כְּתִיב, אֵלֶּא וְהַתְּמַכְרְתֶם, בְּלִבְכּוֹן תַּחֲשְׁבוּן דְּאִתּוֹן זְבִינִין וְלֹא הָכִי, דְּהָא וְאִין קוֹנָה פְּתִיב, וְלִית מֵאן דִּיכִיל לְשִׁלְטָאָה עַלְיֵיהוּ** בלבבכם תחשבו שאתם נמכרים, אבל באמת ח"ו שהקב"ה ימכור את ישראל שהרי "ואין קונה" כתוב ולכן אין מי שיכול לשלוט עליהם.

וְכָל דָּא, לְסוּף יוֹמֵיָא וכל זה לסוף הימים ממש בעת הגאולה. ומודיע אליהו זכור לטוב **וְתִלְיָא כּוּלָּא בְּתִיּוּבְתָא, וְכוּלָּא סְתִימ** שתלוי הכל בתשובה, שאם עם ישראל יעשו תשובה יצאו מן הגלות ברחמים וכל הקץ סתום, **כְּמָא דְכְּתִיב** כמו שכתוב (דברים כט ח), **לְמַעַן תִּשְׁפִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מֵאן דְּאִית לֵיהּ לְבָא, יִסְתַּכַּל וַיִּדַע לְאַתְבָּא לְמֵאֲרִיָּה מִי שִׁישׁ לוֹ לֵב יִתְבוּנָן** וידע לשוב לבוראו.

אֲמַר לֵיהּ ר' שְׁמַעוֹן, בְּאֵן אַתְר אֵתְגַלְיָא פּוֹרְקָנָא דִישְׂרָאֵל בְּהַנִּי קַלְלוֹת אמר לו רשב"י לאלהו באיזה מקום נתגלתה הגאולה של ישראל באלו הקללות. **אֲמַר, אֲשַׁנַּח וְדִיִּיק, דְּיִכְתָּא בִישָׂא מְכַלְהוּ, תַּמָּן הָוִי** אמר אליהו זכ"ל לרשב"י, הסתכל ודייק במקום הרע מכולם מכל הקללות שם הוא הגילוי.

אֲשַׁנַּח וְדִיִּיק וְאֲשַׁפַּח דְּכְתִיב וְהָיו חַיִּיךָ תִּלְיָאִים לָךְ מִנְּגַד הסתכל ר"ש ודייק ומצא שכתוב והיו חייך, החיים הטובים שיהיו בזמן הגאולה תלואים לך מנגד, כי אינם בטוחים שיהיה הגאולה ופחדת לילה ויוזם ולא תאמין בְּחַיִּיךָ. שפירושו **וְאֵע"ג דִּידְעֵי חֲבָרִיָּא זְמַן אֲנִין חַיִּים, תְּלוּיִן קַמָּן וְסַפִּיקָן** ואעפ"י שידועים החברים זמן של אותם חיים טובים בעת הגאולה, תלויים הדברים לפנייהם בספק, כי הכל תלוי בתשובה **וְעִיקְרָא אִיהוּ וַיִּצִיבֵן מְלִין** ועיקר הוא והדברים יציבים ונכונים.

כְּתַב פְּתָקָא לְעֵדָן רַמְשָׂא, וְשׁוּיָה בְּפּוּם שְׁפַנִּינָא כתב ר"ש פתק לעת ערב ושם בפי היונה, ודוקא בפיה, רמז לכנסת ישראל שצריך להשים הד"ת בפ"ה כי הפ"ה הוא מלכות כנודע, **וְאֲזַלַת לְגַבְיָה דְרַבִּי יוֹסִי, דְּהָוָה בְּרוּכְתִיָּה וְעֵינֵינוּ מְחַפָּאן** והלכה אצל רבי יוסי שהיה עומד במקומו ועיניו מצפות. **כִּיּוֹן דְּחַמָּא לָהּ, אֲמַר, שְׁפַנִּינָא, כְּמָא אֵת מְהִימָנָא מְכַל עוֹפָא דְשַׁמַּיָּא** כיון שראה את היונה אמר יונה כמה את נאמנת יותר מכל עופי השמים. **קָרָא עַלְיָה קְרָא** על עצמו הפסוק, **וּתְבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהָיָה עֲלֶיהָ זֵית טָרַף בְּפִיהָ.**

נָטַל פֶּתְקָא וְעָאֵל לְגַבֵּי חֲבַרְיָא וְאַחֲמֵי לֹזַן וְסַחֵי לֹזַן עֹבְדָא לְקַח אֶת הַפֶּתֶק וּנְכַס לְבִיחָמָד אֶצֶל הַחֲבָרִים וְהִרְאָה לָהֶם וְסִיפֵר לָהֶם אֶת הַמַּעֲשֵׂה. הַתְּוֹדָה תִּמְחֶהוּ. בְּכֹה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, וְוִי, אַע"ג דְּלֹא יִדְעִינָן לִיָּה אֲפִילוּ שְׁלֵא יִדְעֵנוּ אֶת מְקוֹמוֹ, מְקוֹם שְׁיִפּוּל הָעֵץ שֶׁשָּׁם יְהוּא [כז] כִּי רִשְׁבִי הוּא הָעֵץ שְׁנוֹתָן פִּירוֹת וְזֶן אֶת הָעוֹלָם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבִגְשָׁמִיּוֹת שֶׁשָּׁם הוּא שָׂרְשׁוֹ וְעִיקְרוֹ וּמִשָּׁם נִיזוֹנִים כָּל הַתְּלִמִּידִים. אֲתֵר דְּבַר יוֹחָאֵי תַפְזֵן, חֲבַרְיָא בְּהַרְיָה וּמִתְעַרְיָן מִנִּיהּ וְאוֹלְפִין מִנִּיהּ מְקוֹם שֶׁבַר יוֹחָאֵי נִמְצָא שָׁם, הַחֲבָרִים נִמְצָאִים אִתּוֹ, כְּלוֹמֵר, רוּחַם וְדַעְתָּם אִתּוֹ, וּמִתְעוֹרְרִים מִמֶּנּוּ וְלִוְמוֹדִים מִמֶּנּוּ. וְכַפָּא נִפְשִׁיהּ דְּבַר יוֹחָאֵי, דְּקַב"ה עֵבִיד עִמֶּיהּ נְסִין, וְאִיהוּ גְזִיר וְקַב"ה מְקַיִים אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל בַּר יוֹחָאֵי שֶׁהִקְב"ה עוֹשֶׂה אִתּוֹ נִסִּים וְהוּא גּוֹזֵר וְהִקְב"ה מְקַיִים. וְעֵתִיד לְמַהוּי רִישָׁא לְצַדִּיקָא דִּיתְבִּי בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן וְעֵתִיד רִשְׁבִי לְהִיֹּת רֹאשׁ לְצַדִּיקִים שְׁיוֹשְׁבִים בְּגֵן עֵדֶן. וְיִקְבַּל אֲפִי שְׁכִינְתָּא, וְיִחֲמֵי לְקַב"ה וְיִשְׁתַּעֲשַׂע עִם צַדִּיקָא וְיִימָא לְהוּ וְיִקְבַּל פְּנֵי הַשְּׁכִינָה וְיִרְאֶה אֶת הַקַּב"ה וְיִשְׁתַּעֲשַׂע עִם הַצַּדִּיקִים, וְיֹאמֵר לָהֶם (תְּהִלִּים צ"ו), בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנֵי ה' עֲשֵׂנוּ.

מאמרי הזוהר בפרשה

אָמַר אֶל הַכְּהֻנִּים, (ויקרא כ"א) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמַר אֶל הַכְּהֻנִּים, בְּלַחֲשׁוֹ, כְּמָה דְּכָל עֹבְדֵי הוֹן דְּכַהֲנֵי בְּלַחֲשׁוֹ רַבִּי יִצְחָק אָמַר מִשׁ"כ אָמַר אֶל הַכְּהֻנִּים כְּלוֹמֵר אָמַר לָהֶם בְּלַחֲשׁוֹ, אֲשֶׁרִיכֶם שׁוֹכְתֵי לְקַדוּשָׁה יִתִּירָה, וְהִטְעַם שִׁיאֵמֵר לָהֶם בְּלַחֲשׁוֹ, כִּי כִּמוֹ שְׁכַל מַעֲשִׂיהֶם שֶׁל הַכְּהֻנִּים הֵם בְּלַחֲשׁוֹ, לְפִי שְׁעִיקָר עֲבוּדַת הַקְּרַבְנוֹת הִיֵּתָה הַכוֹוֹנָה שְׁכִינּוֹ הַכְּהֻנִּים לִיִּחַד אֶת פְּרָצוֹפֵי הָאֲצִילוֹת עַד א"ס ב"ה, בְּדֵי אֲמִירָה דְלֵהוֹן בְּלַחֲשׁוֹ כִּי הָאֲמִירָה לָהֶם צְרִיכָה לְהִיֹּת בְּלַחֲשׁוֹ.

אָמַר וְאֲמַרְתָּ: זְמַנָּא חַד, וְתִרִין זְמַנִּין אָמַר לָהֶם פַּעַם אַחַת וּשְׁתֵּי פַעַמִּים, כְּלוֹמֵר הִרְבָּה פַעַמִּים, לְאַזְהָרָא לְהוּ עַל קְדוּשַׁיְהוֹ, בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּאֲבֹן לְהַזְהִיר אוֹתָם עַל קְדוּשַׁתָּם, כְּדֵי שְׁלֵא יִטְמְאוּ עַצְמָם. דְּמֵאֵן דְּמִשְׁמֵשׁ בְּאַתֵּר קְדִישָׁא, בְּעֵיא דִישְׁתַּפַּח קְדִישָׁא בְּכִלָּא כִּי מִי שְׁמִשְׁמֵשׁ בְּמִקוֹם קְדוֹשׁ, צְרִיךְ שִׁימְצָא קְדוּשָׁה בְּכָל דְּבַר, וְלִכֵּן צְרִיךְ לְהַזְהִיר אֲזַהֲרָה כְּפֹלָה אֶת הַכְּהֻנִּים הַמְשַׁמְשִׁים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְהַתְנַהֵג בְּקְדוּשָׁה יִתִּירָה יוֹתֵר מִשָּׂאֵר יִשְׂרָאֵל.

לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּגוֹפָא בְּלֹא רוּחַ, מְסַאֲבָא הוּא, וְשִׂאֲרֵי עֲלִיָּה רוּחַ מְסַאֲבָא וּמִפְרֵשׁ עוֹד מִשׁ"כ לְנַפְשׁ לֹא לְטִמְאָה הֵינּוּ כִּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ לְמַעְלָה, שְׁגוּף בְּלֵי הָרוּחַ טִמְאָה הוּא, וְשׁוֹרָה עֲלֵיו רוּחַ הַטּוֹמְאָה. דִּהָא תִּיאֲוֹבְתָא דְרוּחֵי מְסַאֲבֵי לְגַבֵּי גּוֹפִיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל אִיהוּ כִּי תִשׁוּקֵת רוּחֹת הַטּוֹמְאוֹת הֵיא אֶל גּוֹפּוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּאַתְרָק מִנִּיהוּ רוּחָא קְדִישָׁא

עיונים והארות

ר"ע לרבותינו שבדרום ואח"כ העץ הזה רשב"י הלך לצפון וגם נטמן בצפון במירון ושם ניתן אור תורתו.

[כז] הפסוק הוא בקהלת פ' י"א פסוק ג' אם ימלאו העינים נשם על הארץ ויקומו ואם יפול עץ בדרום ואם בצפון מקום שיפול העץ שם יהוא: הוראת לדעת כי ידוע שרשב"י בתחילה היה בדרום עד שבא

לפי שהורק מהם רוח הקדושה, וּבְמִנָּא דְקוּדְשָׁא, אֲתִיין לְאַתְחַבְרָא, ובכלי ששרתה בו קדושה באים להתחבר ולהתלבש הקליפות. וְכִהְיִי דְאִינוּן קְדִישִׁין, קְדוּשְׁתָּא עַל קְדוּשְׁתָּא והכהנים שהם קדושים, ויש עליהם קדושה יתירה יותר מקדושת שאר ישראל, לָא בְעֵיין לְאַסְתְּאָבָא כְּלָל אסור להם להטמא כּלל, בְּגִין דְכִתִּיב לְפִי שְׁכֹתוֹב בְּנִזִיר שֶׁגַם הוּא אֲסוּר לְטַמֵּא לְמֵתִים, (במדבר ו) כִּי יָזַר אֱלֹהֵיוֹ עַל רֵאשׁוֹ וְהֵינּוּ שֶׁהֵם מוֹכְתָרִים בְּהֵאֲרַת ג' ראשונות שהיא ככתר על ראשם. וְכִתִּיב בְּכֶהֱן גְדוֹל כִּי שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיוֹ עָלָיו אֲנִי יְיָ' והשמן הוא שפע החכמה הנשפע לבינה, וממנה נשפע על ראש הכהנים המושרשים בחסד דו"א.

וְהוּא כְּגוֹוֹנָא דְלְעֵילָא קָאִים לְתַתָּא וְהִכְהֵן שְׁהוּא בְּחֶסֶד הוּא עוֹמֵד לְמַטָּה, וְשׁוֹאֵב הֵאֲרַת שְׁפַע הַשֶּׁמֶן, כְּעֵין הִכְהֵן שֶׁל מַעְלָה שְׁהוּא הַחֶסֶד דו"א כמבואר לקמן, דְכִתִּיב, (תהלים קלג) כִּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אַחֲרָיו שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ וְאָמַר מִקְרָא זֶה כָּבֵר בִּיאָרוֹ הַחֲבָרִים, אֲבָל עֵתָה נִפְרַשׁ בּוֹזֵה הָאֹפֶן, מִשׁ"כ כִּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, דָּא מְשַׁח רַבּוֹת קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְנִגְיָד וְנִפְיָק מֵאַתֵּר דְנִהָרָא עֲמִיקָא דְכִלְאָ וְזֶהוּ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קוּדֶשׁ הַעֲלִיּוֹן, שְׁהוּא שְׁפַע וְאוֹר הַמְאִיר מֵא"א אֵל אֲבָא וְהוּא מִשְׁפִּיעַם לְאִימָא, שְׁנִמְשֵׁךְ וְיוֹצֵא מִמְקוֹם הַנְּהַר הַעֲמוּק מִכָּל, כְּלוֹמַר שְׁהוּא נִמְשָׁךְ לְמַטָּה מִיִּסוּד דְאִימָא עַל רֹאשׁ הַכְּהֵנִים.

דְבַר אַחֲרָי, דְנִגְיָד וְנִפְיָק מִרִישָׁא דְכָל רִישִׁין, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין פִּירוּשׁ אַחֲרָי עַל מִשׁ"כ כִּשְׁמֵן הַטּוֹב, הֵינּוּ שְׁנִמְשֵׁךְ הַשְּׁפַע מֵרֹאשׁ שֶׁל כָּל הָרֹאשִׁים שְׁהוּא סְתוּם מִכָּל הַסְּתוּמִים, כְּלוֹמַר שְׁנִמְשָׁךְ שְׁפַע הַשֶּׁמֶן מִיִּסוּד דְעֵתִיק הַמְּלוּבֵשׁ בְּמִצְחָא דְא"א. עַל הָרֹאשׁ, עַל הָרֹאשׁ וְדָאֵי, רִישָׁא דְאָדָם קְדִמָּאָה הֵינּוּ דְהֵינּוּ עַל הָרֹאשׁ שֶׁל אָדָם קְדָמוֹן שְׁהוּא א"א.

מאמרים על הפרשה

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם" (כא, א)

הגדולים שבדור יזהירו ויאירו על הקטנים

פִּרְש"י אָמַר וְאָמַרְתָּ לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל הַקְּטָנִים. יָדוּעַ כִּי כָל מִי שְׁדָבֹק בְּחַכְמִים וּבְצַדִּיקִים אֲשֶׁר מִפִּיהֶם אֲנַחְנוּ חַיִּים הָרִי הוּא הוֹלֵךְ וּמַתְעֵלָה בְּתוֹרָה וִיר"ש מְכִינן שְׁלוֹמֵד הוּא מִמְעַשִּׂיהֶם. וְעוֹד שְׁכֹאֵשׁר הַחֶכֶם רֹאֵה אוֹתוֹ, הוּא מְאִיר לוֹ פָּנִים וּמִשְׁפִּיעַ לוֹ תוֹרָה וִיר"ש. וְז"ש יִבְרַךְ ה' הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוּלִים, פִּי אִם הַקְּטָנִים הֵם מְחֻבְּרִים לְגְדוּלִים גַּם הֵם בְּכֹל הַבְּרָכָה, וְז"ש לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל קְטָנִים, פִּי שֶׁהַגְּדוּלִים שְׁבַדוֹר יוֹהִירוּ וְיֵאִירוּ עַל הַקְּטָנִים, יַחְבְּרוּ אוֹתָם עִמָּם בְּעִבּוּדָתָם וּבִפְרֹט כֹּאֲשֶׁר הֵם רֹאִים שֶׁהַקְּטָנִים רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם וְחַפְצִים מְאֹד לְהַתְעַלּוֹת אֶז הֵם מְחַבְּרִים אוֹתָם יוֹתֵר.

כְּשֶׁעוֹלִים לְמִירוֹן לְהִילוּלָא שֶׁל הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רִשְׁב"י הַקְּדוּשׁ, יוֹצֵאת בַּת קוֹל וּמְכַרְזֵת – עוֹלוּ וְאֲתַכְנְשׁוּ לְהִילוּלָא דְבַר יוֹחָאֵי וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְשִׁמּוּעַ בְּלִבּוֹ הַכְּרֹזֵת הַבַּת קוֹל וְכֹא לְהַתְחַבֵּר אֶל הַרְשִׁב"י זִיע"א וְלִינוּק שְׁפַע קְדוּשָׁה לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת יִר"ש וְת"ת. וְמִי שְׁזָכָה צְרִיךְ לְנַצֵּל בְּכָל כּוּחוֹ אֶת הַיָּמִים הַסְּפוּרִים שְׁזוֹכָה לִישֵׁב בְּצִלּוֹ דְרִשְׁב"י לְשִׁאוּף וְלְהַתְחַבֵּר אֵלָיו כְּכֹל הָאֲפִשֶׁר. ה' יִזְכְּנוּ.

פִּרְשֵׁת אָמַר עוֹסְקֵת בְּכָל הַחֲגִים וְתִמִּיד תַּחֲוֹל בְּל"ג בְּעוֹמֵר וּל"ג בְּעוֹמֵר ג"כ כּוֹלָל כָּל הַחֲגִים כּוֹלֵם כִּי כָּל הַחֲגִים מְאִירִים בּוֹ

פִּרְשֵׁת אָמַר עוֹסְקֵת בְּכָל הַמוֹעֲדוֹת כּוֹלֵם, חֲצִי פִּרְשָׁה עוֹסְקֵת בְּעֵינֵין פֶּסַח שְׁבֻעוֹת סוּכּוֹת ר"ה וְיוֹהֲכ"פ, וְכִידוּעַ שְׁכֹאֵשׁר קוֹרְאִים אֶת עֵינֵינָם בְּתוֹרָה הֵם מְאִירִים כְּסְפִירִים וְלִכְּן תִּמִּיד בְּפִרְשֵׁת אָמַר, מְאִיר אוֹר כָּל הַחֲגִים כּוֹלֵם, וְהִיא שְׁבַת מִיּוֹחַדָּת שִׁישׁ בַּה מְלַבֵּד הָאוֹר שֶׁל יוֹם שְׁב"ק גַּם אֶת הָאוֹר שֶׁל כָּל הַחֲגִים כּוֹלֵם.

והנה בדרך כלל פרשת אמור תחול בשבוע שבו יחול יום ל"ג בעומר, שהוא יום של שמחה גדולה שאין כמותה – יום שמחת פנימיות התורה.

וראה פלא שיום זה כולל כל החגים כולם והם:

א. ראש השנה – הרי כתוב שביום ר"ה כולם עוברים לפניו כבני "מרון" הרי רמז על ר"ה.

ב. יוהכ"פ – מי שיכנס לפנים בציון יראה אילו בכיות ותשובה עושים ישראל ביום זה, כמה תפילות לישועה לזכות להבנת התורה ועוד ועוד, ורשב"י עומד בתפילה על כולם והוא מליץ יושר עבור כלל ישראל.

ג. חג הסוכות – כולם יושבים שם עם אהלים בדירת עראי כדי לזכות להיות בציון הקדוש לקבל אור גדול צילא דמהמנותא מרשב"י זיע"א. ויש שיושבים שם לפחות שבוע ימים.

ד. שמחת תורה – השמחה שם, היא ממש שמחת התורה והיא שמחת פנימיות התורה כי ביום זה זכה רשב"י לגלות סודות גדולים ולמעשה ביום זה סיים לגלות ולהוריד לעולם כל סודות התורה, ורואים כולם את השמחה הגדולה הריקודים והשירים והתזמורות ממש שמחת תורה.

ה. חג הפסח – כידוע בשבוע של ל"ג בעומר הוא זמן פסח שני, ומובא בזה"ק שמיום פסח שני – שבעה ימים שערי שמים פתוחים, ומי שרוצה לעשות תשובה ולקבל פני השכינה השערים פתוחים ויכול לזכות לתורה ולסודות התורה ולקבל פני השכינה, וידוע שרשב"י היו פניו כפני השכינה. ועוד שהרמב"ן כותב שכל ימי העומר הם נקראים ימי חול המועד דפסח.

ו. חג השבועות – כי הוא יום מתן תורה כמש"כ לעיל בו זכינו לקבל התורה – פנימיות התורה, כי כאשר משה רבנו עלה להביא התורה הוריד ג"כ סודות התורה כמש"כ עלית למרום שבית שב"י תורת השב"י שהוא רשב"י כל הזוה"ק, ורשב"י זכה להוריד אותה לעולם ביום ל"ג בעומר.

"אָמַר אֶל הַמַּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרָן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם" (כא, א)

יתגבר כארי לעבודת בוראו

פרש"י אמור ואמרת להזהיר גדולים על קטנים כאשר האבא רוצה לחנך את בנו ולהזהירו שילך בדרך טובים ויתגבר כארי לעבודת בוראו וכו' החינוך הגדול ביותר הוא, שהאבא יקיים בעצמו מה שהוא דורש מבנו. נחשוב לעצמנו אבא שאומר לבנו תקום מוקדם ותזדרז לבית הכנסת ואח"כ לתלמוד תורה, אבל הבן רואה את האבא עדיין ישן על מטתו, איזה חינוך ילמד בנו ממנו. יכול בנו להתחצף ולומר קודם תקום אתה ואח"כ תאמר לי מה לעשות. אמנם אם הבן רואה איך אביו זריז במצוות ואינו מתעצל וקם מוקדם, לומד הוא ק"ו לעצמו שאפי" שאביו עייף לאחר שעבד כל היום, בכ"ז קם מוקדם, אני לא כ"ש.

ההלכה הראשונה בשו"ע היא יתגבר כארי וכו' יתאר האדם לעצמו אם יאמרו לו, מחר בבוקר תקבל כך וכך כסף או ניסע לטייל, הרי בודאי שלא ישן כל הלילה שמא ירדם ויפסיד. ספר משלי בחלקו הגדול מדבר בגנות "העצלות" שמדה זו הורסת ומכלה את האדם ואומר שלמה (פרק כד פסוק ל-לב) על שדה איש עצל עברתי, ועל כרם אדם חסר לב, והנה עלה כולו קמשונים כסו פניו חרולים וגדר אבניו נהרסה, ואחזה אנכי אשית לבי, ראיתי לקחתי מוסר.

נתבאר לנו כאן שרשה וענינה של העצלות על שדה איש עצל – כרם אדם חסר לב – העצל הוא חסר לב כי העצלות נובעת מחוסר שימת לב, ושבירת העצלות היא ע"י זה שאדם ידע ויבין כי הדברים שייכים אליו ומחייבים אותו. והוא שאמר שלמה המלך ע"ה על שדה איש עצל עברתי, כלומר אין להסתפק במה ששומע מפי אחרים, אלא – עברתי בעצמי דווקא, הלכתי בעצמי אל השדה והכרם של החסר לב לראות את תוצאות העצלות. ומה אני רואה – והנה עלה כולו קמשונים כסו פניו חרולים, וגדר אבניו נהרסה. ובכל זאת עדיין בראיה בעלמא לא מספיק, אלא ואחזה אנכי – דהיינו ראיה שיש בה חזיון והתבוננות, אשית לבי – שימת לב מה הדבר מחייב אותי ומה אני צריך ללמוד, ראיתי לקחתי מוסר, היות וגם בזה האדם עצל למצוא בכל דבר את המוסר לעצמו. כמו שמצאנו בדוד המלך כשבא אליו נתן הנביא ואמר לו את המשל "בכבשת הרש" ולא הבין עד שאמר לו אתה האיש.

חשתי ומחרתי, אבל לא בגלל שהתמהמהתי בבית

אומר דוד המלך – חשתי ולא התמהמהתי, וידועה השאלה אם חשתי ודאי שלא התמהמהתי ואם לא חשתי אז התמהמהתי, ופירש ראש ישיבת נובהרדוק הרב בן ציון דרוק זצ"ל, כאשר אנחנו רואים אדם או אברך רץ וממהר

להגיע בזמן לישיבה או למקום עבודתו, ישנם שני צדדים, מצד אחד מראה הוא זריזות בזה שהוא רץ עתה, אמנם מצד שני, זריזות זו נובעת למעשה ממה שעד עתה התעצל לקום והעביר הזמן "בשה"י פה"י" (שבת היום פסח היום) וזה מה שמאלץ אותו עתה לרוץ כדי להגיע בזמן. וזה שאומר דוד המלך ע"ה: אני, חשתי ומהרתי, אבל לא בגלל שהתמהמהתי בבית, אלא גם בבית הייתי זריז והשכמתי לקום ומה שאני מזדרז עתה, זה מחמת שאני רוצה לזכות עוד ועוד ולכן אני ממחר ומזדרז גם עתה.

כשטוענים לעצל כמה הוא מפסיד מחמת עצלותו, הוא עונה כי מסתפק הוא במועט ודיו. אמנם נשאל אותו אם היה לו איזה עסק להרויח בו וכו' האם גם אז היה מתעצל... הרי בודאי היה מפעיל את כל כוחותיו ולא היה מסתפק במועט. אם כן עליו לדעת ש"הסתפקות במועט" היא טענת שוא, כי לא מספיק מה שהוא מחסר מעצמו את השלמות הנדרשת אלא אף המעט שהוא מתכוין להשיג יהיה לו למכשול ובמקום לעשות פרי יעשה באושים. וכדאמרן (שבת פ"ה ע"ב) אמר רבא "למימינין בה סמא דחיי, למשמאילים בה סמא דמותא". ופרש"י למימינין – עוסקים בכל כוחם וטורחים לדעת סודה, כאדם העוסק בימין, הרי למדנו שאף אם האדם עוסק בתורה ואינו עוסק בכל כוחו אלא רק כאדם שעוסק ביד שמאל, ב"מ סמא דמותא, שהיא יכולה לטמא את המהור ולטהר את הטמא וכו'.

ובותב המסילת ישרים אפי' אם יחליט העצל לעשות משהו, הנה ידחה אותו למחר, ואין סכנה כסכנתו כי בכל רגע יכול להתחדש איזה עיכוב למעשה הטוב, ותמצא שכל מעשיהם של צדיקים בזריזות. באברהם – כתיב "וימחר אברהם האהלה אל שרה" ועל זה אמר הפסוק "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" ועל האדם לדעת שכל "החשובנות הרבים" שיש לו הם אך ורק נובעים מן העצלות.

"עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך"

פירש מו"ר ראש הישיבה הגאון ר' עזרא עטייה זצ"ל: באים לעצל בתחילת הלילה ומבקשים שילך לישון מוקדם, והוא עונה, מה איכפת לכם ממני אני רוצה לישון יותר מאוחר, ומשיבים לו, לא! אם לא תישן עתה מוקדם אח"כ בבוקר מתי תקום משנתך, (ולא כפשט הפסוק שבאים אליו בבוקר).

אמר רשב"י מעשה היה ומצאו בבור של נמלה שלש מאות כור לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל

כתוב במשלי (ז) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם. ואחז"ל (דבר"י פ' שופטים) מה ראה שלמה ללמוד מן הנמלה, רבנן אמרי הנמלה הזאת וכו' ואינה חיה אלה ששה חדשים וכל מאכלה אינה אלא חטה וחצי והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שהיא מוצאת חטים שעורים עדשים. ולמה עושה כן, אמרה שמה יגזור הקב"ה עלי חיים ולא יהיה לי מה לאכול. אמר רשב"י מעשה היה ומצאו בבור של נמלה שלש מאות כור לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל, אף אתם התקינו לכם מצוות מן העוה"ז לעוה"ב וכו' וכמו שהנמלה מכינה לה מזון, שמה יארע לה גם גדול אשר כמוהו לא נהיה מיום בריאת העולם, כן במידה זו חייבים אנחנו להכין מזון לעוה"ב, ואם לאו אנחנו בגדר עצלים.

כפי מה שהוא מתאמץ ומזדרז כן מידת הסייעתא דשמיא שמקבל

ומכאן יובן כי מה שאמרו איהו גבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד) לא בגבורה גופנית דברו, אלא בגבורה נפשית שזה הגבור האמיתי שכובש את יצרו, ואף זה אלמלי הקב"ה עוזרו אין יכול לו כי אין גבור שבכוחו לנצח את היצה"ר, אלא שהוא מתאמץ בכל כוחו ומזדרז בכל כוחותיו להגיע למטרה. והגיבור הוא ההפך הנמור של העצל. וז"ש – אהרן גדול בכח שהיה מניף אלה כהנים ביום אחד, ואין אפשר זה בדרך הטבע שאפי' הניף בכל שעות היממה בלי הפסק היה צריך לכל אחד שלש שניות תנופה שהוא מוליך ומביא מעלה ומוריד. ו"החזקוני" כתב שהיה בדרך גם א"כ מדוע משבחים את אהרן, אלא האדם עושה בידיו ומהשמים מסייעים בידו. וכפי מה שהוא מתאמץ ומזדרז כן מידת הסייעתא דשמיא שמקבל. ובאהרן הרצון הגדול והמטרה זכוהו לנס הגדול הזה.

"אמר אל הכהנים פני אהרן ואמרת" (כא, א)

יש שזקוקים לאזהרה כפולה

שתי אמירות הללו "אמור ואמרת" שנאמרו בפסוק זה, מכוונות כנגד בני אדם, כי למלאכים שאין יצר הרע מצוי בהם די באמירה אחת כדי להשמר מן האיסור, ואילו בני אדם שיש בהם יצר הרע ועליהם להזהר ולהשמר מן החטא זקוקים לאזהרה רבתי של שתי אמירות "אמור ואמרת". זה שאמר הכתוב (תהלים יב' ז) אמרות ה' אמרות טהורות כל מה

שהקב"ה מזהיר את ישראל, בשביל קדושתן וטהרתן. ושמרו את משמרתו. רבי מאיר אומר, למה הדבר דומה למי שהוא שומר את הפרדס, אם משמר מבפנים אינו משתמר, אם משמר מבחוץ הרי זה משתמר, אף המצות כך אנו חייבים להשמר בהם, שנאמר ושמרו את משמרתו עשו משמרת למשמרתו.

"אמר" אל הכהנים, היינו ברכת כהנים והמצווה השניה היא: "ואמרת אלהים לנפש לא יטמא"

ברש"י: אמר ואמרת – להזהיר גדולים על הקטנים. ה"בן איש חי" ב"עוד יוסף חי" פירש בדרך נוספת את כפילות הלשון "אמר ואמרת": מכל המצוות שהיו לכהנים בזמן בית המקדש, נשארו כיום שתי מצוות בלבד: מצות עשה לברך את ישראל כל בוקר, ומצות לא תעשה שלא לחלל את קדושת הכהונה. לכן "אמר" אל הכהנים, שהם צריכים לומר, היינו ברכת כהנים. והמצווה השניה היא: "ואמרת אלהים לנפש לא יטמא".

"וּפְּאֵת זְקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ" (כא, ה)

ע"י שממשמש ומהפך בזקנו מעורר י"ג מדות ומתגלים לו דברים נעלמים

כתוב ב"אגרא דפרקא" (אות שלו) לבעל ה"בני יששכר":

מנהג ישראל הוא, כשאדם עוסק בתורה ומתקשה באיזה דבר, הוא מסלסל ומהפך בזקנו וממשמש בו, והלא דבר הוא, ונ"ל – כותב ה"אגרא דפרקא" – דהנה הזקן מרמז לי"ג מידות של רחמים, וידוע די"ג מידות שהתורה נדרשת מכוונים כנגד י"ג מידות של רחמים, וכאשר האדם אינו מבין איזה דבר הוא סימן שאינו יכול להגיע לאותה מדה שהדבר הזה נדרש בו, וע"י שממשמש בזקנו ובאיתערותא דלתתא איתער עובדא לעילא, ומתעוררים הי"ג מדות של רחמים ומושפעים להי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן ומשפיעים על האדם, ואז מתגלה לו הדבר הנעלם מאתו.

"קְדָשִׁים יִהְיוּ לְאַלְהֵיהֶם" (כא, ו)

צניעות האישה בלבושה היא כבודה ויפיה האמיתי

הרבה בריות ברא הקב"ה בעולמו, ולא זכתה שום בריה שתינתן לה כסות לעורה, אלא האדם בלבד, ולא עוד אלא שמרח הקב"ה בכבודו ובעצמו והכין לאדם את לבושו כנאמר: "ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם" (בראשית ג, כא').

הכסות מעידה על מעלתו של האדם ומוסיפה לו יופי, כבוד ואצילות. גם המלך, בגדי מלכותו המפוארים והמרוכזים, הם מקור כבודו, גאוותו, אשרו ושמחתו.

בנות ישראל הן בנות מלך – מלכו של עולם. הלבוש הצנוע, השקט והמאופק הוא מקור כבודו, אשרו והצלחתו. צניעות האישה בלבושה היא כבודה ויפיה האמיתי.

"וְלֹא יַחֲלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם" (כא, ו)

הנמנע מלדבר לשון הרע, יזכה לימים טובים ואריכות ימים

כאשר הגיע החפץ חיים לגיל שמונים, העיר את תשומת לבו של ידידו הרב של ראדין רבי מרדכי סנדר קפשטיץ זצ"ל לעובדת הגיעו לגיל זה, ואמר לו שהיה רוצה לערוך סעודה לכבוד הגיעו כעת לגיל הגבורות.

הרב מראדין, שהכיר מקרוב את החפץ חיים וידע היטב עד כמה מתרחק הוא מכל עניני כבוד, פרסום ומקסים שונים, התפלא ביותר על משאלתו המשונה והיוצאת דופן הזאת, לעשות סעודה ליום הולדתו.

אמר לו החפץ חיים בתמימותו הטהורה: "כל ימי חיי אני שרוי בפחד ומורא, כיון שאני כתבתי ספר שמבאר את גודל האסורים של לשון הרע ורכילות, הם ספרי "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון". והרי כתוב מפורש בפסוק: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה" (תהלים לד, יג-יד). הרי לנו מפורש שבן אדם הנמנע מלדבר לשון הרע, יזכה לימים טובים ואריכות ימים. חששתי אולי לא אזכה ה"ו לאריכות ימים ויצא מכך חילול השם גדול! כי מה יאמרו הבריות? ראו, יהודי זה שכל כך הרבה מסר נפשו על הענין הזה שלא ידברו לשון הרע ורכילות, והנה הוא עצמו לא האריך ימים!?"

"מעשה" – הפטיר החפץ חיים – "כאשר הקב"ה זיכני ואני הגעתי לזקנה של שמונים שנה, שזה כבר גיל הנחשב לאריכות ימים כראוי, אזי ברצוני להודות ולהלל להש"ת, שדרכי לא יצא ח"ו חילול ה'. וזו כל מטרתי בסעודה שדברתי אתך אודותיה לגבי מלאת לי שמונים שנה...".

ואכן, מאותה שנה והלאה, נהג החפץ חיים מדי שנה בשנה להודות להשי"ת ביום הולדתו, כיון שחש שכל שנה שחולפת ומתווספת למנין שנותיו, מתרבה בה במדה, קדוש ה' הגדול...

ככל שהאדם יותר קדוש מזיקה לו הטומאה יותר

כאן מזהיר אותם על הטומאה כי ככל שהאדם יותר קדוש מזיקה לו הטומאה יותר, כגון בן מלך וכפרי – בן מלך כשאוכל איזה דבר שיש בו דבר לא טוב מקיא אותו מיד, אבל הכפרי אע"פ שיאכל דברים גסים זה לא כ"כ משפיע עליו כי הגוף שלו מנושם, ולכן הכהנים שהם קדושים יותר מישראל אצלם גם דבר קל מזיק להם ולכן הם יותר מזהירים, וגם אדם שהוא חסיד וגדול בתורה כל דבר קטן פוגם אותו וכמ"ש (תהלים נ"ג) "וסביביו נשערה מאד" ואמרה הגמ' (יבמות דף קכ"א:) מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו כחוט השערה, ולכן ככל שהאדם גדול יותר צריך יותר להזהר אפילו מעוון קל – שאפילו דבר קל עושה רושם לא טוב על הנשמה. (דרש יהודה)

"וְקִדְשְׁתוּ בִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיךָ הוּא מִקְרִיב קֹדֶשׁ יְהִי לָךְ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' מְקַדְשְׁכֶם" (כא, ח)

השפע מהשמים יורד דרך הכהן א"כ אפי' שאנחנו נותנים תרומות ומעשרות הוא המחיה אתכם ונותן לכם קדושה

הכתב סופר אומר: בדרך כלל כשאדם נותן לכהנים מתנות, ה"ו אולי יזלזלו ישראל בקדושתו – כי הם נותנים לו את החיים והפרנסה ומרגישים שהוא נצרך להם, ולכן הקב"ה מזהיר אותם – לא אתם עוזרים לו אלא הוא עוזר לכם. דבר ראשון: שהוא מקריב את הקרבנות שהם כפרה עליכם, ודבר שני: שהשפע מהשמים יורד דרך הכהן א"כ הוא המחיה אתכם ונותן לכם קדושה, וז"ל "וקדשתו" – אתה חייב לקדש ולכבד אותו ולא תאמר שאתה המפרנס שלו, ראשית כל: "כי את לחם אלהיך הוא מקריב" – והלחם שאתם נותנים לו זה כמו קרבן שמכפר, ועוד "כי קדוש אני ה' מקדשכם" – שעל ידו אני מוריד לכם קדושה, וא"כ אתם נהנים ממנו יותר ממה שהוא נהנה מכם.

"וּבַת אִישׁ כַּהֵן כִּי תַחַל לְזַנּוֹת אֶת אַבְיָהּ הִיא מְחַלְלַת בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹף" (כא, ט)

"בת איש כהן" – זו הנשמה שהיא בתו של הקב"ה

המפרשים אומרים בדרך רמז: "בת איש כהן" – זו הנשמה שהיא בתו של הקב"ה, "כי תחל לזנות" – שתלך אחרי מראה עיניה ותפתה אחרי היצה"ר ותבוא לידי עבירות, או "את אביה היא מחללת" – שהיא מחללת שמו של הקב"ה, והעונש שלה: "באש תשרף" – באש של הגהינם ליום הדין. (דרש יהודה)

"וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת יָדָיו לְלַבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים אֶת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרֹעַ וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם" (כא, י)

כהן קצר קומה הנמשח בשמן המשחה נעשה בעל קומה

בילקוט שמעוני (תהלים רמו תשנ) איתא דבר פלא, "כשבאין למשחו [לכהן הגדול] והיו מכניסין כהנים ומעמידין לצד ונותנין שמן המשחה באמצע, והשמן רץ מעצמו ונצוק על ראשו של הכהן גדול, שנאמר (תהלים מה, ח) 'על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון', שמכיון ששמן המשחה היה יורד עליו, אם היה קצר היה מאריך, אם היה שחור היה מתלבן, ואם היו פניו רעות היו משחקות". וכן איתא במדרש ויקרא רבה (פכ"ו ט) שכל מי שנמשח בשמן המשחה, אף על פי שהיה קצר קומה, נעשה לבעל קומה, ונעשה משובח מכל אחיו משכמו ולמעלה גבוה מכל העם.

וכתב התפארת יהונתן להגאון ר' יונתן אייבשיץ, וז"ל: הכבוד בבגדים האלו, – הוא, כי הבגדים צריכין להיות מכוונים למדת הכהן, לא קצרים ולא ארוכים, והכהן הנמשח בשמן המשחה נתגדל, ואם כן מתחלה כשעשו בגדים לכהן גדול איך אפשר לכוון מדתו כשיהיה אחר כך נתגדל על ידי שמן המשחה, אמנם באמת מתחלה גם הבגדים נמשחים, וגם הם הגדילו, וזה למופת חותך שהוא מפלאות ה', כי בגדלות הכהן יאמרו שהוא בטבע, כי איש אשר יגיע לבשורה טובה ומעלה, הטבע מגדלו, כאמרם (גיטין דף נו ע"ב) [על הפסוק במשלי (טו, ל)] 'שמועה טובה תרשן עצם', וכן הענין בגדלות, אבל על הבגדים לא יתכן לומר כן, וזהו לכבוד ולתפארת, כי הפעל במופת מופלא. (אוצר פלאות התורה)

"זמן המקדש לא יצא" (כא, יב)

לא יסיה דעתו מן הקדושה

הפסוק רומז שעל האדם להיזהר שלא יסיה דעתו מהקב"ה, ותמיד יהיה דבוק בקדושה, כבחינת "שויתי ה' לנגדי תמיד". וראה מה העיד רשב"י לפני פטירתו אני לדודי ודודי לי כל הימים שהייתי בעולם הזה תשוקתי היתה אל הקב"ה "בלבד", וכמו שאמר כל ימי בחד קטרא אתקטנא ביה בקוב"ה כלומר בקשר אחד נתקשרתי עם הקב"ה, וכן ר' אלעזר וכל החברייא קדישא התקדשו בקדושה של מעלה, וכל תשוקתם ומאוייתם היו לה' יתברך.

"והוא אשה בבתוליה יקח" (כא, יג)

והוא גימטריא י"ח דבן י"ח לחופה

והוא גימטריא י"ח דבן י"ח לחופה, ויען כי ראיתי מי שכתב שזה היה בזמנם שהיו בריאים וחזקים ועוד שכבר בניל צעיר היו ת"ח מובהקים, אבל עתה יכול להמתין עוד שיתחזק וגם שילמד יותר ויהיה ת"ח, ומוזה נמשך דגם מה שאמרו ז"ל על בן עשרים שלא נשא אשה כל ימיו בעבירה והקב"ה אומר תפח עצמותיו, לפי סברתם ישתנה הזמן עוד כמה שנים. ואין לסמוך על זה, דהתורה נתפרשה בש"ס ובפוסקים, ואין להורות קלות בדבר שחיי עולם הבא תלויים בזה אלא הטוב ביותר שקודם גיל עשרים יתחתן ויזכה לחיים טובים בלי עבירות ובעיות וילמד בקדושה ובטהרה.

בן ח"י לחופה

ידוע מה שכתב הרב כי מי שעוסק בסודות התורה שגילה רשב"י ע"ה בזה"ק הוא בחי' בן לקב"ה כי יש לו נשמה.

ומי שעוסק רק בפשטי התורה נקרא עבד לקב"ה וכמו שאנחנו אומרים בר"ה אם כבנים אם כעבדים כנודע.

ועתה יובן "בן" פי' מי שהוא זכה להיות מבחי' בן שעוסק בזה"ק ובסודות התורה אז "חי לחופה" כלומר ביום ח"י באייר מוזמן הוא לחופה הגדולה שהיא ההילולא דרשב"י לבוא לאכול ולשתות ולשמוח שם שמחה גדולה.

ר' שמעון הוא בחי' ידיד נפש של השי"ת, ומי שתלמיד ובן של רשב"י, נמצא שהוא בנו של ידיד ה', וראה "ידיד נפש אב הרחמן" גי' "רבי שמעון בר יוחאי" בדיוק, לרמוז לנו שרשב"י הוא ידיד הנפש של הקב"ה הנקרא אב הרחמן, ואז הקב"ה מרחם עלינו ומביא לנו הגאולה. ומובא בספרים הקדושים על הפסוק ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה, בכל קודש לא תגע, ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי טהרה. פסוק זה יש בו רמז גדול לשכינה הקדושה שבימים הללו מטהרת עצמה וסופרת שבעה שבועות להטהר במקוה העליון.

והנה שלשים יום ושלושת ימים הם ל"ג בעומר, עד יום ל"ג בעומר תשב בטהרה, ותכין עצמה ליום הקדוש הזה, שבו זכינו לגילוי אורות הסודות הגדולים של תורתנו הקדושה. ואמר "בכל קדש לא תגע" יום ל"ג בעומר נקרא בכל קודש, בכ"ל גי' ב"ן שהוא היום של הבן הקדוש שעליו נאמר "נעשה אדם נאמר בעבורך" א"כ בב"ן הקדוש שהוא רשב"י זיע"א לא תיגע ביומו לחללו ח"ו "בשה"י פה"י", ואפילו שהגעתם ליום הקדוש הזה עדיין ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי טהרה, פי' בטוב ימים אלו תעסוק בתורה הקדושה, ובפרט בסודות התורה, ואז תזכה שכבר מלאו ימי הטהרה, כי ימי הם אותיות יום מ"י שהוא יום החמשים, ככתוב תספרו חמשים יום, ואז זוכים לקדושה העליונה ולכל התורה הקדושה ביום מתן תורה – חג השבועות.

"ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני ה'" (כב, ג)

כל אוכל מחמצת ונכרתה הנפש" וגו' הנגינה על תיבת ונכרתה היא שני גרשין, ובזה יש רמז דבגירוש אפשר לצאת ידי חובת ה"ונכרתה" הזה

מובא בספר "דבר טוב": שמעתי מעשה נורא שאירע פעם ליהודי אחד שהיה חוכר אצל פריץ במדינת גאליציה והלך אצל בית הפריץ בחוה"מ פסח כדי לעבור עמו על החשבונות החכירה, וסוף דבר, אחר זמן ארוך שהיו טרודים בחשבונות, הגיעו למסקנה שהכל הוא על הצד היותר טוב, ישר ונכון, והוציא הפריץ בקבוק יי"ש כדי לשתות לחיים על גמר החשבונות. ואחרי ששתה היהודי והלך לדרכו נזכר פתאום שפסח היום ויאחזנו רעדה על שנכשל ושתה המין גמור בפסח.

וילך היהודי אצל הגאון בעל "שואל ומשיב", הג"ר יוסף שאול נטנזון ז"ל, אב"ד למברג, ויבקש שיסדר לו הרב סדר תשובה על חטאו הנורא. ובעל ה"שואל ומשיב" אמר ליהודי שילך לאדמו"ר מבעלזא ויציע לפניו את תונת לבו.

אלא שהוסיף וציוד עליו לא לשאול כמו חסיד תמים, אלא כשהרב יתן לו עצה מה לעשות שישאל ממנו למה נותן לו דווקא עצה זו.

ויעש האיש כמצות הרב בעל "שואל ומשיב" ויסע לבעלזא ולאדמו"ר, אחרי ששמע את סיפורו של היהודי, אמר לו שימכור את עסקו ויעקור ממקומו ויקבע את דירתו בארץ ישראל. וכמצות הרב בעל שואל ומשיב שאל היהודי מה ראה על ככה ליתן לו דווקא עצה זו, ויאמר לו האדמו"ר, שני נימוקים עמי, האחד הוא מכת מדרש באיכה רבה (פרשה א' פסקא נ"ח) לכך נאמר גלתה יהודה מעוני על שאכלו חמץ בפסח כמו שנאמר (דברים טו, ג) "לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני" הרי שבגלות יש תיקון על עוון אכילת חמץ.

ועוד טעם שני, שבפסוק (שמות -ב, יט) "כי כל אוכל מחמצת ונכרתה הנפש" וגו' הנגינה על תיבת ונכרתה היא שני גרשין, ושונה בזה משאר מקומות שכתוב בהם ונכרתה, שיש להם נגינה אחרת, ובוה יש רמז דבנירוש אפשר לצאת ידי

חובת ה"ונכרתה" הזה. ואם יש כבר צורך לגלות ממקומו למקום אחר, אז בוודאי עדיף לנסוע לארה"ק. וכשהלה חזר אל הגאון בעל "שואל ומשיב" והציע לפניו את הדברים, הוציא חומש והתחיל לבדוק בכל המקומות שכתוב בהם ונכרתה עד שמצא שבפרשת אמור יש עוד פעם שכתוב ונכרתה ונגינתו שני גרשין. "כל איש

אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטומאתו עליו ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה'". ויאמר לו ה"שואל ומשיב" בוודאי לפני צאתך לדרך לנסוע לאר"י תפקוד עוד פעם את בית האדמו"ר מבעלזא כדי לקבל ממנו ברכת פרידה ואז תשאל ממנו מה עם המקרא הזה שגם בו נמצאת נגינת גרשיים על תיבת ונכרתה.

ואכן כך היה. היהודי נכנס אל האדמו"ר ואמר לו שה"שואל ומשיב" ביקש שאשאל כך וכך.

עונה לו הרבי: הבט ברש"י. רש"י על המקום אומר: "ונכרתה - יכול מצד זה לצד זה, יכרת ממקומו ויתישב במקום אחר, תלמוד לומר: אני ה', בכל מקום אני". מדוע ראה רש"י לנכון לומר זאת דווקא כאן? התשובה היא: כי כאן הטעם על "ונכרתה" הוא שני גרשין. הוקשה איפוא לרש"י: שמא הכוונה כמו השני גרשין ההוא, שניתן לכפר על עוון זה באמצעות גלות ממקום למקום? - תלמוד לומר "אני ה' - נמצא בכל מקום, וכאן גלות אינה מכפרת".

"נִפְשׁ אִשֶּׁר תִּגַּע בּוֹ וְטָמְאָה עַד הָעֶרֶב וְלֹא יֵאָכֵל מִן הַקִּדְשִׁים כִּי אִם רָחַץ בְּשֵׂרׁוֹ בְּמַיִם" (כב, ו)

בפירוש פסוק זה החזיר רש"י את נשמתו בטהרה

רבנו רש"י ז"ל, גדול המפרשים שהאיר את העולם בפירושו על התנ"ך ותלמוד בבלי, לאחר שפירש את הפסוק הזה יצאה נשמתו בטהרה, כמו שכתוב ברש"י במסכת מכות (דף יט ע"ב, ד"ה ה"ג והיכן מוזהר על אכילה): "טומאת הגוף בהדיא כתיב ביה ו'לא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ' וגו', ומוקמינן לה ביבמות במעשר, מדכתיב 'כי אם רחץ' הא רחץ טהור, דטבל ועלה אוכל במעשר".

ואחר כך הכניסו בפירוש רש"י את המלים דלהלן: "רבנו גופו טהור ויצאה נשמתו בטהרה, לא פירש יותר. מכאן ואילך לשון תלמידו רבי יהודה בר נתן".

"וּבַת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר וְכוּ' וּבַת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשִׁבָּה וְכוּ'" (כב, יב-יג)
ארז"ל, כי מהמצות ומעש"ט שמקיים האדם בעוה"ז נוטע הוא מהם גנות ופרדסים ועולמות רוחניים לעוה"ב

ובת כהן - היא הנשמה שהיא חלק אלוה ממעל.

כי תהיה לאיש זר - ששמעה לעצת הצר הצורר היצה"ר.

היא בתרומת הקדשים - שהוא הטוב הצפון לצדיקים בג"ע.

לא תאכל - לא תהנה.

אבל ובת כהן - שהיא הנשמה כי תהיה אלמנה וגרושה - שבעוה"ז היתה כמו אלמנה בוכה על בעל נעוריה, כך זו הנשמה היתה בעוה"ז בוכה על גלות השכינה וצער ישראל, ועוד מגרש ומטלטל עצמו לנדר שינה מעיניו לעסוק בתורה, ולהתבודד עם בוראו, וזהו וגרושה.

וכן זרע אין לה - כלומר שהוא בבחינת יוסף הצדיק שלא היה בידו עון ז"ל.

ובך זו הנשמה, בעוה"ז הנבזה, והמלא תאוות רעות, שמרה עצמה מכל פגם, ובפרט מו"ל באיזה אופן שהוא, אז לאחר אריכות ימים ושנים ושבח אל בית אביה שבשמים כנעוריה. היא זוכה לחזור לשורש מחצבתה תחת כסא הכבוד,

כמו שהיתה טהורה לפני שירדה בעוה"ז בגוף הננוף, ואז מלחם אביה תאכל, תהנה מזיו השכינה לחזות בנועם ה' אשר עין לא ראתה, ומסיים הפסוק וכל זר לא יאכל בו, מי שהלך בעצת הזר – היצה"ר, אין לו שום כניסה והנאת הצדיקים בעוה"ב אם לא תיקן עצמו ונתחרט על מעשיו. ואם שב, אז ורפא לו, כי אין דבר העומד בפני התשובה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים נמורים אינם זוכים לזה, ועיקר התשובה שמירת הלשון, והחרטה, ועזיבת מעשיו הבלתי הגונים, ואמר שהע"ה – שמחה לאיש במענה פיו, כלומר אם אדם מצער עצמו ע"י פיו, שלא מדבר שום דיבור שלא לצורך, ע"ז יזכה לשמחה (וזהו מענה – לשון עינוי) ולהתפלל בכוונה. עוד פירשו על הפסוק ה' שפתי תפתח, כלומר אם משפיל עצמו כאדנים שהם תקועים בארץ, ע"ז זוכה שהש"ת שורה עליו ויוכל להתפלל בכוונה, וזהו ופי יגיד תהלתך. (אבני שהם)

"שור או כֶּשֶׁב או עֵז פִּי יוֹלֵד" (כב, כז)

תפקיד האדם בעולמו ללמוד תורה ולהתעלות

מדוע נקטה התורה "שור" כי יולד ולא עגל כי יולד והרי בן השור קרוי עגל.

אלא שונה היא הבהמה מהאדם, כי מרגע שנולדה הבהמה עד שמתה לא משתנה בה דבר ומה שקבלה בעת לידתה ממשיך עמה עד יום מותה, ואין לה שום התעלות וכמו שאמרו רבותינו "שור בן יומו קרוי שור" ולכן נקראת היא – בהמה, היות וכל "מה" שהיה בה כבר מצוי "בה" בה-מה.

מאידך האדם נולד תינוק ואט אט גדל ומקבל מוחין דיניקה, ואח"כ כבר מצוה מקבל מוחין דגדלות, ואח"כ חתונה מתעלה ומתעלה ולומד תורה ונעשה ת"ח ועולה ועולה, לפיכך נקרא "אדם" מלשון "אדמה לעליון" שתפקידו עלי אדמות להדמות לעליון להתקדם ולהתעלות ככל יכלתו כי יש לו נשמה חלק אלוה ממעל ויכול ויש בכוחו להגיע למעלות רבות.

קבלה ממשנה רבנו לקרות פרשה זו במועדים

בחג הפסח ובחג הסוכות כשקוראים בתורה מתחילים את הקריאה מענין 'שור או כשב' וגו', כתקנת חז"ל (מגילה דף לא ע"א), ויש להתפלא שלכאורה אין לזה שום שייכות לענין המועדים.

ובדרשות חתם סופר (דף נג ע"ב ד"ה ולקחתם) כתב מעם נפלא, וזה לשונו: "בקריאת יום טוב תקנו חז"ל (מגילה דף לא ע"א) להתחיל 'שור או כשב' וכו', לרמוז מה שאיתא במדרש (ויקרא רבה פכ"ז י) שלכן מילה בשמונה, כי אין שמונה ימים בלא שבת, כדי שטרם המולו יקבל פני מטרוניתא תהילה, שהיא שבת קודש. ומשום כן בהמה שבעת ימים יהיה עם אמו ומיום השמיני והלאה ירצה, כדאיתא ברמ"א ומ"ז הלכות מילה (סימן רסה ס"ק יג). על כן נראה לענ"ד דיום טוב נמי הוה שבעה ימים, ושבעות הוא עצרת של פסח (רמב"ן פרשת אמור כג, לו), כדי שעל כל פנים יום אחד יהיה שבת ביניהם לקדש כל הימים ע"י מטרוניתא, ואשר על כן מתחלת פרשת מועדות משביתת שבת ואנו מקדימים וקוראים מפרשת שור או כשב או עז, ממעם הנ"ל.

אמר דוד המלך ע"ה תעיתי כשה אובד בקש עבדך

משל לשה שפגע בשור, והלכו ופגעו באריה, ופגעו בעז אחד, ולנו ארבעתם ביער. והיו שם שלשה ימים ולא מצאו טרף לאכול,

אמרו צריכים להתודות על חטאינו, וכל אחד יעזוב דרכו, אמרו לאריה אתה מלך שלנו תאמר מה עשית? אמר האריה אנכי פ"א לא מצאתי טרף, ומצאתי אדם אחד ואכלתי אותו, כולם התחילו להחניף לו ואמרו זהו טרף שלך ואין זה עון, אמר השור כמה פעמים אכלתי משדה אחרים, והעז אמרה עשיתי קשה עורף לרועה, ואכלתי-מכל מקום, אמרו אין זה גול, אמרו לשה תאמר לנו אתה מה עשית ומה פשעת? אמר פעם שכח אדוני לתת לי אוכל, והיתה קופה מלאה תבן וקש מונחת במקום גבוה. וקפצתי ושברתי את הקופה ואכלתי, אמרו ודאי נתפשנו על עונך לא יש עון גדול כמו זה שאכלת בלי רשות בעלך והפסדת הקופה, ולכן אנחנו הורגים אותך, והרגוהו ואכלו אותו. והנמשל, הרשעים גונבים ועושים כל עון ועבירה ואומרים זה לא עון, מפני שנעשה להם כהיתר, ומפני עשרם ומשפחתם, מכסים ואומרים יש עונות גדולים יותר מזה, וכשרואים צדיק אחד הנקרא שה, על עון קל שיש בידו, אומרים כולנו כצאן תעינו, בשביל זה אנחנו בגלות, ודוד המלך ע"ה אמר תעיתי כשה אובד בשדה, ופגע באריה, ועז, ושור, בקש עבדך, אומרים לשה בשביל קש ותבן שגזלת פגעה בנו מדת הדין, ובעון צדיקי הדור נתפסנו. (כסא רהמים).

"ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם" (כב, לב)

איך וכיצד מסר עצמו על קידוש ה' בזמן השואה הגאון ר' אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד

בניו של הגר"א וסרמן זצ"ל הי"ד, כותבים בפתחה לספרו קובץ שיעורים ובה היו דבריהם: מות הקדושים של אבינו גאון ישראל הי"ד היה המשך ישר בשלשלת קידוש השם והעסק בקיום התורה כל ימי חייו, וכך ספרו על ההכנות שעשה זצ"ל בשעות חייו האחרונות לקראת עלייתו על המוקד ביום המר והנמהר י"א תמוז תש"א, עד ראיה ששרד מאותו מעמד נורא, תיאר כיצד הופסקו הגאון והגלויים אליו באמצע לימודי מסכת נדה והובלו לקדש שם שמים ביציאת נשמותיהם בעלות הלהב מעל המזבח, רבי אלחנן דיבר בשקט מתוך מנוחה נפשית אשר אפינה אותו מאז ומתמיד, גם קולו לא נשתנה במאומה, ארשת פניו הביעה רצינות, אך לא חל בה כל שינוי, בדיבורו לא הורגשה כל נימה פרטית, הוא אף לא ניסה להפריד מבנו רבי נפתלי, שיחתו היתה מכוונת לכולם לכלל ישראל, ובה אמר, במרומים מחשיבים אותנו כצדיקים כפי הנראה, כי נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל. לכן צריכים אנו לשוב אל ה' בתשובה שלימה תיכף ומיד כאן במקום, הזמן קצר המבצר התשיעי מקום הטבח וקידוש השם של קדושי סלבודקה, קובנה, קרוב לכאן, עלינו להיות מודעים כי קרבנותינו יעלו יותר לרצון על ידי התשובה, ובכך נציל את חיי אחינו ואחיותינו באמריקה, שלא יעלה ברעיונו של אף אחד מאתנו איזו שהיא מחשבת פיסול חם ושלווה, שהיא כפינוגול ופוסלת את הקרבן, אנו מקימים עתה את המצוה הגדולה ביותר – באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, האש שמכלה את גופותינו היא האש אשר תחזור ותקים מחדש את בית ישראל, ומסיימים בני הגאון זצ"ל, את התיאור בדברים אלה, ויעלו קדושי עליון בסערה השמימה ותורה באש תורה עם תיקה ונרתיקה והדורשה והוקרה, וגאון ישראל מופת הדור אדמו"ר זצוקללה"ה אבינו רכב ישראל בעתותי שלום, ופרשיו בשעות הירום ומלחמה, ואחריו אחינו הקדושים העילוי העצום והקדוש הרב נפתלי בינוש זצוק"ל, וצדיק וקדוש אהוב ונחמד הרב צבי יהודה לייב זצוק"ל הי"ד, יצאו נשמותיהם מתוך אהלה ופלפולה של תורה מגופות צרופים בכל מיני טהרה גוילים נשרפים ואותיות פורחות, ואנחנו יושבים משמימים באשמה גדולה.

מעלת הקדיש כיצד בא אדם מעולם העליון ונתן כסף לאשה אחת שדאגה לשלם שיאמרו קדיש על אותן נשמות שלא אומרים עליהן קדיש

בספר האיש על החומה (תולדות חייו של רבי יוסף חיים זוננפלד), מסופר מעשה נורא על חשיבות הקדיש, אשה מכובדת ובעלת עסק מבוסס בפרשבורג היתה נוהגת במשך שנים רבות להביא מידי פעם תרומה לישיבה, בתנאי שיגידו בישיבה קדיש תמידי לעילוי אותן נשמות גלמודות שאין מי שיגיד קדיש אחריהן, הישיבה העמידה בחור מיוחד שאמר קדיש לטובת נשמות אלו, לימים הסתלק לעולמו בעלה של האשה, ומכיון שהוא ניהל את העסק יחד איתה, פגעה פטירתו בעסק שהלך והצטמצם עד שנסגר כליל. מצבה הכלכלי של האשה הלך והחמיר וברבות הימים נפל עליה עול נוסף, כאשר הגיעו שתי בנותיה לפרקן, והיה צריך להשיאן, נשאה האשה את סבלה בדומיה, וקבלה עליה את הדין באומץ, והשלימה עם גורלה, אולם על דבר אחד לא יכלה לוותר ולבה היה מר עליה ביותר והכאיב לה עד מאד, והוא ענין הקדיש שעלול להתבטל אחרי שהפסיקה את הקצבתה למטרה זו, במר נפשה עלתה להנהלת הישיבה ושטחה את בקשתה, שהישיבה תמשיך גם הלאה את אמירת הקדיש לעילוי נשמות גלמודות, עד שירחיב ה' גבולה ותחזור לתמוך בישיבה כמקודם, ראשי הישיבה התרגשו מתום לבה וצדקת נפשה, והבטיחו למלא את מבוקשה, ולשמור על אמירת הקדיש כמו עד כה, הבטחה זו מילאה את נפשה אושר אין קץ, וכשברק של אושר מנצנץ מעיניה הנוגות נפרדה מראשי הישיבה ופנתה ללכת לדרכה. מעתה שוב לא העיק עליה כל כך מצבה היא, ואפילו מצב שתי בנותיה שהגיעו מזמן לפרקן, כי מרגע שענין הקדיש לנשמות הגלמודות הובטח לה, כמעט שלא חסר לה כלום בעולמו של הקב"ה. בענין שתי בנותיה שמה מבטחה בה' – אבי יתומים ודיין אלמנות, והוא הרחום והנזון יראה בודאי בענין של שתי בנותיה, ויזמין להן את זיווגן ואת כל צרכיהן, בצאתה לרחוב בא למולה יהודי ישיש בעל הדרת פנים נדירה, כשזקן צח כשלג יורד על פי מידותיו, ובירכה לשלום, הופתעה האשה מהסברת הפנים הלבבית של הזקן הבלתי מוכר לה. הפתעה גדלה שבעתיים בעת שהזקן התקרב אליה ונכנס איתה בשיחה תוך התעניינות במצבה ומצב בנותיה. נאנחה האשה קשות ושטחה לפניו את מר גורלה ואת נפילתה מאיגרא רמה לשפל המדריגה, עד שאין לה האמצעים ההכרחיים להשיא בנותיה הבוגרות, מהו הסכום המשוער הדרוש לך, להוצאות הנישואין של בנותייך, שאל הזקן, לשם מה חשוב לכבודו לדעת, הישיבה האשה בתמהון ונקבה בסכום משוער. שלף הזקן גליון נייר ורשם הוראה לבנק המקומי לשלם לאשה את הסכום שנקבה, אולם בטרם שם את התימתו הביע משאלתו שהיות ומדובר בסכום רציני מאד, רצוי שתהא התימתו

בנוכחות עדים שיראו כמו עיניהם כשהוא חותם אישית על ההמחאה, ויאשרו זאת בחתימת ידם, נרגשת ומופתעת ממה שהתרחש, עלתה לאולם הישיבה ובקשה משני בחורים להילוות אליה. משראה אותם הזקן, הציע להם שיתבוננו איך שהוא חותם את חתימתו על הוראת התשלום, ליתר בטחון בקש מהם פיסת נייר ורשם עליה את חתימתו על הוראת התשלום הנכבד לידי האשה, והורה לה שתלך ולפדות את ההמחאה למחר בבוקר, כל הענין נראה לאשה ההמומה תמוה ומוזר. מה ראה הזקן הזר הבלתי מוכר להסביר לה פנים כל כך ולהראות רוחב לב כזה, עד כדי כיסוי הוצאות הנישואין של שתי בנותיה, אף על פי כן נזדרזה למחר לסור אל הבנק ובלב פועם ניסתה את מזלה, כשבחן פקיד הבנק את ההמחאה, הוא הביט באשה במבט תוהה, מסתכל פעם ופעמים וכולו נבוך ומשתאה, תוך הבעת סימני מבוכה ביקש מהאשה להמתין, והוא נכנס עם ההמחאה למנהל הבנק שהיה גם בעליו.

וכאן התרחש מאורע מסעיר ביותר, כשראה מנהל הבנק את ההמחאה צנח מכסאו והתעלף, בבנק קמה מהומה. הפקידים ששמעו על המתרחש, הכניסו מיד את האשה לחדר צדדי והפקידו עליה שומר לבל תתחמק, תוך חשד שיש כאן ענין עם מעשה מרמה, אחרי ששבה רוחו של מנהל הבנק בקש לראות את האשה שהגישה את ההמחאה לפרעון, בהכנסה שאל בבהילות, אימתי וכיצד קבלה את ההמחאה, רק אתמול קיבלתי אותו מיהודי מכובד בעל הדרת פנים, וישנם אפילו שני בחורי ישיבה היכולים לשמש כעדים, שראו איך כותב ההוראה חתם על ההמחאה, ענתה האשה כמתנצלת, האם תוכלי לזהות את האיש אם אראה לך אותו בתמונה, שאל המנהל, בודאי אזהה אותו ואין לי כל ספק שגם שני הבחורים יוכלו לזהות אותו, ענתה. הורה המנהל להביא לפניו את דיוקנו של אביו המנוח, וכשהוצגה התמונה בפני האשה, הצביעה ללא היסוס עליו כעל האיש שנתן לה את ההמחאה, ציווה המנהל לפרוע את ההמחאה ושחרר את האשה. אחרי שהאשה הלכה סיפר המנהל לנוכחים את פשר הפרשה המוזרה שהתחוללה נגד עיניהם, האיש שמסר את ההמחאה לאשה, אינו אלא אביו שהלך לעולמו לפני עשר שנים, בלילה הקודם הופיע אביו בחלום ואמר לו בוז הלשון: "דע לך שמאז שסרת מדרך הישרה והתחתנת עם אשה נכריה והפסקת לשמור את הקדיש, לא מצאה נשמתי מנוחה, עד שבאה אשה פלונית וציוותה להניד קדיש לנשמות שאין אומרים קדיש אחריהן, וזכותי עמדה לי שהקדיש הזה, שאמרנו בישיבה לפי פקודת האשה, גרם לי עליוי ונחת רוח לנשמתי. אשה זו תופיע מחר בבנק שלך עם המחאה שמסרתי לה לכיסוי הוצאות נישואי שתי בנותיה. כשקמתי בבוקר נפעם מהחלום, סיפרתי לאשתי שלעגה לכל הענין, אולם משהופיעה האשה עם ההמחאה נתאמת לי שאכן החלום אמת היה, וסיים מורנו רבי יוסף חיים זוננפלד את סיפורו, מי היו שני הבחורים, אני וחברי רבי יהודה גרינוואלד, האיש נהיה לבעל תשובה, אשתו התגיירה כדין, וזכו להקים בית נאמן בישראל.

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שְׁבִתוֹן" (כג, ג)

היונה מכירה בתבואה שנקצרה בשבת ואינה אוכלת ממנה וכן היונה אינה תולשת מהמחובר בשבת

מבואר ב"עין יעקב" במסכת סוטה (לה:), שהיונה מכירה בתבואה שנקצרה בשבת ואינה אוכלת ממנה! ובספר "פרדס יוסף" (ויחי אות ג) הביא בשם היעב"ץ מופת חותך לקדושת יום השבת, שהיונה אינה תולשת בשבת מן המחובר, וזהו שאנו מזמרים בשבת: "יונה מצאה בו מנוח".

ואמר לי המקובל הרב אורי נורי שליט"א שהיונה אינה משנה מקום אכסניה שלה, שאיפה שעשתה בפעם הראשונה הקן שלה שם תהיה תמיד ותעשה תמיד לא תלך במקום אחר.

בספר "דברי שאול" (פרי נח) כתב: מצאתי בסידור היעב"ץ, שכתב ששמע רמז נפלא שיש מופת על שבת (מלבד הסמבטיון) שהיונה אינה תולשת מן המחובר בשבת, והנה אם אמת הדבר, ניתן למצוא לכך רמז במה שמצאה היונה מנוח ביום השבת, וזאת משום שקדושת השבת עליה ומרגשת לבלתי תלוש מן המחובר, ולדעתי זהו שאמר הכתוב (בראשית ה, יא): "ותבוא אליו היונה לעת ערב" והנה עלה זית מרף בפייה", והיינו שכל השבת לא היתה תולשת, ורק לעת ערב (לאחר צאת השבת), עלה זית מרף בפייה, וזה רמז נפלא. (להתעדן באהבתך)

"אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם" (כג, ד)

קדוש המועדים מסור לבית דין

מכאן שקדוש המועדים מסור לבית דין, ואפילו שלא בזמנו, ואפילו בטעות, והוא שדרשו רז"ל, אתם – אפילו שונגים, אתם – אפילו מוטעים, וכן אמר הכתוב (שמות יב, ב') החדש הזה לכם, כלומר שלכם הוא.

וכן תמצא בפרקי רבי אליעזר בכ"ה באלול נבראו חמה ולבנה, וימים ולילות תקופות ועיבורין היו לפני הקב"ה והיה מעבר את השנה, ואחר כך מסרן לאדם הראשון שנאמר (בראשית ה' א') זה ספר תולדות אדם, ואדם מסרן לחנוך, שנאמר ויתהלך חנוך את האלהים, וחנוך לשם, ושם לאברהם, ואברהם ליצחק, ויצחק ליעקב, עד שבאו למצרים, שנאמר (שמות יב') בארץ מצרים לאמר, מהו לאמר אמר הקב"ה לך אמור להם עד עכשיו היה אצלי סוד העיבור, מכן ואילך שלכם הוא לעבר את השנה, וכך היו ישראל נוהגין לעבר את השנה בארץ, כשנלו לכבל היו מעברין אותה על ידי הנשאים בארץ, בקש יחזקאל לעבר את השנים בבבל, אמר לו הקב"ה אין לך רשות לעבר את השנה בחוץ לארץ, ישראל שבארץ יעברו את השנה, מכאן אמרו אפילו צדיקים וחכמים בחוץ לארץ, ורועי בקר בארץ, אין מעברין את השנה אלא על ידי הדיוטות שבארץ. וכיצד מעברין את השנה, היו מביאים ספר תורה לפניהם, והיו עושין גורן עגולה ויושבים הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, ונותנים פניהם למטה לארץ ועומדים ופורשים כפיהם למעלה לאביהם שבשמים, וראש ישיבה מזכיר את השם ושומעין בת קול כלשון הזה, וידבר ה' אל משה לאמר, ואם עון הדור גורם אין שומעין כלל, ואשריהם העומדים במקום ההוא בשעה ההיא, שנאמר (תהלים פט' טז) אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון, באור פניו של הקב"ה הם מהלכין, ומכאן יש ללמוד מעלת הארץ הקדושה וכמה היא חביבה לפני המקום, וכן אמרו בירושלמי בפרק קמא דסנהדרין אל יתר זקני הגולה (ירמיה כט א') אמר הקב"ה ביותר הם עלי זקני הגולה, חביבה עלי כת קמנה בארץ ישראל מסנהדרי גדולה בחוצה לארץ, וכשהיו הזקנים מתקבצים בלשכת הגזית שבמקדש והיו אומרים מקודש מקודש אחר שקבלו עדותן של עדים, והיה אותו יום נקבע בשמים על פי סנהדרי גדולה של מעלה לישב בדין לדון העולם בראש השנה, והיה הקב"ה והסנהדרין של מעלה מסכימים על ידם וגומרים את דעתם, ועל זה אמר הכתוב (תהלים נ"ג ג') אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי, כלומר שהיה מסכים ומשלים עמם.

אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם (כג, ד)

אפשר אתם ראשי תיבות, אנוסים, תועים, מזידין, (חומת אנך)

בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים פֶּסַח לַה' (כג, ה)

פה שבמרכבה היה מלמד סגנוריה על ישראל

בארבעה עשר לחודש, סופי תיבות שרה, בניסן נפקדה שרה, פסח לה' – עת רחמים הוא לפני הקב"ה ורגיל לרחם על בריותיו בעת הזאת מבראשית עד היום, פסח פה – סח. "במה אדע" – גרם לבניו להשתעבד עד זה העת, פסח לה' עם האותיות ג' רד"ו סוד זה מסר יעקב לבניו, פקוד יפקוד אלהים אתכם, (בראשית נ"ב כה) פה סח, פה שבמרכבה סח ואמר לפני הקב"ה הגיעה עת שתנאל ישראל, כי אותיות שבמרכבה מלמדין סניגוריא על ישראל.

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם פי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמור ראשית קצירכם אל הפה"ן (כג, ו)

תכלית ספירת העומר להיותינו מוכנים לקבלת תורה, ולכן צריכים ליטהר כדרך שהאשה סופרת להטהר לבעלה, כן בני ישראל נצטוו לספור שבעה שבועות להטהר מטומאת מצרים ולקבל את התורה

מזן ראש הישיבה רבי יהודה צדקה וצוק"ל בספרו קול יהודה, רוצה להסביר קשר הפסוקים עם פרשת העומר, והוסיף עוד שאלה, מדוע תלתה התורה מצות העומר בקציר – מהחל חרמש בקמה תחל לספור שבעה שבועות, ולמה לא קבעה התורה תאריך מיוחד לספירת העומר כמו שאר החגים, באחד או בעשור לחודש. ונראה לומר בס"ד על פי הזוהר בפרשת אמור, כי תכלית ספירת העומר להיותינו מוכנים לקבלת תורה, ולכן צריכים ליטהר כדרך שהאשה סופרת להטהר לבעלה, כן בני ישראל נצטוו לספור שבעה שבועות להטהר מטומאת מצרים ולקבל את התורה, וזה הטעם שתלתה התורה ספירת העומר עם ראשית הקציר כי האדם עובד כל השנה בשדה חורש וזורע, ועדיין לא הגיע לתכלית, ורק בעת הקציר רואה שעמלו עשה פירות, וקוצר יגיעו מהשדה. ופן יחשוב האדם כי זה הוא כל תכליתו בעולם הזה, לכן צותה תורה שהתכלית האמיתית היא, שבעת הקציר עליך לספור שבעה שבועות כדי להגיע לתכלית האמיתית וזוהי קבלת תורה, כי בכל שנה צריך הכנה חדשה לקבלתה.

ומעתה מתיישב מאמר המדרש בפרשת אמור, דבר אל בני ישראל והבאתם, הדא הוא דכתיב מה יתרון לאדם בכל עמלו כלומר בא לרמוז לנו, כי גם בזמן שהאדם הגיע לתכלית העבודה וקוצר שדהו, עדיין אין לו יתרון, אבל

בעמלה של תורה יש יתרון, והסבר הענין על פי מה ששמעתי מפי מורי ורבי מרן ראש הישיבה הגאון רבי עזרא עטייה זצ"ל על דברי הגמרא (פסחים נ) פסוק אחד אומר כי גדול עד שמים חסדך, (תהלים נו' יא') ופסוק אחר אומר כי גדול מעל שמים חסדך, (תהלים קח' ה'), לא קשיא כאן בעושיין לשמה, וכאן בעושיין שלא לשמה. ושאל הרב מה ההבדל אם עד השמים או למעלה מן השמים, לא מספיק שאדם מקבל שכר עד השמים, ומה יתרון יש לעושים לשמה לקבל למעלה מן השמים, והסביר, כי עד השמים פירושו עד הטבע, כלומר תפילתו תהיה מקובלת עד הטבע ולא יותר, מה שאין כן בעושיין לשמה יהא כוחו למעלה מהטבע, כדוגמת רבי הנינא בן דוסא, שאמר לבתו מי שאמר לשמן וידלוק יאמר להומין וידלוק שזה למעלה מהטבע, וזה מראה על מעלתו העצומה מה שאין כן הלומד תורה שלא לשמה אינו מסוגל לפעול רק עד הטבע.

אמרו רבותינו שימי הספירה לתיקון ובירור המדות אחר יציאת מצרים עד קבלת התורה, ומובא, וספרתם לכם שתהיה ספירה לכל אחד. והכוונה בזה, שכפי שכל אחד משתוקק להטהר, כך עולה בידו, שזה כלל ופרט וכלל, פסח כלל – גאולה לכל בית ישראל, ואחר כך ימי הספירה פרט – לברר ספירה לכל אחד ואחד, ושבעות חזר וכלל מתן תורה, ואיתא כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט – כפי מה שהאדם מברר בימי הספירה. והענין גם כן מכלל שצריך לפרט ומפרט שצריך לכלל, מקודם הגאולה להכלל ואחר כך נצרך כל אחד לברר חלקו ואחר כך להבטל שוב לכלל, וזהו שאמר החידושי הרי"ם זצ"ל אם אין אני לי מי לי, פרט. וכשאני לעצמי מה אני, לבטל לכלל. ועל ידי זה והקרבתם מנחה חדשה התחדשות בעבודת ה', שבת מסייעת ממחרת השבת, עד ממחרת השבת.

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עוֹמֵר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה" (כג, טו)

עם ישראל ספרו ספירת העומר במדבר

בפירוש 'אור החיים' הקדוש מבואר, שנצטוו בני ישראל לספור ספירת העומר בעודם במדבר טרם כניסתם לארץ ישראל, ואף שהקדים לומר (לעיל פסוק י) "כי תבואו אל הארץ וגו' וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר וגו', דמשמע שמצות ספירת העומר נוהגת רק אחר ביאתם לארץ, לכן אמרה תורה כאן "ממחרת השבת", פירוש מעכשיו תתחילו לספור עוד קודם ביאתכם לארץ.

ובן מפורש בר"ן על הרי"ף (מסכת פסחים דף כח ע"א) וזה לשונו: ובהגדה גם כן אמרו, בשעה שאמר להם משה 'תעבדון את האלהים על ההר הזה' אמרו לו ישראל, 'משה רבנו אימתי עבודה זו, אמר להם 'לסוף חמשים יום' והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר.

"וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה" (כג, טז)

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים

רמז לתורה שהיא מנחה חדשה, שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים, כי בכל יום נתינת התורה שמתגלים טעמיה לדיניה מחדש, ושתי הלחם חמין רומזים ליצר הרע שהתורה תבלין כנגדו.

"עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'" (כג, טז)

ימי ספירת העומר הם כחול המועד

רבנו בחיי (כאן) כתב דבר נפלא, וז"ל, כבר ידעת שאין הספירה אלא מ"ט, ועל כן תמצא טעם במלת "תספרו" ואינה דבקה למלת "חמשים", אבל "חמשים" דבק ל"והקרבתם" כי הספירה מ"ט והקרבתם ביום חמשים, שלא הזכירה תורה חג שבועות ביחוד כשאר החגים ושיאמר כן: "בחדש השלישי בששי בו חג השבועות", כמו שאמר בפסח: "בחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות", בא ללמד כי הוא חג נגדר אחר מצות העומר, ומ"ט יום הספורים בין ראשון של פסח עד השבועות, הנה הם כחולו של מועד בין ראשון של סוכות ושמיני עצרת. וכן כתב הרמב"ן (לקמן פסוק לו) וז"ל, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג.

שתי התאוות הרמוזות בלחם הם תאות האכילה וגם האש נקראת לחם יקריב אותם לה' יתברך "מנחה חדשה לה'" ר"ת לחם, רומז לשתי התאוות הנקראות לחם. לחם כפשוטו, ששקוע בתאות האכילה, ולחם כמו שכתב רש"י אצל יוסף הצדיק על הפסוק "כי אם הלחם אשר הוא אוכל" (בראשית למ, ו) היא אשתו, אלא שדבר הכתוב בלשון נקיה, ועל עניני תאוות אלו נאמר "והקרבתם מנחה חדשה לה'" בחינת קרבן שתי הלחם, וכמו שאומרים בזמירות 'על שני לחם יבצעו תמימים', שיהודי יזכך את שני הלחם ויתחדש בהם בכריה חדשה, מבחינת בהמה לבחינת

אדם, כי הנה הקב"ה בחר בישראל כבר ביציאת מצרים שאז נעשו ישראל לעם הנבחר, אבל לקבלת התורה לא זכו רק אחרי ימי הספירה, משום שלקבל התורה זוכים רק אחרי שמתחדשים כבריה חדשה ומקיימים "והקרבתם מנחה חדשה לה'" בכל הענינים של להם שיהיו כרצון ה', שיוצא מבחינת בהמה – שעושה ככל תאות לבה, ונעשה בבחינת אדם – שהוא שליט על ענינים אלו, זו העבודה העיקרית של ימי הספירה 'לטהרנו מקלפותינו ומטומאותינו ולטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה', קדושתך עליונה היינו שמקדש את עצמו גם במותר לו, ועיי' זוכה לקבלת התורה.

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יְהִי לָכֶם שַׁבָּתוֹן זָכוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ"
(כג, כד)

שם שד"י מבריה את המזיקין

בחודש השביעי באחד ס"ת שדי, השביעי באחד לחודש, ס"ת למפרע שדי, וכן בחודש בני' שדי, באותו יום נועד להקב"ה עם השטן שמלמד קמינוריא על ישראל.

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר" (כג, מ)

בשרשי אילן האתרוג יש אותיות הוי"ה

דבר פלא כתב הגאון בעל ה"חיות דעת" בשם ספר קדמון – שורשי אילן האתרוג מונחין וגדלין בארץ בצורת אותיות הוי"ה ב"ה.

וכתב בספר "סוכת גדולי ישראל" (עמ' קט) כתוב (בחזו"א) "כל הנקרא בשמי" היינו דכתיב "פרי עץ הדר", ולפי הנ"ל אתי שפיר, דפרי עץ הדר נקרא בשמי.

"ולקחתם לכם ביום הראשון" (כג, מ)

ולקחתם לכם ביום הראשון, ראשון לחשבון עונות (מדרש).

הגאון רבי שמשון מאוסטרופלי זי"ע אמר על הפסוק "רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'", דהנה בתוכחה שבמשנה תורה יש תרע"ו תיבות באותיות רעו"ת. אך לעומת זה יש בהתוכחה כ"ו פעמים השם הוי"ה העולה כ"ו, וכ"ו פעמים כ"ו עולה ג"כ תרע"ו, ושמות אלו ממתיקים את הרעו"ת מן התוכחה ומגינים עלינו מהם. וזהו שאמר "רבות רעות צדיק", שמשנה רבנו אמר תוכחה במספר רעו"ת תיבות, אך "מכולם יצילנו ה'" שהשם הוי"ה מצילנו מהם, עכדה"ק. הוסיף על זה ה"קדושת ציון":

והנה תיבות עונות במילואה כזה עי"ן ו"ו נון ו"ו תי"ו בגימטריא ג"כ רעו"ת, וזה מרמז שהעונות הם הגורמים עונשים ורעות. והנה אמר הפייטן ליום ב' דסוכות, דהצ"ח כבשים במוספי סוכות באים להגן עלינו מצ"ח קללות שבתוכחה במשנה תורה.

וזה שאמרו במדרש, ראשון לחשבון עונות, שיום הראשון של סוכות שמתחילין להקריב בו מהצ"ח כבשים אז, מגינין עלינו מצ"ח קללות שבתוכחה שיש בה רעו"ת תיבות העולה כחשבון עונות. וזה ראשון לחשבון עונות, כלומר ראשון להמתקת השבון וגימטריא של מילת עונות. (להתעדן באהבתך)

"בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים זָכוֹ לְמַעַן יִדְעוּ דְרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זָכוֹ" (כג, מב-מג)
וכבר שואלים, הרי כשיצאו בני ישראל ממצרים הושיבם ה' בסוכות וזה היה בחודש ניסן נמצא כי בני ישראל ישבו בסוכה בחודש ניסן, ומדוע אנהנו יושבים בסוכה בחודש תשרי, ומצאנו בזה כמה טעמים:

א. הטור כתב כי הטעם הוא כדי להראות שעושים את המצוה לשם שמים, וכ"כ הלבוש.

והמהרי"ל הרחיב בטעם הטור וכתב, משום דאם היו עושין בניסן לא היה היכר המצוה כל כך, כי הרואה אומר עריבה הסוכה עליו, שהרי ימות החמה נכנסים, אבל בתשרי אדרבה מתחילים ימות הגשמים וכולם נכנסים לבתיהם ורק ישראל קובעים דירתם בסוכה, א"כ ודאי כוונתם לעשות רצון אביהם שבשמים.

ב. משל לשניים שעמדו בדין ויוצאים, הנוצח שמח ביותר והמנוצח יוצא בפחי נפש, כך ישראל כיון שעמדו לדין ביוהכ"פ צוה הקב"ה שישמחו במצות סוכה ולולב, להראות לכל שהם המנוצחים.

ג. הילקוט שמעוני נותן טעם נוסף, כיון שבראש השנה הקב"ה דן את כל באי עולם, וביום הכפורים חותם דינם, ואפשר שיתחייבו ישראל גלות, לכן צוה לעשות אז סוכה שיגלו מבתיהם לסוכה, והקב"ה מעלה עליהם כאילו גלו.

ד. הגר"א כתב כי ביום הכיפורים ירד משה והוריד לוחות שניות ובישר לו הקב"ה סלחתי כדברך, והסכים לחזור ולהשרות השכינה בעם ישראל, ובי"א בתשרי צוה משה על המשכן, וב' ימים הביאו תרומה, ובי"ד בתשרי נטלו כל חכם לב את הזהב במנין ובמשקל, ובט"ו בתשרי התחילו לעשות את המשכן ואז חזרו ענני כבוד ביום זה, ולכן עושים סוכות ביום זה וזכר לענני כבוד.

ה. הזוה"ק כותב בפרשת אמור, שרק לאחר שאדם התקדש ונטהר בראש השנה וביום הכפורים אז אפשר לו לשבת בסוכה, דאל"כ מגודל השיבות הסוכה ועוצם קדושתה שהיא מקום השראת השכינה לא היתה אפשרות לשבת בסוכה – בצל השכינה.

ו. המעם ע"פ הסוד שבסוכה יש אורות מקיפים מאימא, וידוע שאמא היא אות ה' ראשונה דהוי"ה ב"ה, המרמזת על הסוכה – שיש לה ב' דפנות והשלישית די בטפת, וע"ז אמר "ויעקב נסע סכתה" סוכת ה'. ולכן רק אחר יוהכ"פ שלקחנו שפע מאימא ועלינו אליה, אנחנו יכולים לשבת תחת צילא דמהימנותא לחסות שם שבעת ימים, כמ"ש שבעת ימים יהיה עם אמו.

ז. כן נודע שקיבלנו בימים הנוראים אורות גדולים, והשמן – עשו הרשע, לקח בעל כרחו את כל העוונות של עם ישראל על ראשו כמבואר בזוה"ק, והוא מקנא בנו מאד, לכן אנחנו צריכים עתה להכנס תחת כנפי השכינה שהיא הסוכה כדי שתגן עלינו. וכן כדי לסתום פיות המקטרגים והחיצונים לבל ינקו שפע מהימים הנוראים.

ח. ומרן הבן איש חי נתן טעם, כי אחרי הטא אדה"ר עיקר עבודת האדם היא לזכך את החומר. ובמעמד הר סיני התעלו בני ישראל למדרגה של אדם הראשון קודם החטא, אך כשחטאו בעגל הזרה זוהמתן. ואחר יוהכ"פ שהקב"ה מחל להם השיב את ענני הכבוד, והעננים היו מזככים אותם, ואפי' המלבושים לא בלו כל הארבעים שנה, ולכן אנחנו עושים זכר לענני כבוד כדי שאדם ישריש אצלו שעיקר עבודתו לזכך את החומר.

ד"ר רבונינו, תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך, כתוב שובע חסר ו', שבע, ללמד, כי מי שיושב בסוכה שבעה ימים יעשו לו שבע חופות בעוה"ב. ואפי' בעל עבירות אם עושה סוכה זוכה והקב"ה מסכך עליו ע"י הסוכה בעולם הבא, ולא יוכלו מלאכי חבלה להזיקו. וכן סכת גי' ת"פ כמנין ליליית, שבכח מצות הסוכה להכניע אותה, וידוע שהסוכה היא מצלת אותנו מן החיצונים המתגרים בנו מחמת המצות הגדולות שעשינו.

וידוע עוד כי הסוכה היא "תיבת נח" ומצילה מן ה"מבול" של החיצונים, ורמז לזה כי התיבה היתה אורכה שלש מאות אמה, רוחבה חמשים אמה, וקומתה שלשים אמה יחד עולה שלוש מאות ושמונים כמנין שלום עם הד' אותיות. וידוע גם כי סוכה בגי' הוי"ה אדנ"י, ואם נכפיל י' פעמים א', ועוד ה' פעמים ד', ועוד ו' פעמים נ', ועוד ה' פעמים י', נקבל בסה"כ שלוש מאות ושמונים גי' שלום כנ"ל, וזהו שכתוב ו"פרוס עלינו סוכת שלום".

עוד נרמז בר"ת סוכ"ה סומך ועוזר כל הנופלים. שעל ידה עולים מכל נפילה בין ברוחניות בין בגשמיות.

אומר שלמה המלך ע"ה בסוף קהלת: "את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם". על האדם לפחד וליזהר מלעבור על שס"ה מצות לא תעשה, וכן יש לשמור ולקיים רמ"ה מצות עשה, שהם כנגד רמ"ה אבריו ושס"ה גידיו של האדם, וזה שאמר: את האלהים ירא, הם שס"ה מל"ת, ואת מצותיו שמור רמ"ה מ"ע, ואז כי זה כל האדם, כי האדם השלם הוא רמ"ה אברים ושס"ה גידים, וע"י מצות סוכה שהיא מהמצוות שאדם מקיים בכל גופו ברמ"ה אבריו ושס"ה גידיו, נשמרים כל אבריו ומקבלים הארה ע"י מצות הסוכה.

ובתב הרב ראשית חכמה כי הרמ"ק לא היה מדבר בסוכה שום דיבור חול, כי קדושתה יותר מביהכנ"ס, היות ומצות סוכה היא דאורייתא, וביהכנ"ס דרבנן, וגם במשך שבעה ימים נכנסים שם שבעת הרועים וכו'. וכן העיר החיד"א אני ראיתי חסידים שהיו רועדים כל גופם לפני שהיו נכנסים לסוכה, והיו מנשקים את הדפנות מבפנים ומבחוץ.

ובתוב בשם רבנו האר"י שאם היה לנו עיניים לראות השפע היורד מאת השי"ת דרך הסכך והדפנות וכו', היינו מתמלאים שמחה ולא היינו יכולים כלל לצאת מן הסוכה.

ובזוה"ק כתב מי שנוהר במצות סוכה אם חלילה יפול באיזה צרה, מצות הסוכה תגן עליו מאד, כמו שכתוב כי יצפנני בסוכה.

וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ כִּי הַמְצַטֵּר פְּטוֹר מִן הַסּוֹכָה, וְהַכּוֹנֵה כִּי עַל יְדֵי מִצְוֹת הַסּוֹכָה נִפְטָרִים מִכָּל צֵעַר וְעוֹד אִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: "הוֹלִין וּמְשַׁמְשִׁיחִין פְּטוֹרִים מִן הַסּוֹכָה", וְהַכּוֹנֵה שֶׁעַל יְדֵי מִצְוֹת הַסּוֹכָה נִפְטָרִים מִכָּל הַחֻלָּאִים.

אוֹמֵר הַפְּסוֹק – "בִּסְכַת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים" וְכו' וְאוֹמֵר הַזּוֹהַר"ק, כִּי הַיָּמִים הָאֵלֶּה הֵם הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת חֲגֵ"ת נְהִי"ם, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם נִקְרָא יוֹם, יוֹם א' חֹסֶד, ב' גְּבוּרָה, וְכו', וְלִכֵּן הִקְבִּ"ה מִצְוֶה אֶת הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְאוֹמֵר לָהֶם תִּשְׁבוּ עִם בְּנֵי בְּסוֹכָה וְתִשְׁפִּיעוּ עֲלֵיהֶם שֶׁפַע שֶׁל קְדוּשָׁה וְטַהֲרָה.

וְאוֹמֵר ר' אבא כִּי בְּתַחֲלִילָה כָּתוּב בִּסְכַת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, שֶׁהוּא מִלְשׁוֹן נֹכַח, וְאִח"כ כָּתוּב כָּל הָאֲזָרָה בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בִּסְכַת, בְּלִשׁוֹן נִסְתָּר. וְתִרְצֵן דְּבַתְחִילָה דִּיבֵר לְסְפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהֵם הָאוֹרָחִים הָעֲלִיּוֹנִים אֲבֵרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְכו' שֶׁהֵם בְּחַי' אוֹתָן הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שׁוֹהֵה הַשֶּׁרֶשׁ שֶׁלָּהֶן, וְאִח"כ מְדַבֵּר אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל לִישֵׁב בְּסוֹכָה, וְצִרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲמוֹד בַּפֶּתַח הַסּוֹכָה וְלִהְיוֹת אֶת הָאוֹשְׁפִיזִין קְדִישִׁין, וְלוֹמֵר כִּפִּי שֶׁהִיָּה אוֹמֵר רַב הַמְּנוּנָא סְבֵא, תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִין עֲלֵאִין וְכו'.

וְכַתֵּב עוֹד בְּזוֹהַר"ק כִּי חַיִּיבִים לְמַחְדֵּי לְמַסְכְּנֵי (לְשִׁמַּח הַעֲנִיִּים), כִּי זֶה הַחֶלֶק וְהַמְּנָה שֶׁל הָאוֹשְׁפִיזִין, וְאִם לֹא עוֹשֶׂה כֵן, קָמִים הָאוֹשְׁפִיזִין וְהוֹלְכִים לָהֶם, וְחַי' מְקַלְלִים אוֹתוֹ וְכו', וְאִם נֹתֵן לַעֲנִיִּים, כָּל אֶחָד מְבָרַךְ אוֹתוֹ וְכו'.

הִנֵּה נֹדַע מֵה שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ כִּי מִצְוֹת הַסּוֹכָה הֵיָה רֹמֵזֵת לְאָדָם שֶׁיֵּצֵא מִדִּירַת קִבְעָה, שֶׁחֹשֵׁב שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא קִבְעָה, הוּא הַעֵיֶקֶר, וְיֵשׁ בְּדִירַת עֵרָאִי שִׁבְעָה יָמִים כְּנֶגֶד שִׁבְעֵים שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם, כְּדֵי שִׁדְעֵה שֶׁהַכֵּל הַבֵּל וְרִיקָה, וְהָאָדָם רַק זְמַנִּי כֹּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלִכֵּן סִכָּה רִ"ת 'סוֹף 'כָּל הָאָדָם, וְכֹאשֶׁר הָאָדָם מֵתְכַוֵּן בְּזֶה רֹאֵה כִּי הַעֵיֶקֶר הוּא עוֹה"ב, וְכָל מֵה שֶׁקּוֹרָה כֹּאֵן בְּעוֹה"ז הַכֵּל הַבֵּל, הַכְּבוֹד הַמְּדוּמָה וְעוֹשֶׂר וְכו'. וְכֵן יִדְוֶה שֶׁהַכְּשֶׁר סוֹכָה עִי"ב ב' דְּפִנּוֹת וְהַשְּׁלִישִׁית אִפִּי' טַפָּח, וְהַעֲנִין הוּא כִּי הַסּוֹכָה רֹמֵזֵת לְחַיֵּי הָעוֹה"ז שֶׁהֵם צִרִיכִים לְהִיּוֹת עֵרָאִי, וְעוֹה"ב קִבְעָה וְעֵיֶקֶר. וְהִנֵּה בְּעוֹה"ז צִרִיךְ בְּנֵי חַיֵּי מוֹזֵנִי וְהֵם הַג' דְּפִנּוֹת, ב' דְּפִנּוֹת שְׁלִימוֹת הֵם "בְּנֵי" חַיִּי" אֲבָל "מוֹזֵנִי" מִסְּפִיק אִפִּי' טַפָּח שֶׁהוּא רִ"ת טוֹב פֶּתַח חֲרֵבָה.

וְכַתֵּב הַכְּתָב סוֹפֵר בְּעִנְיַן הַסּוֹכָה דִּירַת עֵרָאִי אוֹ דִּירַת קִבְעָה. הִנֵּה פְּלִיגֵי רַבֵּנֵן וְר' יְהוּדָה אִי סוֹכָה דִּירַת עֵרָאִי אוֹ קִבְעָה (סוֹכָה ז:). אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְּבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים, כִּי יוֹצֵאִים מֵהַבֵּית לְגוֹר בְּדִירַת עֵרָאִי לְהוֹרוֹת כִּי כָּל גּוֹרָן וְיֻקַּב דֶּהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק עֵרָאִי וְכֹלָא נַחֲשָׁב בְּעִינְיָנוּ, וְכָל מַגְמַתוֹ לְעוֹלָם שְׁכוּלוֹ אֲרוּךְ שֶׁהוּא עֵיֶקֶר דִּירַתוֹ, וְיַעֲנֵי כִּי יוֹשְׁבִים בְּסוֹכָה רַק ז' יָמִים בְּשָׁנָה וְאַחֵר כִּךְ שׁוֹכְחִים כָּל הַרְמָזוֹ הַלֵּז, עַל כֵּן סוֹכָה דִּירַת קִבְעָה, שֶׁאוֹתוֹ הַעֵרָאִי יִהְיֶה קִבְעוֹ אֲצֵלוֹ וְכֵלְבוֹ כָּל יָמָיו.

וְהִנֵּה סוֹכָה מְטַהֲרַת כְּמִקּוּהָ. יִשְׁנֵם ב' מִצְוֹת שֶׁכָּל הַגּוֹף נִכְנָם בְּתוֹכָם, הַסּוֹכָה וְהַמְּקוּהָ, וְיֵשׁ רִמּוֹז נֹאֵה עַל זֶה, שֶׁהַמִּלּוּי שֶׁל תִּיבַת סוֹכָה [מ"ך ו' ה' ה"ן] בְּגִימַטְרִיא קִנ"א כְּמִנְיַן מְקוּהָ, רִמּוֹז בִּזְהָ כִּי סוֹכָה וּמְקוּהָ הֵמָּה עֲנִין אֶחָד, שֶׁבְּשִׁנְיָהֶם נִכְנָסִים בְּכָל הַגּוֹף בְּתוֹךְ הַמְּצוּהָ. וְיֵשׁ לְהוֹסִיף עַל זֶה, שֶׁלִּכְּנֵן הַרְמָזוֹ מִמּוֹן בְּמִלּוּי שֶׁל סוֹכָה, כִּי זֶהוּ דְּבַר הַנִּסְתָּר בְּתוֹךְ הַסּוֹכָה, שֶׁרַק בְּשִׁנְכִנְסִים לְתוֹךְ הַסּוֹכָה, כְּמוֹ הַמִּלּוּי שֶׁנִּכְנָם לְתוֹךְ הַתִּיבָה, אִזּוֹ הוּא הַסּוֹכָה בְּבַחֲנִינָה זוֹ שֶׁל מְקוּהָ. וְהִנֵּה שִׁיעוֹר מְקוּהָ כְּשֶׁרָה הוּא תִּתְקַם לִוְנִין, וְתִיבּוֹת לְמַעַן יִדְעוּ דְּרוֹתִיכֶם הַנֶּאֱמָר בְּמִצְוֹת סוֹכָה (אִמּוֹר כֵּן, מַג), עוֹלָם גַּם כֵּן בְּגִימַטְרִיא תִּתְקַם, לְרִמּוֹז עַל הַנֶּ"ל שֶׁהַסּוֹכָה מְטַהֲרַת כְּמִקּוּהָ.

לִימוּד מִסְכַּת סוֹכָה וּבִפְרָט אִם לּוֹמֵד בְּסוֹכָה, שׁוֹהֵה סְגוּלָה לְהַנְצִל מִמַּחְלֻקָתָהּ, וְהַרְמָזוֹ לִזְהָ שֶׁנֶּא' בְּתַהֲלִילִים "תִּצְפַּנֵּם בְּסוֹכָה מְרִיב לְשׁוֹנוֹת". (הַרוֹקַח ה' סוֹכָה)

וְגַם מִצְוֹת סוֹכָה מוֹנַעַת מְרִיבָה. הַזְהִיר בְּמִצְוֹת סוֹכָה כְּתִיקוּנָה מוֹבְטָח לוֹ שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְרִיבָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ כָּל אוֹתָהּ שָׁנָה. (כ"ב כָּף הַחַיִּים ס"ו תְּרַכ"ה)

כַּתֵּב בְּאַלְשִׁיךְ הַקְּדוּשׁ שֶׁדְּפִנּוֹת הַסּוֹכָה רֹמֵזִים לְעוֹלָם הַזֶּה, וְע"כ צִרִיךְ שִׁיחֵי שְׁלוֹשׁ דְּפִנּוֹת, כִּי טוֹב הָעוֹלָם נִכְלָל בְּנֵי חַיֵּי מוֹזֵנִי, וְצִרִיךְ שְׁתֵּי דְּפִנּוֹת שְׁלִימוֹת וְהַשְּׁלִישִׁית טַפָּח, כִּי בְּנֵי חַיֵּי צִרִיךְ שִׁיחֵיהֶם בְּשְׁלִימוֹת וְיִבְקֶשׁ מֵאֵת הַקְּב"ה שִׁיחֵי בְּנֵי גְדוּלִים וְחַיֵּי יִהְיוּ אֲרוּכִים וְטוֹבִים כְּהַלְכָתָהּ, אֲבָל מוֹזֵנִי יִסְתַּפֵּק בְּמוֹעֵט וְעַל כֵּן סְגִי בְּטַפָּח שׁוֹחֵק. עִי"ש.

וְיִזְהַר שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּסוֹכָה אֵלּא בְּדְבָרֵי תוֹרָה, כִּי מִצְוֹת סוֹכָה גְּדוּלָה קְדוּשָׁתָהּ, עַד כִּי עֲצִי סוֹכָה אִסּוּרִים בְּהִנְאֻחָהּ. (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שֶׁעַר חֲג הַסּוֹכּוֹת)

וְכֵן הִיָּה מְנַהֵג מוֹרִי (הַרְמ"ק) ע"ה שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּתוֹךְ הַסּוֹכָה בִּימֵי חֲג הַסּוֹכּוֹת אֵלּא בְּדְבָרֵי תוֹרָה, כִּי מִצְוֹת סוֹכָה קְדוּשָׁתָהּ גְּדוּלָה, וְהַעֲדָה שֶׁעֲצֵי הַסּוֹכָה חָלָה עֲלֵיהֶם קְדוּשָׁה וְאִסּוּרִים כָּל ז' כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וְכו', הֵרִי שֶׁאִדָּם בְּתוֹךְ הַסּוֹכָה מוֹקֵף מְאוּיֵר קְדוּשָׁה, וְכִמָּה קְדוּשׁוֹת יֵשׁ בָּהּ כְּמִבּוֹאֵר, וְלִכֵּן רָאוּי לְהִתְרַחֵק מִשִּׁיחָהּ וְהִיתוּל אֵלּא יִקִּים וְנִלְוֵי בְּרַעְדָּהּ. (רֵאשִׁית

כתוב "בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת למען ידעו דורותיכם כי בסכת הושבתו". וכידוע כל עיקר מצות סוכה היא היות וכאשר יצאנו ממצרים הקב"ה הושיב אותנו בסכת, וכידוע שהיו שבעה ענני כבוד שבהם הקב"ה הקיף אותנו ושמר אותנו ולכן נצטוינו לשבת שבעה ימים.

וידועה השאלה והרי היו שלש מתנות נכבדות לעם ישראל, מן בזכות משה רבנו, ענני כבוד בזכות אהרון, ובאר בזכות מרים. וא"כ מדוע אנחנו עושים זכר רק לענני כבוד? ותירץ הגאון חיד"א ג' תירוצים.

א. כאשר אנחנו עושים זכר לאיזה ענין לא עושים ממה שיש עליו קטרוג, כמו שנאמר אין קטגור נעשה סניגור, למשל, אנחנו תוקעים בשופר של איל, זכר לעקדתו של יצחק, ולא בשל פרה כדי לא לזכור ח"ו מעשה העגל, ולכן גם כאן לא נעשה זכר למן, היות ועם ישראל קראו לו לחם הקלוקל, וכן זכר למים כדי לא להזכיר את מי מריבה אשר רבו בני ישראל, אבל בענני הכבוד היתה שמחה גדולה לעם ישראל, ולא היתה בהם שום מחלוקת, ולכן עושים להם זכר.

ב. בענני כבוד היה חלק רק לעם ישראל, כידוע שהערב רב לא היו בתוך הענני כבוד, משא"כ המים והלחם שהיו לכולם. ג. כל אבא חייב לתן לבנו לחם ומים, אבל איננו חייב לעשות לו כבוד כזה גדול.

וכנגד הג' תירוצים יש שלושה פסוקים:

א': "בסכת תשבו שבעת ימים", בלי שום קטרוג ואפשר לישב בסכת ולעשות לזה זכר.

ב': "כל האזרח בישראל ישבו בסכת", כי רק על בני ישראל היו ענני הכבוד ולא על הערב רב.

ג': "למען ידעו דורותיכם כי בסכת הושבתו", עשיתי להם כבוד גדול יותר מהחייב של אב לבנו.

ויש לעשות הסוכה בשמחה ובמסירות נפש ועל ידי זה זוכה לדברים הרבה וכמו שהביא בנו של ר' חיים מצאנז, על כפרי פשוט וירא שמים שלא היה לו במה לסכך את סוכתו כי לא היה לו כסף לרכוש סכך. ובערב החג יצאו הוא ואשתו אל היער לתלוש ענפים בשביל הסכך וכשהתחיל לרדת אט אט הערב התחילו לחשוש שמא נכנס החג והתחילו תולשים הענפים בשיניהם כדי לעשות בשינוי ותוך כדי נפצעו בפייהם וכל זה בכדי לקיים את המצווה החשובה ועל ידי זה נעשה רעש בשמים, תוך כדי כך ראו אדם שעוזר להם והביא אותם לעיר ועזר להם לסכך וזכו לקיים את מצוות החג בשמחה וכשסיפרו את המעשה לרב הקהילה אמר להם כי אברהם אבינו ע"ה, אושפיזא קדישא הראשון בא בעצמו ועזר להם בגלל מסירות נפשם.

"בִּסְכַּת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֹשְׁבוּ בִּסְכַּת" (כג, מב)

סכך מבדי זהב שהם גדולי קרקע

במסכת יומא (דף כא ע"ב) איתא: "אמר רב אושעיא בשעה שבנה שלמה בית המקדש נטע בו כל מיני מגדים של זהב, והיו מוצאין פירותיהן בזמן, וכשהרוח מנשבת בהן נושרין, שנאמר (תהלים עב, טו) 'ירעש כלבנון פריו', וכשנכנסו נכרים להיכל יבש, שנאמר (נחום א, ד) 'ופרח לבנון אמלל', ועתיד הקב"ה להחזיר, שנאמר (ישעיהו לה, ב) 'פרח תפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה'".

מבואר בגמרא שבבית המקדש היה דבר פלא ונס, שהיו נטועים 'מגדים' של זהב' שהיו מוציאים פירות זהב אמיתיים. ובהספד שנשא הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל והודפס בספרו 'יערות דבש' (ח"א דרוש ד) הסביר, שלא גדלו פירות אלו של זהב בדרך נס אלא בדרך טבע, שהיה שלמה המלך מכיר בחכמתו את מקום התפשטות השפע של זהב לכל מדינות הקרובות והרחוקות, ונטע בחכמה ידועה במקום ההוא אילן, והיתה הארץ נושאת פירות זהב, כי המקום ההוא יניקת ועפרות זהב לו.

ושמעתי מאבי מורי ז"ל שהעיד היעב"ץ בהגהותיו על מסכת יומא (דף כא ע"ב) שפלא זה עדיין קיים בימינו, שכתב היעב"ץ בזה הלשון: "מקצת ומעין זה הפלא נמצא גם היום במחוז טאקייא, לפעמים מוצאים גרגירי זהב בתוך הענבים הגדלים בהר שם, אף חומי זהב גדלים על גביהם מבחוץ, כך הגידו לי רבים בני סמכא שראום בעיניהם". ואציין שאבי מורי ז"ל למד בשנות בחרותו בעיר טאקיי באונגארן, ומסתמא היה זוכר את דברי היעב"ץ הנ"ל מהתקופה שהיה בטאקיי, שהיה מפורסם בכל אונגארן שמהענבים של טאקיי באים היינות המשובחים ביותר.

היעב"ץ הזכיר פלא זה בסידורו 'עמודי שמים' (הלכות סוכה) לענין אם מותר לעשות ממנו סכך, וזה לשונו: "אין מסככין בבדי זהב הצומחים מן הארץ כמו שנמצאים במחוז אחד [נקרא רא"א] בארץ הגר, וזה דבר מפורסם, וכן

נמצא פעם אחת בארץ פולין שבולת דגן של זהב, כפי שהגידו אנשי אמת, וככה נודע שבמחוז טוקייה גדילים ענבים עם גרעיני זהב ובדי זהב מבחון כמעט כל שנה, וכשהייתי בארץ מעררין ידעתי שהובא אל הקיסר, וגיס הרב הגאון ע"ה הגיד לי שהוא ראה אותם בעיניו בהיותו רב בדוקלא. נמצא שיש בעולם פסולת גורן ויקב של זהב ממש ופסולין לסכך".

ואם כי לא הסביר כאן היעב"ץ מדוע זהב הצומח פסול לסכך אם הוא מגידולי קרקע, דבריו עשירים במקום אחר שכתב בחיבורו על המשניות 'משנה לחם' (סוכה פ"א מ"ה), וזה לשונו: "עם היות נמצא לפעמים בזמן ובמקום ידוע בדי זהב צומחים מן הקרקע וגדילים בזקיפה, כאשר הגידו רבים מדרי מדינת הגר שראו בעיניהם וכו', ואין זה נקרא צמיחה לענין זה [הכשר סכך], כי באופן זה כל מה שבכטן הארץ צומח הוא, גם החול והאבנים והמתכות שמוצאים גדלים כנודע.

סכך העשוי מנוצות עופות

מובא בזה"ק ח"ב ט"ו ע"ב: שיש אילן שגדליו בו עופות וז"ל:

אמר רבי יהודה, מאי דבתיב, (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. פגונוא דרקייעא עבד קודשא בריך הוא פארעא פי כעין מה שיש ברקיע, עשה הקב"ה בארץ, וכל מה ששכאן בארץ רומז למה שיש למעלה ברקיע. דבר הוה חמי ר' אבא חד אילנא דאפיה אתעביד עופא דפרח מניה שכאשר היה רואה רבי אבא אילן אחד שפריו נעשה עוף שפורח ממנו, [כח] דהיינו שהעוף דבוק באילן דרך חרטומו וכך הוא יונק מן האילן עד שמתבשל ואז הוא פורח, ועי' בשו"ע יו"ד סי' פ"ד סעיף ט"ו שעופות אלו אסורים באכילה, הוה פגי ואמר היה בוכה ואומר, אי הווי פגי נשא ידעי למאי רמיזאן אם היו בני אדם יודעים למה ולא יזוהו סודות הם רומזים, הווי מבזען מלבושיהוון עד טבוריהוון למאי דאתנשי חכמה מנהוון היו קורעים בגדיהם עד טבורם על מה שנשתכחה החכמה שהם סודות התורה מהם. כל שפן בשאר מה דעבד קודשא בריך הוא פארעא כל שכן בשאר הדברים שעשה הקב"ה בארץ.

וראיתי בספר אוצר פלאות התורה שכתב והנה בספר 'פתיח הדביר' כתב: "ודע שראיתי במחזור 'שלוש רגלים' הנדפס מחדש בוינה, מסודר מהרב מוה"ר ראובן ברוך גרין, שכתב בדיני סוכה כלל ב' בסוף העמוד וזה לשונו, בנידון דידן שאין מסככין בדבר שאין גדולו מן הארץ, נסתפקתי אם סיכך בנוצות העופות הגדלים על האילנות וכו' ולעניות דעתי נראה, דאף על גב דאפשר דמדינא שרי לסכך בהם, דהא הוי דבר שגידולו מן הארץ וכו', לענין הנוצות לסכך בהם כשתלשן מן הגוף בעודן מחוברים באילן נראה דשפיר דמי, מיהו משום גזירה נראה לאוסרו, שמא יבואו לסכך בנוצות דשאר עופות הפרים ורבים הנכבדים מן הביצה, דהנהו ודאי פסילי, דלא הווי גידולו מן הארץ, ואסרינן הני אטו הני".

ועיין עוד ב'פתיח הדביר' שם, שהסתפק לענין ברכת הנהנין, שהרי על דבר שאין גידולו מן הארץ מברך על אכילתם שהכל נהיה בדברו, ולדעת הפוסקים הסוברים שעופות אלו הגדליו באילנות אינם אסורים באכילה משום שרץ, יש לומר שיש לברך עליהן בורא פרי העץ. (אוצר פלאות התורה).

"וידבר משה את מעדי ה' אל פגי ישראל" (כג, מד)

"מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו" (מגילה לב).

יש לעיין ולמצוא טעם לתקנת חז"ל זו: מה היתרון של פסוקי החג בחג, והרי כל הפרשיות – תורה הן, וכל זמן שאדם קורא בתורה יש בזה מצוה ואיזה הפרש יש בין מקרא בזמנו למקרא שלא בזמנו הגאון רבי יוסף חיים מבבל מצא טעם נפלא נוסף לתקנה זו:

עינים והארות

הללו תקטפו מן העץ ותביאו לכאן. וכן עשינו ונסענו לשם ולקחנו מאלו שעוד מעט כבר פורחים והיה מסתכל בזה ושמה ואמר מה רבו מעשיך ה', ועי' ב'אור החמה' שכתב ששמעתי מפי מגידי אמת שבארץ הודו יש אילן שיוצאים ממנו עופות קטנים וכו' עיי"ש, ואנחנו ראינו בעינינו בא"י בטבריה ולא צריך את הודו לזה.

[כח] ודע לך אחי חביבי שאני וחברי ראינו זה העץ בטבריה עי' קבר ר' חייא ובניו וראינו העופות גדלים ממנו בחרטומו ואח"כ מתבשלים ופורחים כאחד הצפרים שרואים אותם פורחים, והוא פלא גדול והיינו אז בחורים ובאנו לחכם מו"ר רבי יצחק כדורי וצוק"ל שהיה בא כל יום לשיבה אלמוד בחדר המקובלים וסיפרנו לו שראינו עץ שגדלים בו עופות, ואמר לנו תביאו לי את הפירות

בספר "שער הצר" הובא מעם לעצם מצות שלושת הרגלים, והוא: שהרי ידוע מה שאמרו חז"ל שהזמן שבו עבדו בני ישראל את העגל היה שש שעות ולא יותר, ומכיון שקיימא לן שכדי לבטל איסור צריך שיהיה ששים כנגדו, לכן כדי שיתבטל איסור העגל שהיה שש שעות תיקן הקב"ה לישראל שלשה רגלים, שהם שבעת ימי סוכה ושבעת ימי פסח ויום אחד של שבועות – סך הכל חמשה עשר יום, שהם שלוש מאות וששים שעות, שהם פי ששים מששת השעות של חטא העגל.

לפי זה היו שפירשו את כוונת המסורה בארבע הפסוקים שבהם מופיעה המילה "אלה": "אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי", "אלה אלהיך ישראל", "גם אלה תשכחנה", "אלה מועדי ה'". וכך ביאור הפסוקים: "אלה אזכרה" תמיד כדי לתקן את החטא של "אלה אלהיך ישראל" שאמרו בעגל, ומהו התיקון שנעשה כדי ש"גם אלה תשכחנה", – "אלה מועדי ה'", כי על ידי שמירת המועדים שהם שלוש מאות וששים שעות מתבטל בששים חטא העגל שהיה שש שעות. וידוע – מוסיף ריש גלותא דבבל – שבכל תיקון צריך שיהיה גם לימוד תורה, כי אין נעשה בנין להריסת העוון אלא על ידי התורה, שהרי לכך נקראים תלמידי החכמים שעוסקים בתורה בתואר "בנאים", כמו שאמרו חז"ל: "אל תקרי בניך אלא בוניך". ועל כן אם תהיה שמירת המועדים בלי שתצטרף אליה קריאת התורה – לא יהיה בכך בנין, לאחר החרבן שנגרם בחטא העגל, ולכך תקנו לקרוא את פרשיות המועדים בזמן, כדי שקריאת התורה והמעשים יבואו יחד, כי כל הקורא בפרשת עולה כאילו הקריב עולה, ועל ידי צירוף השנים – הקריאה והמעשה – תועיל קדושת עיצומו של יום לכפר על חטא העגל ולבטל את איסורו.

הוא אשר אומר הפסוק: "וידבר משה את מועדי ה'", כלומר: שתיקן להם לקרוא את פסוקי המועדים במועדים, וכל זאת "אל בני ישראל" – כדי שיועילו לבני ישראל, כי "בני" הוא מלשון בנין ("אל תקרי בניך – אלא בוניך"), ואם כן הלימוד והמעשה יבנו מחדש את החרבן שהותיר חטא העגל אחריו.

"זִלְקַחַת סֹלֶת וְאַפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתִּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יְהִי הַחֶלֶה הָאֶחָת" (כד, ה)

הדלקת הנרות קודם ללחם הפנים ללמד שהעיקר הוא התורה

ולקחת סולת, הקדימה תורה הדלקת הנרות שהיא רמז לתורה ללחם הפנים שמשפיע פרנסה. ללמדנו שישים האדם עיקר עיונו בחיי עולם, ללמוד תורה ולקיימה ואחר כך לפרנסה.

"בְּיוֹם הַשְּׁבִיבָה בְּיוֹם הַשְּׁבִיבָה יַעֲרֹכְנוּ" (כד, ה)

המצוות שהאדם עושה ביום השבת, הן עולות בו ביום ולא בלילה, שהרי הלילה הוא כבר חול כותב ה"מגלה עמוקות", כי כל המצוות שהאדם עושה בכל ששת ימי המעשה, יש להן עליה בכל לילה השמימה. אבל המצוות שהאדם עושה ביום השבת, הן עולות בו ביום ולא בלילה, שהרי הלילה הוא כבר חול. ולכן, מצוות אלו עולות בשבת, באותו יום שהן נעשות. וזהו שנאמר: "ביום השבת" – כל עסק התורה והמצוות, שעושה האדם בשבת, אז "ביום השבת יערכנו לפני ה'" – הכל עולה ומתעלה בעצם יום השבת, והן נערכות "לפני ה'" לנחת רוח לפני ה' יתברך.

"בְּיוֹם הַשְּׁבִיבָה בְּיוֹם הַשְּׁבִיבָה יַעֲרֹכְנוּ לְפָנֵי ה' תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם" (כד, ה)

מעלתה של מידת התמימות ומעשה פלא על אדם תמים שהיה שם כל יום ששי שתי חלות בהיכל בספר "משנת חכמים" מסופר מעשה שהיה בימי האר"י ז"ל.

אחד מהאנוסים שבא מפורטוגל לנליל העליון והתיישב בצפת, שמע דרשה של הרב על לחם הפנים שהקריבו בבית-המקדש מדי שבת בשבת. אותו רב נאנה בדרשתו ואמר מתוך צער שעכשו בעונותינו הרבים אין לנו את בית המקדש ולא מקריבים את לחם הפנים.

אותו אנוס שלא למד תורה אך היה מאד תמים באמונתו, שמע את הדבר, הלך בתום לב לביתו ואמר לאשתו שבכל יום ששי היא תכין לו שני ככרות לחם מנופה י"ג פעמים. הוא ביקש ממנה שתלוש את הלחם במהרה ותאפה אותו היטב בתנור שבבית, מפני שרצונו להקריב את הלחם לפני היכל ה' אולי יקבל ה' את הלחם שהוא עורך לפניו. אשתו אפתה לו ככרות, ובכל יום ששי היה עומד לפני היכל ה' בבית הכנסת, ומתפלל ומתחנן לפני ה' שיקבלם ברצון. את תפילתו היה אומר כבן המתחטא לפני אביו, ואח"כ היה מניח את שני הככרות והולך לו.

השמש היה בא בכל יום ששי ולוקח את שני הככרות בלי לדרוש ולחקור מהיכן הם באו, ומי הביאם. בשעת מעריב היה רץ אותו איש ירא ה' אל היכל ה' וכיון שלא היה מוצא את הככרות היה שמת שמחה רבה בלבו, והולך

ואומר לאשתו: השבת וההודאה לאל יתברך, שכבר קיבל את הלחם. למען ה' יתברך אל תתרשלי בעשייתם והזהרי מאד, כי הואיל ואין בידינו במה לכבדו אלא בככרות אלו חובה עלינו לעשות לו נחת רוח בהם. וכך נמשך הדבר תקופה מסויימת.

באחד מימי ששי שהה הרב שדרש את הדרשה על לחם הפנים בבית-הכנסת. והנה האיש ההוא בא כמנהגו, עם הככרות וקרב אל היכל הקודש, והתחיל לסדר את דבריו ותחינותיו מבלי להרגיש שהרב נמצא בבית הכנסת. מרוב ההתלהבות והשמחה שהיו לו בעת שהיה מביא דורון זה לפני המקום, לא שם לב כלל לדבר אחר. הרב החריש, וראה ושמע את כל מה שהאיש דיבר ועשה, וחרה לו מאד. הוא קרא לו גער בו ואמר לו, שומה, וכי ה' אוכל ושותה, ודאי השמש לוקח את הככרות ואתה סבור שה' הוא המקבלם. הרב המשיך באמירת דברי מוסר באזני האיש, עד שבא השמש כמנהגו לקחת את הככרות. הרב קרא לשמש ושאל אותו למה באת לבית הכנסת עכשיו, ומי היה לוקח את שני הככרות שאיש זה היה מביא בכל יום ששי להיכל הקודש. השמש הודה בדבר והאיש כששמע את הדברים התחיל לבכות ואמר לרב שימחול לו כי הוא טעה בדרוש שלו וחשב לעשות מצוה, אך לפי דברי הרב לא עשה אלא עבירה. **מיד** לאחר מכן, הגיע לרב שליח מיוחד מהאר"י ז"ל, ואמר לו: לך וצו לביתך, כי מחר בעת שהיה לך לדרוש, מות תמות, וכבר הכרוז יצא על זה. הרב נבהל על השמועה אשר לא טובה, והלך אל האר"י ז"ל שיגיד לו מה פשעו ומה חטאתו. והשיב לו האר"י ז"ל: שמעתי שעוונך הוא שביטלת נחת רוח שהיה לו לקב"ה. שמיום שחרב בית המקדש לא היתה נחת רוח לפני ה' כבאותה שעה שהאנוס הזה היה מביא את שני הלחם בתמימות לבו ומקריבם לפני היכלו וסבור היה שה' יתברך קיבלם ממנו. ומפני שבטלת אותו מלהביאם, נגזרה עליך מיתה בלי שום פתח הצלה לפניך. והלך הרב ויצו לביתו. וביום שבת קודש, בשעה שהיה לו לדרוש, נפטר לבית עולמו, כאשר אמר לו איש האלהים האר"י ז"ל.

"וַיֵּצֵא בֶן אֵשָׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנְעוּ בְּמַחְנֶה בֶן יִשְׂרָאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי" (כד, י)

תכונות ההורים מוטבעות בילדיהם

והוא בן איש מצרי – שתכונות ההורים מוטבעות בילדיהם שאיש מצרי הטביע בבנו את העזות לגדף, וכן ביפת תאר סמוך לזולל וסוכא כי האשה הטביעה בבנה עזות זו.

"וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוֹם בְּעַמִּיתוֹ פֶּאֶשֶׁר עֲשָׂה בֶן יַעֲשֶׂה לוֹ" (כד, יט)

כל הפוסל במומו פוסל

כאשר מצביע אדם על חסרון בזולתו. נותן מום בעמיתו ופוסלו. הוא עצמו מפסיד מכך. "כאשר עשה כן יעשה לו" – ונפסל הוא עצמו. וכמו שנרמז בדברי חז"ל (קידושין ע). "כל הפוסל במומו פוסל". ולכן אמרו (ב"ב ס:): "קשומט עצמך ואחר כך קשומט אחרים".

"עֵינַי תַּחַת עֵינַי" (כד, כ)

תחת אותיות עין יש אותיות כסף

הגמ' (ב"ק דף פ"ג:) מבארת שלא יוציאו לו את העין אלא הכוונה לממון, והגר"א אומר שיש רמז לזה: כי אותיות "עין" זה ע' י' נ' ואחרי אותיות "עין" בא פ' כ' ס' וזה 'כסף' – לומר שאם הוציא "עין" לאדם, שהוא צריך לתת "תחת עין" – את מה שתחת אותיות "עין" – וזה "כסף".

מאמרים בשבת רשב"י – דרוש א'

בענין קדושים תהיו, והקדושה הגדולה שהיתה בימי רשב"י

נאמר בפרשת קדושים: דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וכו'. רש"י אומר דבר אל כל עדת בני ישראל – מלמד שנאמרה פרשה זו ב"הקהל". ובא לרמוז לנו כאן יסוד גדול מאד, מכיון שהקדושה היא היסוד של עם ישראל, ונאמרה כאשר הקהיל משה רבינו את כל ישראל בלב אחד כאיש

אחד, לכן יש כח בעם ישראל שאפי' איש אחד שמקדש עצמו במצוות ובתורה ובמעשים טובים מביא קדושה ושפע ושמחה לכל עם ישראל, כפי כח הקדושה שהוא מתקדש כך משפיע על החברה, יש שיכול להשפיע רק על אנשי ביתו, ויש שיכול להשפיע גם על שכונתו, ויש גם על עירו וכו', ולכן נאמר פרשה זו בהקלה, היות וזה שייך לכל ישראל.

קדושת רשב"י

ועתה נבין ונשכיל איך זה שבדורו של רשב"י זיע"א היתה זכות גדולה שאפילו סוחרים שעוסקים במשא ומתן ידעו סודות התורה, ולא זו בלבד אלא אפי' הציפורים היו מצפצפים דברי תורה והבהמות הלכו על שתיים כמו בני אדם, אלא כל זה מכח התורה הקדושה ובפרט מכח סודות התורה שנילה רשב"י והקדושה הגדולה שהיתה באותו זמן. וכן העיד רשב"י בזה"ק שבזכותו של אותו הדור יתקיים העולם עד ביאת משיח צדקנו, וכן אמר ר' אבא עד מלכא משיחא לא יהיה כדור הזה אשר רשב"י שרוי בתוכו.

והטעם הוא מכח קדושתו של רשב"י שהיה פרוש כנודע, שמיד אחר התונתו הסתגר בישיבתו של ר' עקיבא י"ג שנה, ואח"כ במערה י"ג שנה, והיה כל הזמן דבוק במחשבות טהורות כבורא יתברך ובתורה ובסודות עליונים וכו', ועי"כ מכח קדושתו זאת השפיע על כל אנשי דורו שכולם עזבו את עסקיהם ומעמו "כי טוב סחרה מסחר כסף" והיו מתעלים ומתעלים מעולל ועד יונק במעלות נשגבות בתורה ובקדושה וטהרה.

צא וראה מה העיד רשב"י לפני פטירתו אני לדודי ודודי לי כל הימים שהייתי בעולם הוזה תשוקתי היתה אל הקב"ה "בלבד", וכמו שאמר כל ימי בחד קטרא אתקטנא ביה בקוב"ה כלומר בקשר אחד נתקשרתי עם הקב"ה, וכן ר' אלעזר וכל החברייא קדישא התקדשו בקדושה של מעלה, וכל תשוקתם ומאוייתם היו לה' יתברך.

וא"כ גם אנחנו צריכים לספוג קדושה ולילך אצל הרשב"י זיע"א, וללמוד שם בספר הוזה"ק, ואז רשב"י ישפיע עלינו ג"כ קדושה ואור מכח לימוד התורה. ולא יאמר אדם מי אני שאזכה לקדושה, האם אוכל להגיע למעלות נשגבות אלו שהרי כבר נאמר בפרשתנו "קדושים תהיו לאלהיכם", וא"ת איך אוכל להיות קדוש, ממשככה התורה ואומרת, כי קדוש אני ה' אלהיכם. וידוע שכל אחד מישראל הנשמה שלו חלק אלוה ממעל, ויש לו כביכול אור ממש מא"ס ב"ה ודרך אותו אור יכול להתעלות ולהתקדש. וז"ש כי קדוש אני ה'.

בא וראה מה אומר הוזה"ק ח"ב ל"ה) על רשב"י זיע"א באו ר' חייא ור' יוסי השתטחו לפניו ונשקו ידיו ובכו ואמרו החקיקות העליונות והתחתונות, זוקפים ראשם בגלגל. [ג' שערי בינה שהם נקראים חקיקות שחקקה בהם החכמה זוקפים ראשם בזכותך, פ"י מקבלים שפע והארה וקדושה בזכות תורתך.] עשה הקב"ה ירושלים של מטה כירושלים של מעלה, עשה חומות העיר הקדושה ושעריה. מי שבא לא יכול להכנס עד שלא יפתחו השערים, מי שעולה לא עולה עד שיתקנו מדרגות החומות, מי יכול לפתוח שערי העיר הקדושה? ומי יכול להתקין מדרגות החומות? זה רשב"י שהוא פותח שערי סודות החכמה, דהיינו שרשב"י בהקדמותיו פותח שערי חכמה, ומתריץ כל הקושיות שבתורה, כי רשב"י מקור החכמה והקדושה, כמו משה רבינו בדורו, לו לבד ניתן לגלות סודות התורה, ועי"כ כך זכו עם ישראל להשיג השגות ולהתקדש. והוא תיקן מדרגות עליונות. וכתוב "יראה כל זכורך את פני האדון ה'" זה רשב"י.

וראה את מעלתו של רשב"י שבזכות תורתו וקדושתו הקב"ה משפיע שפע גדול בעולמות העליונים והתחתונים לאין ערוך, וזה ר"ת הרשב"י יושפע ש'פע ר'ב ביכל העולמות. וראה עוד בזה"ק ח"ג קלב: וכן דף קמ"ד.

ובספר דברי יחזקאל [להרה"ק משינאווא] (ל"ג עומר) כתב לפרש הפסוק (תהלים צ"ב י"ד) "שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו", דראשי תיבות "שתולים בבית ה'/ הם ר"ת שמעון בן יוחאי, דמבקשים אנחנו מהבורא יתברך שמו, דאורות הקדושים של רשב"י וחבריו, השתולים בבית ה' בעולם העליון, בחצרות אלקינו, לאותן העומדים בבית ה' בעוה"ז, שהם "בחצרות אלקינו", יזריחו ויפיעו בתוכנו.

קדושים תהיו

והנה נודע מש"כ במדרש רבה שאדם הראשון נגזר עליו מיתה, כמ"ש כי ביום אכלך ממנו מות תמות. ובא ס"מ ליטול את נשמתו אמר לו הקב"ה הלוני נשמתו אלף שנים ואני מוסר לך כל הנשמות שעתידים לבא ונשתעבדו כל הנשמות לס"מ. והנה לפי ההלכה הקדש מפקיע מידי שעבוד, לכן במתן תורה אמר הקב"ה למשה והתקדישתם והייתם קדושים, לתורה ולמצוות, ואז תצאו משעבוד הס"מ, ולכן אומר הקב"ה קדושים תהיו לאלהיכם, לשון ציווי חובה, מדוע, כדי שע"י חיבור בתורה ובקדושה תצאו מתחת שעבוד הס"מ.

והנה יש שלשה דברים שצריך להגביר בהם הקדושה, והם א' הבית של האדם חייב לבנות את ביתו הוא ואשתו בקדושה. ב. מ' ירחי לידה ג"כ צריכה האשה קדושה כדי שתשמור את העובר שלה שיזכה לקדושה. ג' שמונת

ימי מילה, צריכים קדושה כדי שהילד ישמור את ברית קודש. והם רמוזים באותיות ב"ת מ"ת ח"ת שאותיות אלו בלבד מכל כ"ב אותיות התורה מסתיימות באותיות י"ת גי' קדוש, א"כ ב' הוא בנין הבית שצריך בו הקדושה, ט' ט' ירחי לידה, שצריך קדושה. ואות ח' שמונת ימי מילה. והם רמוזים בר"ת טב"ח וז"ש בט"ח בה' ועשה טוב. רבותינו דרשו על הפסוק "ויחי יעקב" אם אתה רוצה להיות בבחי' "ויחי" אתה צריך להיות בבחינת יעקב, שביטל עצמו מכל תאוות העוה"ז, כידוע שיעקב ועשו חלקו העולמות, יעקב לקח עוה"ב, וכמו שמוכר בגמרא ששאל אלכסנדר מוקדון את חכמי הנגב מה יעשה האדם ויחיה? אמרו לו ימית את עצמו מתאוות וכו', ושאל מה יעשה אדם וימות, אמרו לו יחיה את עצמו, ילך אחר התענוגים ולא יהיה פרוש וקדוש, ואז ב"מ יש ח"ו צרות ומידת הדין שולטת.

תשובה ממתקת הדין

ובן דרשו על הפסוק "שובו שברו לנו מעט אוכל" פי' ויאמר אבינו שבשמים שובו בתשובה שלמה תפרשו ותקדשו עצמכם מן המותרות המרגילים ליצה"ר, ועי' שברו לנו, לנו גי' "אלהים" כלומר לשבור ולמתק את מידת הדין, ואז תזכו ע"י התשובה למתק ולשבר את מדת הדין, אבל התנאי הוא לכל זה מעט אוכל, למעט בתענוגי העוה"ז, ואפי' הכינו לו אוכל טעים וחשוב יאכל ממנו מעט, וימשוך ידו.

וראה בזה"ק בראשית דף כ"ב, מתחיל רשב"י לבאר את הפסוק ויאמר אלהים נעשה אדם וכו', נגלה אליהם סבא דסבין שרשב"י אמר שזה הקב"ה. ושאל שאלות כמוכר שם. ופלא פלאות כביכול קוב"ה נגלה אליהם מרוב הקדושה הגדולה של הרשב"י.

וידוע בשיר בר יוחאי יש קטע "נעשה אדם נאמר בעבורך" כלומר כאשר הקב"ה אמר נעשה אדם התכוין על רשב"י זיע"א, כי האדם יותר חשוב מן המלאכים, כי נשמתו למעלה מעולם הבריאה והנשמה הזו תתלבש בגוף גשמי, ועי' יקשור העליונים עם התחתונים וישפיע שפע רב לעליונים ולתחתונים, כלומר גם למלאכים כמ"ש בזה"ק ח"ג קי"ז, ת"ח בשעתא דברא קוב"ה לאדם עבד ליה בדיוקנא דעלאי ותתאי והוה כליל מכולא, והיה נהיר מסייפי עלמא עד סייפי עלמא, וכל זה כידוע לברר ניצוצי הקדושה להביא את העולם על תיקונו, וכ"ז ע"י הרשב"י זיע"א.

מעלת עם ישראל וטהרתו

וכידוע המעשה שפעם שאל גוי אחד את הרב"ש זה נכון שכל טהרה וקדושה אצלכם זה במים ובמקוה וכו', אמר לו נכון, שאל אותו הגוי א"כ אתם אומרים שאתם טהורים והגויים טמאים, וכאשר אנחנו הולכים לתפלה אנחנו שוטפים עצמנו במים הרבה ידים רגלים וכו' ואתם רק הידים. השיב לו מתי הטהרה במים מועילה רק כאשר האדם טהור מעיקרו ונטמא ע"י שרץ או מת וכו' יש טהרה במים, אבל אם אדם טמא מעיקרו אפילו יטבול בכל מימות שבעולם לא יעזור לו. וראה לזה תראה התרנגולים הם כל היום בפחי הזבל הטמאים, ובכל זאת הם טהורים, והצפרדעים הם נבראים מן המים וכל היום במים ואין להם שום היתר, ולכן אנחנו זכינו להיות מעם ישראל הטהורים והקדושים נטהר עצמנו ע"י לימוד התורה ונתקדש ונזכה.

ורשב"י עצמו טרח לטהר את ישראל כדאיתא בירושלמי שביעית (פ"ט הא"א) (בשינויים קלים מגירסת הבבלי) וז"ל: ר"ש בן יוחי עביר טמיר במערתא (היה נטמן במערה מפני גזירת המלכות) תלת עשר שנין במערת חרובין (י"ג שנים במערה שנקראת ע"ש הנס שנברא אילן חרובין) עד שהעלה גופו חלודה, לסוף תלת עשר שנין אמר לינה נפק חמי מה קלא עלמא (לאחר י"ג שנה אמר וכי איני יוצא לראות ולשמע מה קול בעולם) נפק ויתיב לי' על פומא דמערתא (ויצא וישב בפיה של המערה) חמא חד צייד צייד ציפרין פרס מצודתיה (ראה צייד אחד שהיה צד צפורים, ופרס מצודתו לצוד ציפור) שמע ברת קלא אמרה דימוס ואישתיזבת (שמע בת קול שאמרה דימוס ניצול הצפור ונצלה), אמר ציפורי מבלעדי שמיא לא יבדא כ"ש בר נשא, (אמר אם צפור בלי שיגזרו מן השמים לא נלכד וניצוד כ"ש בן אדם ויצא) כד חמא דשרבן מיליאי (כשראה שהדברים שקמו שמת הקיסר ולא היה לו פחד) אמר ניחות ניחמי בהדין דימוסין דטבריא, (אמר נרד ונתחמם במרחצאות הללו של מהי טבריה) אמר צריבין אנן לעשות תקנה כמו שעשו אבותינו הראשונים "ויחן את פני העיר" שיהו עושין איטליסין (שווקים) ומוכרין בשוק אמר נידכי טבריא (נטהר את טבריה) והוה נסב תורמוסין ומקצין ומקליק (משליך) וכי הן דהוה מיתא הוה טייף וסלק ליה מן לעיל (וכל מקום שהיה טומאת מת היה צף ועולה למעלה וסילק לטהר המקום), חמתיה חד כותי אמר לינא אדי מפלין בהדין סבא דיהודאי נסב חד מית אול ואטמריה הן דרכי אתא לגבי ר"ש בן יוחי א"ל לא דכית אתר פלן איתא ואנא מפיק לך מן תמן (ראהו כותי אחד ואמר אני אלך ואשחק בהדין סבא דיהודאי ולקח מת א' והטמין במקום שמייהר ובא אצלו וא"ל ולא טהרת ופנית הכל ממקום פלוני בא ואראך שאוציא מת אחד משם) צפה ר"ש בן יוחי ברוח הקודש שנתנו שם ואמר גזור אני על העליונים שיירדו ועל התחתונים שיעלו וכן הוות ליה (על אותו הכותי שירד למטה להארץ ואותו המת יעלה ויחיה וכן היה) מי עבר קומי מגדלא (כשעבר לפני המגדל) שמע קליה דספרא אמר (שמע קול סופר אחד שהיה אומר דרך לעג וקלם) הא (האי) בר יוחאי מדכי

מבריא א"ל יבא עלי אם לא שמעת שמבריא עתידה להיטהר אפי' כן לא הימנין הוית (לאחר כל המרחות שמרחתי ואפי' כן אין אתה מאמין) מיד נעשה גל של עצמות.

איך שמירת הפה נרמז באותיות א' ב' וכו'

וראה פלא באותיות אלף ב' וכו', יש ששה פעמים אות פ' כיצד אלף' בסוף פ', כ"ף וכ"ף סופית, הרי שלש, אח"כ אות פ' עצמה ופ' סופית הרי חמש, וגם כשאומרים אות קו"ף הרי ששה פעמים פ' גי' 480 כמנין פלונית, לרמז מי שמתמש בפה שלו לרעה פלונית שולטת עליו. ואם שומר על פיו ניצול ממנה, וראה עוד כי האותיות עצמם נחשב אותם כזה, א' כ' ד' פ' ק' גימ' א"ש, שאם ממשיך בדרכו אש אוכלתו ב"מ, אלא צריך להיות בבחי' ס'ע'פ'צ' ר"ת ס'וגר עי'ן פ'ה צ'דיק.

הבינה הנקראת מ"י מבטלת את ה"טמא"

ועתה בימים אלו אנחנו נמצאים בתוך קדושת ימי העומר, שהם מ"ט ימים כנגד המישים שערי בינה דקדושה, וכל יום נכנסים ע"י האור הגדול של מצוות העומר לעוד שער אחד של קדושה, עד שביום שבועות יום החמישים נזכה להכנס לשער הנ' של הקדושה, אבל כנגד זה צריך לידע שיש ג"כ נ' שערי טומאה, והם נקראים טמ"א גי' נ', ונ' שערי קדושה נקראים מ"י, כמ"ש לפני מ"י אתם מטהרים והקליפה לקחה, אות י' של מ"י וחלקה אותו לשנים, אות ט' ואות א', ואז נהיה אותיות טמא, ואנחנו צריכים לבטל כח הטומאה, ע"י לימוד התורה, והעיקר ע"י לימוד זוה"ק שהוא מסוגל מאד מאד לטהר את האדם בפרט בימינו אנו. וז"ש "אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים" כלומר בימי העומר לפני שתגיעו ליום הגדול יום החמישים מ"י אתם מטהרים, ומ"י שהיא הבינה יום החמישים הוא מטהר אתכם.

מאמרים בשבת רשב"י – דרוש ב'

בענין פני האדון דא רשב"י, ופרד"ם התורה

זכינו ביום הקדוש זה לבוא ביומא דהילולא של התנא האלהי רשב"י זיע"א וללמוד ולראות את פני האדון, דא רשב"י זיע"א, וכמו שכתוב בזוה"ק בא ל"ה) "פני האדון דא רשב"י". ושואל ר' אברהם גלנטי זצ"ל לשון זה קשה, כי איך יכול להיות שרשב"י יאמר לשון כזה על עצמו? ומפרש על פי מה שכתוב בזוהר פרשת תרומה, כי הצדיקים נקראים אנפי שכניה, וזה שאמר "פני האדון" דייקא, ולא את אדון ה'.

החלק החמישי שבתורה

והנה נודע ע"פ מש"כ מהרח"ו כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, פי' לשמה מי שלומד סודות התורה נקרא לשמה ואם לומד רק פשט נקרא לא לשמה, וע"פ זה כתב בעל הבא"ח זיע"א ופי' לשמה, לשם ה'. כי בתורה הקדושה יש ארבעה חלקים שהם פשט, רמז, דרש, סוד, וסימנ פרד"ם ויש עוד חלק חמישי, שהוא פנימיות הסוד, ואם לא היו ישראל חוטאים בעגל היו זוכים בעולם הזה בחלק חמישי שהוא פנימיות הסוד, ומכיון שחטאו ונשתברו הלוחות ולא זכינו לחלק החמישי דהיינו פנימיות הסוד, לכן עתה לומדים בו הצדיקים בנג"ע. אומנם גם בעולם הזה יש צדיקים וחסידים מן הגדולים בישראל, כמו רשב"י וחבריו ששייגו מעט כל אחד כפי ערכו מחלק החמישי, כמו האבות ומשה רבינו, וז"ש הפסוק "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלהים וישישו בשמחה", "בשמחה" אותיות "בחמשה" כלומר החלק החמישי. וזה מובן על פי הסוד כי ארבעה חלקים אלו שסימנ פרד"ם הם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה והם כנגד נרנח"י כי הפשט כנגד נפש והיא אות ה' אחרונה שבשם, ורמז כנגד רוח אות ו' שבשם, ודרש כנגד נשמה אות ה' ראשונה שבשם, וסוד שהוא חכמת הקבלה כנגד נשמה אות י' שבשם, והם כנגד ארבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה.

ואמנם פנימיות הסוד הוא בחינת יחידה כנגד קוץ היו"ד שבשם הוי"ה ונודע כי חמשה בחינות נרנח"י הם כנגד מעשה דיבור כוונה מחשבה ושמחה כי היחידה בחינת אריך הוא כנגד השמחה ולכן פנימיות הסוד הוא נרמז בתיבת "בשמחה".

וזוה הפירוש כל העוסק בתורה לשמה לשם ה' שהוא לומד פנימיות הסוד חלק החמישי. ומפרש הרי"ח הטוב ע"פ מה שאמרנו לעיל את הפסוק "ולאביו שלח כזאת" ששלח יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו. כי הנה החלק הרביעי שבפרד"ם נקרא יין, כמ"ש "ושתו ביינ מסכתי", אך חלק חמישי נקרא יין ישן ע"ש הלוחות הראשונים שהם ישנים. והנה יוסף הצדיק שלח

לאביו סימן מהני מילי דחלק החמישי שהוא יין ישן להודיעו שהוא יוסף וזה שאמר הפסוק "וישראל אהב את יוסף וכו'". "אהב" אותיות "בא ה'", שהם חמשה חלקים. כי בן זקונים הוא לו והתרגום מתרגם "בר הכים הוא ליה".

ועוד פירש הפסוק "הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא יבא ברנה נשא אלומותיו". כי אדם שרוצה להבין בזה"ק ובסודות התורה, ובפרט חלק החמישי, צריך לבכות ולהוריד דמעות כמו שעשה האר"י ז"ל שפעמים היה יושב על מאמר אחד בזהר הקדוש כמה ימים ומוריד דמעות כדי להבינו, וזה שאמר "הלוך ילך ובכה" כלומר מוריד דמעות, "נשא משך הזרע" כלומר אותיות הנמשכות ממילת "זרע" זי"ן רי"ש עי"ן, שהם אותיות "יין ישן", ועי"ז יהיה מיתוק הדינים כי תתגלה התורה הקדושה בצירוף הדמעות שגם הם מיתוק הדינים, ואז בא יבא ברנ"ה נר ה' שהם המישה נרות שהם נרנח"י כנגד חמשה חלקים, והבן. ועי"פ זה יובן מה שכתוב בסוף אדרא זוטא, אבא אבא תלת הוו חד אתחזרו, ר"ל כאשר היית בעולם הזה עסקת בתורת הבריאה כי אפילו חלק הסוד של העולם הזה נקרא בריאה, שהיא תיקון ובירור נר"ן סוד האחור, שהם תלת, אך עתה כל התיקונים שלך אינם באותם תלת, אלא בחד שהיא החיה ששם בגן עדן תעסוק בתורת האצילות שהיא חד, תיקון החיה ומעלה.

בעיקר לשמות ביום הקדוש הזה

וצריכים אנתנו לידע כי מי שזוכה ביום הזה לבא וללמוד בזה"ק בחשק, ובשמחה, ובהתלהבות, ואוכל, ושותה, ושמת, יזכה להשיג סודות התורה. וכפי שראינו מה שכתב בספר "מגיד מישרים", שבא המגיד אל מר"ן הבית יוסף ועודד אותו לבא אצל הרשב"י זיע"א ולקרא שם בספר הזוה"ק בציון הרשב"י, או בכפר הסמוך לו, וז"ל "ובכן תדע כי הם הרשב"י ובנו שמחים מאד בקרותכם ספר הזוה"ק על מערתם או בכפר הסמוך להם, ואם תתמידו לקרות בו יגלו לכם רזין עילאין וכו'", להתבונן ולראות פלא פלאות.

וראה מה שכתב רבינו מהרח"ו זיע"א בשער הכוונות דף פ"ז, וז"ל ענין מנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג לעומר על קבר רשב"י ורבי אלעזר בנו אשר קבורים בעיר מירון ואוכלים ושותים ושמים שם וכו', ולא כתב "ללמוד" רק "לבא לאכל ולשתות ולשמוח". כי ביום הילולא דיליה מספיק רק לבא ולשמוח ולרקוד על גילוי הסודות כ"ש אם זוכה ג"כ לעסוק שם בזה"ק בשמחה ובהתלהבות עצומה ואח"כ אוכל ושמת ורוקד כמה מעלתו גדולה.

שלא לאסור לעלות בל"ג בעומר למירון

ומצינו מעשה שהיה, בזמן מר"ן הבית יוסף רצו לבטל את העליה וכו', ומרן ובית דינו כתבו רק את ביטול העליה, ועדין לא חתמו, ובא הרשב"י בלילה בחלום למרן הבית יוסף ואמר לו שאם יעשו כן תבא גזרה קשה על עם ישראל ח"ו, ומיד בבקר מרן הבית יוסף בטל את הכתב הזה. וכן זה היה בזמן האר"י ג"כ, ואז אמר האר"י לתלמידים כי נגזרה גזרה על עם ישראל ח"ו, בגלל האיסור לנשים לעלות לקבר הרשב"י, ואמרו התלמידים כבוד הרב יאמר להם לבי"ד, השיב האר"י הם הבי"ד לא ישמעו לי, אמר מהרח"ו אני אלך, והלך והתריע על הענין הנ"ל והבי"ד זימנו אליהם את האר"י, והאר"י הלך לב"ד והסביר להם את כל הענין, ואמר להם שביום זה אין דין ערבות, וכל אחד ישא חטאו, ושמעו לו ונתבטלה הגזירה ע"כ.

רשב"י מעורר את האדם לתשובה ומשפיע לו ולכל העולמות שפע קדושה

והענין הוא שכאשר באים אל רשב"י, מתקרבים מאד לבורא יתברך, ויש חשק גדול ורעדה גדולה לחזור בתשובה, ולכן צריך כל אחד ואחד אפי' שהוא רחוק מעבודת ה'ית, לבא לרשב"י, ואז יתקרב להשי"ת, וכמו שרמזו בפסוק, "וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול" בגימטריא "רבי שמעון בר יוחאי". שבזכותו כל יהודי מתקרב להשי"ת. כי הצינור הגדול משפיע לכל עם ישראל, שבזכותו בא השפע, והצינור הגדול זה הוא רשב"י זיע"א כמו שרמזו: "הרשב"י ר"ת יושפע שפע רב בכל העולמות. ובפרט אם זוכה האדם ללמוד את תורת רשב"י על ציונו, או בכפר הסמוך לו, זוכה להמשיך, שפע ושמחה בכל העולמות ועלינו, כי שפתותיו דובבות.

עיקר הלימוד במירון הוא תורת הסוד

וכמו שמוכח בזה"ק שר' אבא ור' חייא כבואם על ציון רבם, פני האדון ה', התנא האלקי רשב"י, הזכירו מתורתו וממעשיו הטובים בהשתטחותם על ציון הר קדשו. ושרש העניין לבא אצל הצדיק וללמוד מתורתו ולהזכיר מעשיו הטובים, או אם אדם אנוס ולא יכול להגיע למקום הצדיק, מספיק שילמד מתורתו, ויזכיר שמו ומעשיו, מובא בגמרא ביבמות דף צ"ז ע"א, אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב אנורה באהלך עולמים, וכי אפשר לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד המלך ע"ה "רבנו של עולם יאמר דבר שמועה מפי בעוה"ז", דאמר ר' יוחנן משום רשב"י, כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעוה"ז, שפתותיו דובבות בקבר, פ"י כאילו הוא חי. וי"א שפתותיו דובבות בעוה"ב. וכן הוא בבכורות דף ל"א. ופירושו ענין זה הוא, שזה בחינת השתטחות על קברי צדיקים, כי דיבור ומאמר והידוש הצדיק שאמר בעוה"ז שם טמן כח ונפש ואור

מיוחד באותו מאמר ושם קבור וטמון החיות שלו, וא"כ הלומד מאמריו ומזכיר את שמו של התנא, כלומר אפילו השם של התנא לבד, הוא כבר החיות שלו. ועוד מאמרים ודברי תורה שהוא חידש, אז אותו לומד נכנס עם המוחין והחיות שלו לתוך המוחין והחיות של הצדיק שטמן בדבריו, וזה נקרא אתדבקותא דרוחא ברוחא, ואז שפתותיו דובבות. וכן איתא בווה"ק שאמר ר' יצחק לר' יהושע אתינא לגבך למיבעי מינך, דכד תימא מילי באורייתא ותדכר מאילן מילין דאנא אמינא, דתימא לון משמי בגין לאדכרא שמי. ופי' שם הרמ"ק כדי שיהיו שפתותיו דובבות בקבר, וא"כ צריך ג"כ להזכיר שם הצדיק שהשם גם כן גורם.

וכן איתא בירושלמי א"ר גידל לעולם יראה אדם כאילו בעל שמועה עומד לנגדו, שנאמר אך בצלם יתהלך איש. נמצא מי שאחרי מותו אומרים תורה משמו אפילו שהוא בעולם העליון, בכל זאת הנשמה הקדושה מתלבשת בצלמו ותבניתו כמו שהיה בעוה"ז. ולכן צריכים אנחנו לעסוק בפרד"ס התורה, ובפרט כאשר באים אצל רשב"י זיע"א.

ועיקר הלימוד על קבר הרשב"י הוא בתורת הרשב"י תורת הסוד, כמו שהסבירו בספרים הקדושים את הפסוק, "שלוש שנים יהיה לכם ערלים, ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קודש הילולים לה". התורה נדרשת בארבע פנים, שהם פרד"ס והעיקר הגדול מי שזוכה ללמוד תורה ע"פ הסוד. וזה שאמר הכתוב שלוש "שנים" מלשון "שנה הלכות", כלומר מי שלומד תורה רק בשלוש פנים, ערלים יהיו לכם, אמנם אם לומד ג"כ סוד שהוא החלק הרביעי וזה שאמרו חז"ל, הכתוב "ובשנה הרביעית", כלומר כשלומד תורה בפן הרביעי ע"פ הסוד, אז יהיה כל פרי קודש הילולים לה. וזהו שאומר "עתידין אילני סרק שימענו פירות", סר"ק בני" ש"ם פי' אפילו אם למד הש"ס שלא על דרך הסוד שהוא מכונה בשם "סרק", עתיד שיבא במענית פירות, שיבין סוד הלימוד, וזוהי כוונת המשנה, "בתולה נישאת ליום הרביעי", התורה מכונה בשם בתולה כמו קרקע בתולה שעדיין לא הוציאה פירות, נשאת ונגבהת מלשון "נשא את ראש" ליום רביעי, היינו כשלומדים בחלק הרביעי ע"פ הסוד.

להיות אצל ציון הרשב"י ג' ימים

הרב הקדוש רבי חיים ויטאל זצ"ל מביא ב"שער הכוונות" (פ"ז) שראה את רבינו האר"י ז"ל בא ל"ג בעומר הוא וכל אנשי ביתו לשלשה ימים, הרב הרי"ז מרגליות זצ"ל בספר "כחו דר"א ברשב"י" אות ב' כותב על זה וז"ל, "וכבר הערתי בספרנו הילולא דרשב"י שמצאתי מקור וסמך להיות אצל רשב"י ג' ימים שכן מובא בפסיקתא בשלח) דתלמידי רשב"י היו אצל רשב"י ג' ימים, ועתה מצאתי גם בזהר חדש בראשית דף יד) יתבו תמן תלת יומין, וכן בזהר ח"א קנה) יתבו תלתא יומין, וכן בזהר ח"ג (יה) קאים עלה תלתא יומין, שם דף ר"ה) חדה תמן תלתא יומין, ועתה ראיתי ב'מדרש פנחס' אות כ"ז) וז"ל: אמר מעם למה היה יום מתן תורה ג' ימים, כי כשבא לעולם אור חדש אי אפשר להתיישב בזה העולם עד אחר ג' ימים וז"ש בזה חדה תלתא יומין, עכ"ל. ובזה ה'מדרש פנחס' יבואר הכל, וכן נוהגים עד היום חברים אנשי מעלה וישרים לשהות ולישב בצלל דמהימנותא במירון שלושה ימים שהוא כעין בחינת שלשת ימי קליטה".

מאמרים בשבוע רשב"י – דרוש ג'

דברי התלהבות והתעוררות שאמרנו לקראת סדר לימוד הזוהר היומי העולמי

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה מודים אנחנו על העבר ומבקשים על העתיד, מודים אנחנו לבורא העולמים שזיכנו ללמוד דף היומי כל יום ועתה בנוסף על הדף היומי נזכה בס"ד ללמוד גם את "הזוהר היומי" היוצא כעת ע"י ישיבתנו – מבואר ומפורט ככל האפשר ובתכלית ההידור. וכידוע כמה לימוד זה של הזוה"ק עושה נחת רוח גדולה בעולמות העליונים ומבטל גזירות קשות מעם ישראל, והעיקר שבכח לימוד זה יצאו ישראל מהגלות הקשה ברחמים גדולים, כמ"ש "בדא יפקון מן גלותא ברחמי". ולכן ערכנו לפניכם חוברת חדשית שכל יום נלמד בה ב' דפים עם ביאור נפלא, וגם מי שאינו מבין די לו שיגרום את הזוהר כי גם בזה הוא מועיל מאד לנשמתו כמבואר בהקדמה להלן.

ולא יחשוש האדם חלילה שלימוד זה יגרום לו נזק כל שהוא הם מלהזכיר כן, אלא אדרבה ובחנוני נא "ביזאת" אם נזכה ללמוד "זוהר יומי" בכל יום כמה ישתנו החיים שלנו לטובה, אם בכריאות, אם בפרנסה, אם בהצלחה וכל משאלות לבנו לטובה.

כידוע ספר "הזוהר הקדוש" אוצר גדול ונעלה אור העולם שנתחבר בקדושה עליונה ע"י התנא האלהי עיר וקדיש מן שמיא נחית, ר"ת שמעון) והוא שמעון בר יוחאי יסוד העולם, שמן משחת קודש, בוצינא קדישא, בוצינא עילאה, בוצינא ברברא, עליו נאמר כי לא תשכח מפי זרעו ס"ת יוחאי, שהוא נהיר לנו בדורות אלו, יסוד הקדושה ועמוד החסידות, נעשה אדם נאמר בעבורך, הוציא האי ספרא דזוהרא, אשר מזהיר ומנהיר, לכל בני ישראל האיר, לדורות האחרונים, צנצנת המן הגנוזה, אשר ממנה יתפרנסון בדרא בתראה, ובגין דא יפקון מן גלותא ברחמי, מן הכאר ההיא ישקו כל העדרים, ומשם יתד ופינה לכל קדושת ישראל, ובו תלוי קין גאולתינו ופדות נפשינו.

והנה דבר זה ידוע ומפורסם לכל כי ספר הזוה"ק נתחבר ע"י רשב"י והחבריא קדישא דיליה שנתגלו אליהם אליהו הנביא וזכור לטוב ונשמות הצדיקים שבג"ע, מישיבה של מעלה ומישיבה של מטה וגם למלאכי מעלה ניתנה רשות שירדו למטה ויגלו להם סודות התורה, וכמש"כ בתחילת ספר התיקונים: והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע וכו'. והמשכילים אלין ר' שמעון וחבריא, יזהירו – כד אתכנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב להון, ולאליהו עמהון, ולכל נשמתין המתבתאן לנחתא ביניהון, ולכל מלאכיא באתכסיא ובארח שכל, ועלית על כלא יהיב רשו לכל שמהן קדישין ולכל הויין ולכל כנויין לגלאה לון רזין טמירין, כל שם בדרגא דיליה, ורשותא יהיב לעשר ספירן לגלאה לון רזין טמירין, דלא אתיהיב רשו לגלאה לון עד דייתי דרא דמלאכא משיחא.

הזוהר מסוגל לפרנסה

ובהמשך דבריו שם הביא הרח"ו מדברי הזוה"ק והתיקונים כי בדרא בתראה שהוא הדור האחרון, שעל פי כל הסימנים נראה שזה דורנו, כי לכ"ע אנחנו ממש בפתח, הגאולה והפרנסה והישועה תהיה ע"י לימוד הזוה"ק. וכמו שכתוב בתיקוני הזוהר תיקון ו': וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלא לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא. ופרנסה, הכוונה גם לפרנסת הנשמה כי עיקר הכח והלחם של הנשמה הוא ע"י לימוד הזוה"ק.

צנצנת המן

עוד כתב: וכד יהא קריב ליומי משיחא אפי' תינקות של בית רבן יהיו מזומנים לעסוק ולדעת בסודות התורה וכו'. לכן בראות רשב"י זיע"א ברוח קדשו ענין זה, ציוה לרבי אבא לכתוב ספר הזוה"ק בדרך העלם להיות מוצנע למשמרת עד דרא בתראה קריב ליומי מלכא משיחא שהוא הזמן הזה עתה ממש, שבזכות המתעסקים בו תצמח הגאולה במהרה בימינו בעזה"ת, ועל זה כתוב קח צנצנת אחת ותן שם מלא העומר מ"ן וכו' למשמרת, להצניע לדור האחרון.

תיבת נח

ומוסיף הזוהר כי זה החיבור – ספר הזוהר הקדוש הוא כמו "תיבת נח" שכל נשמות הצדיקים כלולים בו – "זה השער לה' צדיקים יבואו בו". וכאשר יתגלה זה החיבור בעולם בדור האחרון רבים יתאספו ללמוד ולעסוק בו, וכל אותם שיזכו שיהיה להם חלק בספר הזוהר הקדוש ינצלו מהמבול הנורא שישטוף את הדור האחרון, אם ממלחמות, אסונות, מחלות, פגועים ועוד... ספר הזוהר הקדוש יהיה כתיבת נח בעבורם להצילם, ואשרי הווכה!

והנה בזכות הלימוד בספר הזוהר הקדוש "יזכו עם ישראל לגאולה ברחמים"

וכמ"ש בזוהר הקדוש בפרשת נשא נגלה משה רבינו זיע"א "הרעיא מהימנא" הרועה הנאמן לרשב"י וחבריו וכך הוא אומר לרבי שמעון זיע"א אודות מעלת הזוהר:

"בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי" ביאור הדברים: בזכות החיבור שלך ספר הזוהר הקדוש יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים! ללא צרות וייסורים וצער חבלי משית.

וכ"כ הרמח"ל כי ע"י צער המערה שנצטער רשב"י ורבי אלעזר פטר את הדור האחרון מצרות ע"י שילמדו ויעסקו בזוה"ק כנ"ל.

לאור כל האמור לעיל דע לך אחי אהובי שעלינו להתחזק בלימוד התורה הקדושה בש"ס ופוסקים, ובפרט בלימוד הזוה"ק יום יום ע"פ הסדר, ולא לעזוב אפילו יום אחד שיעבור על האדם בלא לימוד בזוה"ק כמה עלים לפחות, כי הוא המפתח של הגאולה הפרטית והכללית, מי שיכול בהבנה, ומי שאינו יכול עכ"פ בנירסא, ולא יתירשל האדם לומר מי אני ומה חיי שאעסוק בזוה"ק, כי זו היא עצת היצה"ר. כי הזוה"ק מתאים לכל יהודי ויהודי כקטן כגדול, ת"ת, אברך, בחור ישיבה, נער בת"ת, או אדם שעובד לפרנסת ביתו, ואפי' נשים צדקניות טוב שיגרסו בזוה"ק.

לא תכירו פנים במשפט כקטן כגדול תשמעון – במשפט אותיות בפשט, כלומר לא תלמד רק פשט התורה ותכיר פנים רק לה, אלא כקטן כגדול – קטנים וגדולים, כולם תלמדו "תשמעון" – ר"ת תורת שמעון.

אפילו רשע יגרום בזה"ק

ועוד אומר לך הביבי, כי אפי' רשע גמור טוב שיגרום בזה"ק כי המאור שבו מחזירו למוטב. ומעשים ראינו איך שאמרנו לכמה אנשים טובים ומוצלחים שבעונות לא הלכו בדרך ה' שיעסקו בזה"ק, וב"ה עתה חזרו למוטב, והם שמחים מאד בתורה הקדושה.

כי אף גרסא בעלמא – קריאה ללא הבנה כלל בספר הזוהר הקדוש – מעלתה גדולה ונשגבה ופועלת רבות ונצורות. משל למה הדבר דומה: לרופא הנותן תרופה לחולה, אף על פי שחולה זה אינו מבין כלום בחכמת הרפואה, רק לקח תרופה מרופא מומחה שבקי ויודע בחכמת הרפואה, התרופה מועילה לו, והוא בסיעתא דשמיא מתרפא וקם מחליו, וכן הדבר לגבי הקריאה בספר הזוהר, אף שהקורא לא מבין כלל את אשר הוא מוציא מפיו, הקדושה העליונה הטמונה במלים של ספר הזוהר הקדוש, פועלת בקורא אותם את פעולתה, וזוכה לכל המעלות שנאמרו לגבי העוסק בספר הזוהר הקדוש. גורי האר"ז, החיד"א, פלא יועץ, דגל מחנה אפרים, רבי חיים פלאג"י שו"ת ישכיל עבדי, שו"ת פרחי כהנה, עצי עדן קומארה, בן איש חי ספר בניהו, הסכמת הרב הקדוש מאפטא, תקוני זוהר דפוס מעזבו, אור נערב להרמ"ק חלק ג' פרק ג', מטה אפרים סימן תקפ"א סעיף קטן י"ז, ועוד. ובין שידעת כמה גדולה מעלת למוד חכמת האמת יודע גדול החיוב וגודל השכר למי שלומד הקבלה, כי למוד הזוהר בגרסא בעלמא בונה עלמין, וכל שכך אם יזכה ללמוד ולהבין פרוש מאמר אחד, יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה לשון הכסא מלך, תיקוני זוהר מ"ג.

ובן אמר הגאון הצדיק רבי שלמה בלוך זכר צדיק לברכה משם רבו החפץ חיים זכר צדיק לברכה, שעל למוד ספר הזוהר אין שום הגבלה כי רבו מדרש, והיה החפץ חיים מעורר לכלם שילמדו כל שבת את הזוהר של אותה פרשה ואפילו לבחורים. ר' יוסף בן שלמה מפוזין, הוספות בנין יוסף.

מעורר את האדם לעבודת ה'

ומרן החזון איש זכר צדיק לברכה, הורה לשואליו ללמוד זוהר כספר מוסר, ואף למד בו בעצמו עם בן אחותו, הגאון רבי שמריהו גריינמן זכר צדיק לברכה. ובספר מעשה איש עובדות על מרן הגאון הקדוש החזון איש זצ"ל: מובא שאמר: לשון הזוהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חז"ל.

ובעינינו ראינו למאור עינינו הגאון הגדול מו"ר חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל שהיה נותן עצה לתלמידיו לגרום בכל יום ויום כמה דפים בזה"ק כדי שיבינו טוב לימוד הנפ"ת וכן היה שנפתח לבם בתורה. ואפילו ילדים בת"ת שהתקשו בלימודם, ראו ממש ישועות ע"י שגרסו בזה"ק ואע"פ שלא הבינו.

מרפא ברוחניות וגשמיות

ספר הזוהר הקדוש, הוא המרפא לנפש הגדול ביותר שקיים! בכח הקריאה בו, לטהר ולקדש את נפש האדם ולרפאת מכל חולי ומכל מדות רעות ותאוות רעות רחמנא ליצלן, עד שהיא מאירה ומוהירה באור קדוש ועליון. וכל האזהרה אודות למוד הקבלה וההגבלות על כך, לא נאמרו כלל ועיקר על למוד פשט הזוהר ומוסריו ועל הקריאה בו, אלא נאמרו על למוד בכתבי האר"ז"ל בשער הכונות, שער הגלגולים, עץ חיים וכו', אשר ללמודם נצרכת הכנה גדולה ואזהרות גדולות. ולכן אין בכך כל חשש, ותוכל לצמוח מכך רק טובה וברכה לאדם עצמו ולכלל ישראל.

ובפרט שזכינו בס"ד ויש לנו כיום את הזוהר המחולק לב' דפים ליום, למוד קבוע בכל יום, ובמספר דקות בלבד מקבלים את הכח, את העצמה, ואת הזכות לגאולה השלימה ברחמים.

"בדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק". שבזכות שלומדים בספרו של התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו אמן, נוושע בכל הנצרך לנו.

ת"בת "ורפאתיו" עולה בגימטריא (703) כמנין שמעון בר יוחאי (703), כי בזכותו נמשכת רפואה לאדם.

ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות, ראשי תבות הרשב"י, שהעוסק בתורתו יזכה בסיעתא דשמיא לשפע רב רוחני וגשמי.

הדף היומי בזה"ק

הנה לאור הדברים הנ"ל, ומכיון שעתה מתחילים מחזור חדש ב"ה ללימוד הדף היומי, כאשר כבר הארכנו במעלתו הגדולה והמפורסמת, והוא מועיל מאד לנשמה ולהשגה יעו"ש שלמפורסמות אין צריך ראייה. וב"ה מזה שנים רבות שאנחנו זוכים בישיבתינו הקדושה לשלב עם לימוד דף היומי גם לימוד משנה יומית, כל יום כ' משניות, שבמשך ארבע שנים מסיימים ששה סדרי משנה, וכן לומדים הלכה יומית ומוסר יומי מספר הקדוש "ראשית חכמה", וכן הלכה ומוסר מספר הקדוש "חפץ

חיים". ואת עלית על כולנה - שיש לנו קביעות בוהר הקדוש ללמוד כל יום מעט, ומשתדלים לדלות כמה גרנירים מדבריו הקדושים, וכבר כמה פעמים זכינו לעשות סיום הזוה"ק ב"ה, ורצינו לעורר את עצמנו יחד עם כל קהל עם ישראל ה' עליהם יחיו, שכמו שזוכים ללמוד דף היומי נזכה ללמוד "זוהר יומי" שכידוע לימוד הזוהר הוא נשמת התורה הקדושה, ובלא לימוד זה אין הבנה טובה בתורה, ואין לה כח לעלות ולעשות נחת רוח גדולה לבורא עולם, כי בלי לימוד פנימיות התורה הרי אותו הלימוד הוא כגוף בלא נשמה שאינו חשוב לכלום, וכפי שהארכנו לעיל.

והנה בדיוק בשבוע זה שבו מסיימים כלל ישראל את הש"ס, ובו מתחילים מחדש את לימוד הש"ס במחזור חדש, ואנחנו חפצים לזכות ביחד עם כל ישראל בלימוד הזוה"ק בזה שתצא כל חודש חוברת לימוד הזוה"ק מתחלת הזוה"ק - מהקדמת הזוהר ועד גמירא, והחוברת יהיו בה ששים דפים עם ביאור קצר ונפלא, השוה לכל נפש, שכל יום ילמד האדם ב' דפים, והם דפים קצרים וקטנים בכמות, ובקושי יגיע לרבע עמוד מהדפים הרגילים של הזוהר, שהאדם ילמד אותם במשך עשרה דקים, ויזכה בזה לקרב את הנאולה ולזכות לנאולה ברחמים, כמ"ש בזוה"ק [נשא קב"ד ע"ב] "בדא יפקון מן גלותא ברחמי".

והנה מקור הדברים הוא בשער רוה"ק לרבנו האריז"ל די"א ע"א וזלה"ק: גם צריך להזהר שלא לבטל בכל יום הקביעות של מקרא משנה תלמוד וקבלה, עם הכוונות שלהם כמבואר במקומו וצריך להזהר בזה מאד. ועוד כתב האריז"ל שם ע"ב) וזלה"ק: גם אל הר"א הלוי יצ"ו שא"ל מורי ז"ל עצה לענין השגה והיא זו שלא ישיח שיחה בטילה ושיקום בחצי הלילה ויבכה על חסרון הידיעה... עכ"ל מהרח"ו מפי האריז"ל. אמנם האדמו"ר מקמרנא זצ"ל הביא וזלה"ק: וכן נתן מרן האריז"ל תיקון לבעל תשובה שיאמר המש דפים זוהר או תיקונים בכל יום וכן נהג מורי ורבי דודי הקדוש צבי [מזידיטשוב שר בית הזוהר] עכ"ל. [ס' נתיב מצוותיך]: וכ"כ עוד הרבה חכמים וקדושים הרב החיד"א זצוק"ל ועוד, ומורנו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל היה אומר לנו שנלמד כל יום כשני דפים בזוה"ק, אמנם אנחנו מביאים עתה לפני הקורא רק כרבע עמוד ובודאי שגם זה עושה פעולה גדולה בנפש האדם וכל המוסף מוסיף לו.

הזוה"ק לדור שלנו

והנה בפרשת "עקב" יש רמז גדול ללימוד הזוה"ק בפרט בדורנו דור עקבתא דמשיחא, שהפרשה מתחילה "והיה עקב תשמעון" והנה כבר אמרנו לעיל שבזכות לימוד הזוה"ק יצאו ישראל מהגלות ברחמים, בלא צרות, יסורים, מלחמות, מחלות, אסונות, אלא אך ורק בחסד ורחמים. וכידוע ששם אלהים הוא בחינת דין ושם הוי"ה הוא בחינת רחמים, וזה שאמר והי"ה אותיות הוי"ה ב"ה, המורה על מדת החסד הרחמים, אם אנחנו רוצים "והיה עקב" בזמן עקבתא דמשיחא שהקב"ה ינהיג את העולם במדת החסד והרחמים שהוא שם הוי"ה ב"ה, ונצא מהגלות ברחמים, אז תשמעון. צריך ללמוד תורת שמעון בר יוחאי, שאפשר למתק הדינים ולזכות למדת החסד והרחמים, ע"י תורת שמעון, וגם לזכות להבנה טובה בתורה, כי תשמעון מלשון שמע הבן.

וממשיך הפסוק: "את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם". שהלימוד יהיה ע"מ לקיים שילמד את תורת הרשב"י ע"מ להתקדש ולהטהר ולקיים דברי הזוה"ק והמקובלים, ואז יתקיים "ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך" שיזכה לכל הישועות אכ"ר.

וכן והיה "עקב" אותיות "קבע", לקבוע זמן קבוע לתורת שמעון כל יום ויום, ששואלים לאדם קבעת עתים לתורה, ו"קבעת" זהו מלשון גזילה כמ"ש וקבע את קובעיהם נפש, שגזול מזמנו ללימוד התורה ובפרט לימוד הזוה"ק. ואז עי"ז נזכה לצאת מהגלות ברחמים ובשמחה, והעיקר לכל זה הוא תורתו של רשב"י שזיכו אותו מן השמים. וכן תשמעון גי' "תורה וגדולה במקום אחד" שבזכות תורת רבי שמעון יזכה האדם לתורה וגדולה במקום אחד.

אפילו גירסה ללא הבנה

ואספר לך ידידי כמה פועל לימוד הזוה"ק וסודות התורה גם כשהאדם לא מבין אלא קורא בנירסא בלבד, מה ששמעתי מפי מו"ר הגאון הגדול המקובל האלקי ראש ישיבתנו מוה"ר מרדכי שרעבי זצוק"ל שסיפר לנו כאשר למדנו באחד ממוצאי שבתות בלימוד הספר הקדוש "ראשית חכמה", שראה לרבי יצחק כהן זצ"ל בחלום, שכידוע רבי יצחק היה אחד מחכמי הכורדים בשכונתינו, והיה חסיד וצדיק ירא שמים וגרים באורייתא תדירא, ובנו שהכרנו היה ג"כ תלמיד חכם גדול למד בישיבת "פורת יוסף". רבי יצחק בסוף ימיו היה בא ללמוד אצל מורינו ורבינו והיה יושב בשיעורים של עין חיים ושער הכוונות, אבל מכיון שלא עסק בתורת הח"ן, ורק עתה בעת זקנותו בא, היה רק שומע, והיה אומר עוד קצת ואני אתחיל להבין, וכך ישב שנתים וחצי, ואח"כ נפטר לחיי העולם הבא. ובא בחלום למו"ר, והרב שאל אותו בחלום, רבי יצחק מה המצב למעלה, ואמר לו כבוד הרב, דע לך שכל מה שזכיתי ללמוד כל ימי חיי ולסגל תורה ומצוות ומעשים טובים, לא עזר לי בשמים כמו השנתיים וחצי שישבתי לשמוע תורת הסוד בלי להבין, אין לתאר ולשער מעלת הלימוד הזה כאן בעולם

העליון, וזה מה שעזר לי יותר מכל מה שעשיתי כל ימי חיי. ואח"כ שאל אותו הרב מתי תבא הגאולה, ואמר לו קרוב ולא קרוב, כלומר אם ילמדו זוה"ק וסודות התורה הגאולה קרובה מאד ותהיה ברחמים.

הרי לפניך חביבי שלימוד הזוה"ק מרומם מכל לימוד, וזה שעזר לו בעולם העליון. ואם לא די לך בזה אביא לפניך ג"כ מה ששמעתי מהרב הגדול רבי יעקב הדאיה שליט"א ששמע דבר זה מפי אבותיו, שזקנו החכם השלם המקובל האלהי כמוה"ר שלום הדאיה זצוק"ל שהיה ראש מקובלי "בית אל", אמר לו חמיו הרה"ג הדיין המצויין ראב"ד חלב כמוה"ר יצחק לבטון זצ"ל בסוף ימיו, שכל ימיו הוא למד רק נגלה והוא רוצה ללמוד גם תורת הסוד, ואמר לו מה נלמד, אמר לו הטוב ביותר שנלמד "עץ חיים", וכך היה, במשך שנתיים עסקו כל היום כולו בספר הקדוש "עץ חיים" יום יום ולאחר שנתיים עשו סיום עם סעודה חשובה והיו שמחים מאד, ולאחר תקופה קצרה נפטר רבי יצחק לבטון זצ"ל לחיי העולם הבא ובא בחלום לחכם שלום הדאיה זצ"ל, ואמר לו דע לך כי כל מה שלמדתי כל ימי חיי והייתי דיין ועסקתי יומם ולילה בתורה, לא עזר לי בשמים ליכות לגן עדן כמו השנתיים ימים שלמדנו יחד תורת הקבלה בספר הקדוש "עץ חיים", ואין לך לשער ולתאר מה עושה ופועל לימוד זה בעולמות העליונים, אם לאדם עצמו הלומד, ואם על כללות עם ישראל. לכן בבקשה ממך תזכה את כל החכמים וכל החברים ותשדל אותם לעסוק בתורת הח"ן בסודות התורה בזוה"ק, כי אפילו בנרסא בעלמא בונה עולמות ועושה פירות ופירי פירות.

ולכן אתה הקורא הנכבד שראית גודל המעלה הגדולה של לימוד הקבלה, בבקשה תזכה את נשמתך ואת כל בני ביתך בזכות הגדולה הזאת שבזכות לימוד זה ננצל מכל מיני מחלות אסונות ויסורים וכמו שהבאנו לעיל כי לימוד הזוה"ק הוא "תיבת נח" של ימינו שכל הרוצה להנצל מהמבול של הצרות יכנס לתיבה זו וינצל. והעיקר – שנוכה לצאת במהרה מהגלות ברחמים רבים.

יח"ר מלא"ש שזכותו של רשב"י יגן עלינו ועל כל ישראל אחינו להצילנו מכל צרה וצוקה נגע ומחלה ונוכה לאקמא שכינתא מעפרא ולביאת הגואל בב"א.

ביאור ההפטר

הפטרות אמור

הקשר בין ההפטרות לפרשה

בהפטרות: מסופר על רוב דיני כהונה, וזה מעין הפרשה שבה מסופר גם כן על רוב דיני כהונה.

תוכן ההפטרות

לעתיד לבוא בכנין הבית השלישי, ישרתו לפני ה' הכהנים מבני צדוק, כי הם לא זוו מעבודת ה', בזמן שאחרים תעו וסרו מעבודתו יתברך, ולכן הם ראויים ונבחרו לשרת לפני ה' בכל העבודות.

וכאשר יבואו לקודש הקודשים ביום הכפורים, אין להם ללבוש שמונה בגדים, אלא ישרתו לפניו בבגד לבן של פשתן, גם המגבעות יהיו מפשתן וכשגומרים את העבודה ויוצאים יחליפו בגדיהם, כדי שלא יתערבו עם העם בבגדי הקודש.

אסור להם לגלח את כל שערם, גם אסור להם לגדל שער ראשם אלא חייבים להסתפר פעם אחת בחודש, ותספורתם תהיה ככוסמת, שראשו של שער אחד נמצא בצד עקבו של השער השני.

אסור להם לקחת אלמנה וגרושה, אך אלמנה לבד שאיננה חלוצה, יכולה להתחתן עם כהן הדיוט, כי כהן גדול אסור גם באלמנה.

בנוסף לעבודתם במקדש, הם ילמדו את העם להבחין בין קודש לחול וכן בין דבר טמא לדבר טהור, ידונו דיני ממונות וישפטו את העם משפט צדק וילמדו אותם תורה ודעת. אסור להם להטמא למת, פרט לשבעה קרובים שמצוה להטמאות להם, ואחרי שיפרוש מהמת ישב מחוץ למחנה שבעת ימים, יזו עליו מאפר פרה אדומה ואז יטהר.

הם לא לוקחים חלק ונחלה בישראל, אלא יתפרנסו ממתנות כהונה, שיירי המנחה, החטאת והאשם לכהנים, כמו כן הביכורים, החלה ותרומה גדולה לכהנים, ובזכות מתנות כהונה תשרה הברכה אצל ישראל הנותן.

יחזקאל פרק מ"ד פסוק מ"ו – סוף.

טו וְהִכְהַנְתִּים הַלְוִיִּם הַבָּאִים מִשְׁבֵּט לוי בְּנֵי צְדוֹק הַכֹּהֵן, שְׁשִׁימֵשׁ רֵאשׁוֹן בְּמִקְדָּשׁ בְּיָמֵי שְׁלֹמֹה וְלִכֵּן נִקְרָאִים כּוֹלָם עַל שְׁמוֹרֵתֵי (י) אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֶת-מִשְׁמֶרֶת מִקְדָּשִׁי וְלֹא זֶה מִעֲבֹדֹת הַמִּקְוִים (מ"ד), וְלֹא עֲבָדוּ ע"ז (מלבי"ם) בְּתַעֲוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵעַלִּי כִּאֲשֶׁר תַּעֲוּ וְסָדְרוּ יִשְׂרָאֵל מֵעַל ה' (מ"ד) תִּמְחָה בְּנֵי צְדוֹק יִקְרְבוּ אֵלַי לְשִׁרְתָּנִי בְּבָנִין בֵּית שְׁלִישִׁי [כט] וְעָמְדוּ לְפָנַי בְּכָל עֲנִינֵי הַכְּהוֹנָה (מלבי"ם) לְהִקְרִיב לִי תִּלְבָּב וְרָם נְאֻם אֲדַנִּי יְהוָה: טז וְגַם תִּמְחָה יָבֹאוּ אֵלַי-מִקְדָּשִׁי וְתִמְחָה יִקְרְבוּ אֵלַי-שְׁלַחְנֵי לְשִׁרְתָּנִי הֵם יִסְדְּרוּ אֶת לֶחֶם הַפָּנִים עַל הַשּׁוֹלְחָן (ת"י) וְשָׁמְרוּ אֶת-מִשְׁמֶרֶתִּי [ז] הֵם יִשְׁמְרוּ עֲבֹדֹתַי (מ"ד): יז וְהָיָה בְּבֹאֵם הַכְּהֹנִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אֵל-שַׁעֲרֵי הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הוּא הַהִיכָל שֶׁנִּקְרָא חֲצֵר לְעוֹמֵת קוֹדֵשׁ הַקּוֹדְשִׁים בְּנֵי פִשְׁתִּים יִלְבְּשׁוּ בְּגָדֵי לְבָן מִפְּשֵׁתִים שֶׁכֵּהָן גְּדוֹל מִשְׁמֵשׁ בָּהֶם בְּיוֹחֵכ"פ לְעַבְדוֹת פָּנִים וְלֹא-יַעֲלֶה עֲלֵיהֶם צֹמֵר כִּי בַּפָּנִים לֹא יַעֲשׂוּ עֲבֹדָה בְּשִׁמוֹנָה בְּגָדִים שִׁישׁ בָּהֶם צֹמֵר בְּשִׂרְתָּם בְּשַׁעֲרֵי הַחֲצֵר הַפְּנִימִית בְּשַׁעֲרֵי הַהִיכָל וּבֵיתָה [לז] וּפְנִימָה מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא קוֹדֵשׁ הַקּוֹדְשִׁים (מ"ד): יח פִּאֲרֵי פִשְׁתִּים מִגְּבֻעוֹת פֶּשֶׁתָן יְהִיוּ עַל-רֵאשֵׁם וּמִכְנָסֵי פִשְׁתִּים יְהִיוּ עַל-מִתְנֵיהֶם לֹא יִחְגְּרוּ בַּיָּדָה בְּמִקְוִם זִיעָה (רש"י): יט וּבִצְאָתָם הַכְּהֹנִים מֵהָעֲזָרָה שְׁלֹהֶם אֵל-הַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה לֹא לְעֲזֵרַת נְשִׁים, אֲלֵא אֵל-הַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה אֵל-הָעֵם הַיּוֹדֵעַ עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל (רד"ק) יִפְשְׁטוּ אֶת-בְּגָדֵיהֶם בְּגָדֵי כְהוֹנָה אֲשֶׁר-תִּמְחָה מִשְׁרָתָם בָּם וְהִנִּיחוּ אוֹתָם בְּלִשְׁכַּת הַקֹּדֶשׁ הַעוֹמְדִים בְּתַחֲתוֹת הַהַר וּמִמַּעַל וְלִבְשׁוּ הַכְּהֹנִים בְּגָדֵים אַחֲרָיִם בְּגָדֵי חוּל (מ"ד) וְלֹא-יִקְדְּשׁוּ אֶת-הָעֵם בְּבְגָדֵיהֶם וְלֹא יִתְעַרְבוּ עִם הָעֵם בְּבְגָדֵיהֶם שֶׁלֹא יִרְאֶה שֶׁהֵעֵם קְדוּשִׁים כְּמוֹהֶם (רד"ק) [ועוד כִּי הָעֵם חוֹשֵׁב שֶׁאֵם יַגַּע בְּבְגָדֵי הַכְּהוֹנָה יַעֲשֶׂה קְדוּשׁ כְּמוֹ הַכְּהֹנִים]: כ וְרֵאשֵׁם שַׁעַר רֵאשֵׁם לֹא

עיונים והארות

לשרתני", ותהיה הברכה מצויה אצלם, ואף על פי כן "ושמרו את משמרתני" (אהבת יהונתן).

[לז] והיה בבואם אל שערי החצר הפנימית בגדי פשתים ילבשו ולא יעלה עליהם צמר בשרתם בשערי החצר הפנימית וביתה – בעולם העליון יש מקטרגים שתפקידם לדבר רע על ישראל, והקדוש ברוך הוא מרוב אהבתו לישראל מפריד ביניהם, שלא יהיו מחוברים יחד במקום אחד לדבר רע על ישראל, שאילו היו במקום אחד, לא היתה חלילה תקומה לשונאיהם של ישראל. ה"שעמנו" רומז להשוות את המקטרגים שלמעלה ולחברם יחד, ומי שמחבר למטה צמר ופשתים ולובש אותם, הריהו גורם חיבור לאותם מקטרגים במקום אחד והם באים לדבר רע על ישראל, נמצא שהלובש "כלאיים" גורם רעה לישראל.

אין לך אסון גדול מזה, כאשר הכוחות הרעים מתאחדים יחד, כאשר המקטרגים מזדווגים למקום אחד, שגורמים רעה לישראל, וכבר אמרו רבותינו (סנהדרין ע"א): "פיזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם".

ומכל שכן כאשר הרע מתלבש ומתעטף בכגדים הטובים, כי אז נשקפת סכנה איומה לקיום האמת שהיא חותמו של הקדוש ברוך הוא, ואין לך קפיידא גדולה מזו על מי שמערב את החטא עם המצוה, את החוטא עם הזכאי (קול צופיך ח"ב).

[כט] והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני – בעת שמתרבים המורדים במלכות, יוכל אוהב המלך לעלות במדרגה יותר גבוהה מאשר בשנים כתיקון, כי הלא הוא מגן על המלך בשעת הסכנה. וכן הדין במי שמציל מן הדליקה, בא על שכרו משלם.

ועכשיו הוא העת שרבו המורדים במלכו של עולם, ועלינו מוטל להגן על כבודו בכל חיינו, ממש כמו אוהבי המלך שומרי ראשו. חיים אנו בתקופה שמעלים את התורה על המוקד רחמנא ליצילן, ומי שמציל אותה בודאי שיבוא על שכרו, ובזמן שיבא משיח צדקנו ויתפרסמו ברבים שמות המורדים והמגינים, אזי כל אחד יבוא על שכרו על פי פעלו (חפ"ן חיים על התורה).

[ז] המה יבואו אל מקדשי והמה יקרבו אל שלחני לשרתני ושמרו את משמרתני – הזכיר הכתוב דוקא "אל שלחני", כי ידוע שהשלחן היה בצפון, ומשם בא השפע לכל באי עולם, ולכן הרוצה להעשיר יצפון, אבל המנורה היתה בדרום שהיא מורה על התורה, וכמו שכתוב: "כי נר מצוה ותורה אור", ולכן הרוצה להחכים ידרים. וזהו שכתוב: "מצפון תפתח הרעה", לפי שנאמר: "מצפון זהב יאתה", וריבוי הזהב גורם לאדם לחטוא, וכמו שכתוב "ורם לבבך ושכחת". אבל לעתיד לבוא יבטל יצר הרע המחטיא את האדם ויגדור פרצת צד צפון אשר היה עד הנה פתוח. ולכן אמר "והמה יקרבו אל שלחני

יִגְלַחוּ [לב] להעביר את כל שערים (רש"י) וּפְרַע לֹא יִשְׁלַחוּ לא יניחו שיגדל שער ראשם יותר מדי אלא פעם בלי יום יגלחו (רד"ק)
 כָּסוּם יִכְסְמוּ אֶת-רְאֵשֵׁיהֶם יסתפרו כמו כוסמת ראש שער אחד בצד עקבו של שער השני (רש"י): כֹּא וַיֵּין לֹא-יִשְׁתּוּ
 כָּל-פֶּהֶן בֵּין כֶּהן גָּדוֹל וּבֵין כֶּהן הַדְּיוּט (פ"ד) בְּבוֹאֵם אֶל-הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הוא ההיכל (רש"י): כֹּב וְאֶלְמִנָּה
 וּגְרוּשָׁה לֹא-יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים הַגְּדוּלִים לְנָשִׁים כִּי אִם-בְּתוֹלַת מְזֻרַע בַּיִת יִשְׂרָאֵל
 וְהֶאֱלִמְנָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה אֶלְמִנָּה רק שתהיה אלמנה ולא גרושה או חלוצה מִפֶּהֶן יִקְחוּ חֶלֶק מֵהַכֹּהֲנִים יְכוּלִים לִקְחַת
 אֶלְמִנָּה וְהֵם כֹּהֲנִים הַדְּיוּטִים (רש"י): כֹּג וְאֶת-עַמֵּי יוֹרוּ אֶת עַמֵּי יִלְמְדוּ הַכֹּהֲנִים לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל (פ"ד) וּבֵין-טָמֵא
 לְטָהוֹר יוֹרְעֵם הֵם יִלְמְדוּם דִּינֵי טוֹמְאָה וְטַהֲרָה (מלבי"ם): כֹּד וְעַל-רִיב שִׁיחִיה בֵּין בַּעֲלֵי הַדִּין בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת (ע"פ ת"י) הַמָּה
 יַעֲמְדוּ (לשפט) לְמִשְׁפָּט לְפָנֵי הַכֹּהֲנִים בְּמִשְׁפָּטִי (ושפטהו) יִשְׁפֹּטוּהוּ כִּי הַכֹּהֲנִים יִהְיוּ בְּסִנְהֶדְרִין לְדוֹן דִּינֵי
 מְמוֹנוֹת וּנְפֻשׁוֹת בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה (מלבי"ם) וְאֶת-תּוֹרַתִי וְאֶת-חֻקֹּתִי הַנּוֹהֲגִים בְּכָל יְמֵי מוֹעֲדַי בְּדַבַּר הַקּוֹרְבָנוֹת
 יִשְׁמְרוּ הֵם לְעִשׂוֹתָם וְאֶת-שְׁבֻתוֹתַי יִקְדְּשׁוּ בְּדַבַּר הַקּוֹרְבָנוֹת הַבָּאִים חוֹבֵא לְיוֹם (פ"ד): כֹּה וְאֶל-מֵת אָדָם אִם אָדָם
 מֵת לֹא יָבֹא כֶּהן הַדְּיוּט (רד"ק) לְטָמְאָה אֶת עַצְמוֹ (פ"ד) כִּי אִם-לֶאֱבֹב וְלֶאֱמֹן וְלִבֵּת לְאָח
 וְלֵאחֹת אֲשֶׁר-לֹא-הִיְתָה לְאִישׁ יִטְמָאוּ וְהֵם שְׁבַע קְרוֹבִים שְׂמוֹתָ לְכֶהן, דְּטוֹמְאֵת קְרוֹבִים מִצוּה (מלבי"ם):
 כּו וְאַחֲרֵי טַהֲרָתוֹ אַחַר פְּרִישְׁתּוֹ מִן הַמֵּת (רש"י) שְׁבַעַת יָמִים יִסְפְּרוּ-לוֹ אַחֲרֵי הַכֹּהֲנִים שֶׁאִם יִשְׁכַּח לֹא יִנְחֹוּהוּ לִיכְנֵס
 לְמִקְדָּשׁ (רד"ק על פס' כז) [ויזוהו ממונו ז' ימים]: כּז וּבָיִום בָּאוּ אֶל-הַקֹּדֶשׁ בְּתַחֲלִילַת בֵּיאַת הַכֶּהן לְהַתְחַנֵּךְ בַּעֲבוּדָה (רש"י)
 אֶל-הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הִיא עֹזֶרֶת כֹּהֲנִים אֲשֶׁר שֵׁם הַמִּזְבֵּחַ (פ"ד) לְשָׂרָת בְּקֹדֶשׁ יִקְרִיב תַּטְאֲתוֹ הִיא עֲשִׂירִית
 הַאִיפָה [ג2] סוּלַת שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים מְבִיאִים בַּיּוֹם הַחֲנִינֹךְ שֶׁלָּהֶם (רש"י) נָאִם אֲדֹנָי יְהוִה: כֹּח וְהִיְתָה לָהֶם הַכֹּהֲנָה (רש"י) לְנַחֲלָה
 אֲנִי נַחֲלָתָם מוֹתֵר קְרִבְנֵי יִהְיֶה נַחֲלָתָם (פ"ד) וְאַחֲזָה חֶלֶק וְנַחֲלָה בְּאֶרֶץ לֹא-תִתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל כִּי אֲנִי
 אֲחֻזָּתָם (רד"ק): כֹּט הַמְּנַחֵה שִׁירֵי הַמְּנַחֵה (פ"ד) לְאַחַר שֶׁהִקְטִירוּ אֶת הַקּוֹמֵץ וְהַחֲטָאתָ וְהַאֲשָׂם הַמָּה הַכֹּהֲנִים
 יֹאכְלוּם וְכָל-חֲרָם הַהִקְדָּשׁוֹת (רש"י) בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם לְכֹהֲנִים יְהִיָּה: ל וְרֵאשִׁית כָּל רֵאשִׁית הַגֹּז, וּמִתְנוֹת,
 וְתְרוּמָה, וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר (מלבי"ם) בְּפוֹרֵי כָּל הֵם הַבְּכוֹרִים וְכָל-תְּרוּמַת כָּל כָּל הַתְּרוּמוֹת כּוֹלֵם בֵּין דָּגָן בֵּין תֵּירוֹשׁ בֵּין יִצְהָר
 מִכָּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁאֵתֵם חַיִּיבִים לְהַפְרִישׁ מֵהֶם תְּרוּמָה לְפָנֵיהֶם יְהִיָּה וְרֵאשִׁית עֲרֹסוֹתֵיכֶם

עיונים והארות

ולפי המובא בספר "שיעורי תורה" סימן ג' מאת הרב אברהם חיים נאה זצ"ל, יהיו המידות כדלהלן:
 כור = 10 איפות = 166.6 ק"ג.
 איפה = 3 סאין = 16.66 ק"ג.
 הקב = 4 לוגין = 0.925 ק"ג.
 סאה = 6 קבין = 5.55 ק"ג.
 לוג = 4 רביעיות = 0.23 ק"ג.
 רביעית = ביצה וחצי בקליפתה = 86.4 גרם (כל רביעית האמורה בגמרא היא רביעית הלוג). יוצא לפי זה עשירית האיפה = 1.666 ק"ג וזהו שיעור חלה.

[לב] וראשם לא יגלחו — (ילק"ש) שנו רבותינו, מלך מסתפר בכל יום, כהן גדול מערב שבת לערב שבת, כהן הדיוט אחר לשלשים יום, מנלן, אתיא פרע פרע מזויר, כתיב הכא וראשם לא יגלחו ופרע לא יגלחו, וכתיב התם גדל פרע שער ראשו, מה להלן שלשים יום אף כאן שלשים יום. תנן אלו הם שבמיתה, שתווי יין, ופרועי ראש... ומניה, מה שתווי יין מחלי עבודה, אף פרועי ראש מחלי עבודה. כסום יכסמו את ראשיהם — תנא ראשו של זה בצד עקרו של זה כמין תספורת של בן אלעשא. תנא א"ר לא לחנם פור בן אלעשא את מעותיו אלא להראות בו תספורת של כהן גדול (סנהדרין כ"ב). [ג2] יקריב הטאתו — זהו עשירית האיפה שהיו הכהנים מקריבים ביום החינוך (מצודות).

הפרשת חלה (מ"ד) **תִּתְּנוּ לַפֶּהּ וְעֵינָיו תִּזְכֶּה לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל-בֵּיתְךָ: לֹא כָל-נְבִלָה וְטָרְפָה** [נד]

בֶּן-הָעוֹף וּבֶן-הַבְּהֵמָה לֹא יֹאכְלוּ הַכֹּהֲנִים למרות שהתורה התירה להם מליקת העוף שהיא נבלה הוצרך להזהירם

על שאר נבילות וטרפות שאסורות להם (רש"י):

שאלות ברש"י על הפרשה

- א. לנפש לא יטמא – הסבר "לנפש". והסבר: לא יטמא בעמיו. כי אם לשארו-מי זה?
תשובה.....
- ב. הסבר: הקרובה אליו. מדוע הוסיפה התורה: לה יטמא?
תשובה.....
- ג. הסבר: את ראשו לא יפרע.
תשובה.....
- ד. הסבר: חרום, שרוע, גבן, דק, תבלול בעינו, גרב, ילפת, מרוח אשך.
תשובה.....
- ה. אך אל הפרוכת לא יבוא-מה לא יעשה שם? ואל המזבח לא יגש – איזה מזבח?
תשובה.....
- ו. כל איש אשר יקרב – מה לא יעשה?
תשובה.....
- ז. לא יאכל קודש – באיזו אכילה מדובר?מיהו: תושב כהן שכיר?
תשובה.....
- ח. וכהן כי יקנה נפש – במי מדובר? ומי הוא "יליד ביתו" ? ומה לומדים עוד מפסוק זה?
תשובה.....
- ט. שור או כשב או עז כי יוולד – מה בא למעט – כי יוולד?
תשובה.....
- י. אותו ואת בנו – האם מדובר באב והבן?
תשובה.....
- יא. מתי זה: בן הערביים ? והניף – איך מתבצעת התנופה? ומה המטרה?
תשובה.....
- יב. הסבר: ממחרת השבת. הסבר: למה כתוב כפת תמרים בלי וא"ו?
תשובה.....
- יג. ויצא בן אשה ישראלית – מאין יצא? (הסבר כמה פירושים)
תשובה.....
- יד. בן איש מצרי – איזה מצרי? מה בא ללמד: בתוך בני ישראל.
תשובה.....
- טו. הסבר: בת דברי.
תשובה.....

שאלות מספר בן איש חי שנה א'

- א. מאיזה מקום בוצעים את הבת לאחר ברכת המוציא?
תשובה.....
- ב. במה צריך להקפיד בין נטילה לברכת המוציא? ומדוע?
תשובה.....
- ג. איזה מזמור אומרים לפני נטילת ידיים של כל סעודה ומה סודו? ואיזו בקשה יאמר עוד? ואיזה פסוק יאמר גם?
תשובה.....
- ד. מה יעשה עם ידיו כשמברך על הפת? ומדוע? ומה יכוון?
תשובה.....
- ה. איך צריך לבטא את אות ה"א של המוציא? ומה יעשה באותו זמן בפת? ובמה יש להזהר בברכת המוציא?

[נד] כל נבלה וטרפה – (ילק"ש) כהנים הוא דלא אכלי הא ישראל לנביהו משתרי נמי נבלה וטרפה, קא משמע לן (מנחות ע"ה). איצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא הואיל ואישתרי מליקה אכלי, א"ר יוחנן פרשה זו אליהו עתיד לדרשה, רבינא אמר כהנים

- תשובה.....
- ו. מי צריך לבצוע אם יש אורח?
- תשובה.....
- ז. מה השיעור שיבצע מהפת בחול כשאוכל לברו? ומדוע? ואיך ינהג בשבת?
- תשובה.....
- ח. כמה פעמים יטביל הפת במלח ומה יכוון בזה? ומה טוב לשים על השולחן עד אחר ברכת המזון? ומדוע?
- תשובה.....
- ט. איך יחלק הפרוסה למסובין וממה יזהר? ומדוע?
- תשובה.....
- י. למי צריך להזהר שלא ליתן מן הלחם שברך עליו המוציא?
- תשובה.....
- יא. איזו חבוב מצווה נוהגים בפרוסת המוציא בסוף הסעודה? ומדוע?
- תשובה.....